Дарсхойи муқаддамотий / дарси хаштум: шодий ба унвони ек ниёзи фитрий ва чигунагийи мудирият ва контроли он.

Пиёда шуда аз навори совтийи шайх мужохид : Абу Хамза мухожир хўромий.

Бисмиллах валхамдулиллах.

“ барости хамд ва сипос танхо лойиқи худо аст уро шукр мегуем ва аз у дархости кўмак ва омурзиш мекунем, ва панох мебарем ба худо аз шурури нафсхойимон ва аз бадихойи аъмолимон , хар касики худо уро хидоят кунад хеч каси наметавонад уро гумрох кунад ва хар касики худованд уро гумрох кунад хеч каси наметавонад уро хидоят дихад ва шаходат медихамки хеч илох бар хаққи бажуз аллох нестки танхо ва бешарик аст, ва шаходат медихамки Мухаммад банда ва фристодайи у аст”.

“эй касоники иймон овардаид ончунонки шойиста аст, аз худо битарсид ва намирид магар онки мусалмон бошид”.

“ эй инсонхо аз (хашми) парвардигоритон бипархезид, парвардигорики шуморо аз ек инсон халқ кард ва (сипас) хамсаришро аз новъи у офарид ва аз он ду нафари мардон ва занони фаровони мунташир сохт. Ва аз (хашми) худойи бипархезидки хамдигарро ба у сўганд медихид, ва бипархезид аз инки пейванди хешовандиро қатъ кунид бегумон худованд муроқиби шумо аст”.

“эй мўъминон аз худо битарсид ва сухани хақ ва дуруст бигуйид. Дар натижа худо (тўвфиқи хейритон медихад ва) аъмолитонро шойиста мегардонад ва гунохонитонро мебахшад. Аслан хар каси аз

худо ва пайғамбариш фармонбурдори кунад, қатъан ба пирузий ва комёби бузурги даст меёбад”.

“ Аммо баъад: росттарин сухан китоби худо, ва бехтарин равиш, равиши Мухаммад саллаллоху алайхи васаллам аст,ва бадтарин умур нововари дар дин аст, ва хар тоза пейдо шудайи дар дин, бидъат; ва хар бидъати гумрохий ва хар гумрохий дар оташ аст”.

Ассаламу алайкум ва рохматуллохи ва барокатух.

Алхамдулиллах имруз хам расидем ба дарси хаштуми муқаддамотимонки охарин дарс аз силсила дарсхойи муқаддамотимонро ташкил медихадки ба баррасийи” шодий ба унвони ек ниёзи фитрий ва чигунагийи мудирият ва контроли он” ихтисос дорад.

Дарсимонро бо муқаддамайи лозим дар мовриди худшиносий, умури фитрий ва жойгохи қонуни шариати аллох ба унвони еки аз мухтавохо ва мафохими чохоргонаий дини ислом ба пеш мебаремки барои вуруди мо ба бахси аслийи шодий метавонад нақши килидиро дошта бошад. Хар чанд иртиботи мустақими шодийи муслимин бо хар чохор мухтаво ва мафхуми дин яъни : 1- хокимият ва султайи бартар, 2- қавонин ва ахком , 3- итоат кардан аз ин қавонин ва хокимият, 4- подош додан ва мужозот кардан бар асоси ин қавонин ва ахком тавассути хокимият ва султайи бартарро намешавад нодида гирифтки мешавад холис кардани дин барои аллох

«أَلا لِلَّهِ الدِّينُ الْخالِصُ».

Дар ин масир аввалин қадам ва истортики хар инсони мутаодили лозим аст бардорад ин астки бар новъи худшиносий бирасад. Ин шинохтро хам метавонад аз роххойи мушаххаси ба даст биёварад мисли :

-шинохти ахдоф : замоники шахс ба ин даража аз шинохт мерасад боис мешавадки аз ахдофи тахлилий ва ғейри воқеий дури кунад. Чун ахдофи ғейри воқеий хамиша боиси шикаст, нокомий, ноумидий ва хашми нобажо мешаванд. Шахс медонадки хадафи бузургиш танхо мухтас кардани ибодат ва қавонин барои аллох аллох ва бас:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (ذاريات/۵۶)

Ва тамоми ахдофи дигариш хам бояд дар хидмат ба ин хадафи аслий бошад.

- Ва рохи дигарики мешавад ба ин худшиносий расид шинохти арзишхойи воқеий аст: шинохти арзишхойи воқеий ва дуруст боиси пархези аз арзишхойи козиб ва дар натижа расидани ба ризоят аз зиндагий мешавад. Мажмуъайи ин ақоид, бовархо ва арзишхо хастандки моро мосозанд ва ба мо хувият медиханд. Инхо чорчуб ва сохтори дарунийи моро шикл медиханд ва мо хам бар асоси хамин ақоид, бовархо ва арзишхойимон иттилоат ва рафторхойи дарёфти аз мухит, атроф ва пиромуни худимонро тасфия ва пардозиш мекунем, ва бар мабнойи хамин ба дунё ва харончи аз инсон, хайвон, гиёх,дарё ва ....хаст нигох мекунем, ва бар хамин асос дар мовриди худ ва дигарон қазоват мекунем. Аввалин суъолики матрах мешавад ин астки худшиносий инсон аз чи рохи ва аз чи

коноли бояд анжом бишавад? Аз коноли созанда ва холиқи инсон? Ё аз тариқи зехн ва хостахойи нафсоний худи инсон?

Дар инжостки шахс ба шох килиди аслийи бехдошти даруний (равоний) даст пейдо мекунад ва он хам иззат ба нафс ва эътимод ба нафс астки танхо мухтасси :

وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ (منافقون/ ۸)

аст. Иззат яъни мезони арзиш ва эхтиромики хар фард барои худиш қоил аст, ва аллох таоло бо қавониниш ин каромат ва иззатро ба инсон дода аст

«وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ» (اسراء/ ۷۰).

Қазовати мо нисбат ба худимон хам ба арзишхойики дорем бастагий дорад. Агар қазовати мо ба арзишхойимон мусбат бошад иззати нафси болойи дорем, аммо агар қазовати мо нисбат ба арзишхойимон манфий бошад, аз иззати нафси пойини бархурдорем. Дар хақиқат сарчишмайи эътимоди ба нафси мо арзишхойи мо хастандки аз қонуни шариати аллох сарчишма гирифтанд, ва ин арзишхо барои мо сифот ва фазоил ва истеъдодхойи воқеийро дар мо ба вужуд овардандки омили аслийи эътимоди ба нафс ва иззати нафси мо шуданд.

- *Мовриди дигарики ба мо кўмак мекунад ба худшиносий бирасем шинохти ниёз хаст: шинохти ниёзхо хам мусовий аст бо талош барои бартараф кардани онхо аз масири дуруст ва сахихиш. Дар инжо лозим аст шахс илова бар ниёзхойи муштараки миёни инсонхо, ибтидо ба жинсияти худиш таважжух кунад ва онро бипазирад. Илова бар ин бояд ба*

вижагихойи жисмийи худиш таважжух кунад. Замоники шахс худишро ба унвони ек инсон бо вижагихойи хосси худиш мепазирад, яъни ба нуқоти қувват ва заъфи худиш пей бурда аст, ва худишро хамонтурики хаст ва ба андозайи тавоноийхо ва вусъатишки талош карда аст дуст дорад, ва барои худиш арзиш қоил аст, чун медонадки аллох таоло хамин андоза ба у тавоноий дода аст ва ишон хам ба хамон андоза талош карда аст.

- لايُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْساً إِلاَّ وُسْعَها (بقره/۲۸۶)
- *"Худованд хеч касро таклиф намекунад, магар ба андозайи тавоноийи у"*
- *Мовриди дигарики лозим аст дар масалайи худшиносий ба он таважжух бишавад шинохти нуқоти қуввати худимон астки метавонем бо такия бар нуқоти қувватимон бар нуқоти заъфимон ғалаба мекунем. Шинохти нуқоти қувват боиси тақвияти ирода ва ихсоси ифтихор дар шахс мешавад, ва боис мешавад нуқта заъфимонро бипазирем, ва қабул кунемки нуқта заъафхойи дорем, ва саъй кунем ин нуқта заъафхоро ислох ва дармониш кунем. Вақтики нуқоти қуввати худимонро бишносем бехтар метавонем руйи худимон контрол дошта бошем. Инхо умда мавориди хастандки шахс бояд дар худшиносиш ба он диққат кунад.*

Холо, замоники аз худит ё аз хар чизи дигари рози нести нишонайи астки ба ту хушдор медихадки бояд тағйир ба вужуд биёд. Возех астки ин тағйир баъди аз ихсоси норизояти ба вужуд меояд, ва харакат аз ин чизи хамки шуморо норози карда аст ва

тағйири ин вазъ ё чизики боиси норизоятийи шумо шуда аст ва расидан ба он чизики ризояти шуморо ба даст меоварад бояд бар асоси илм ва огохий бошад. Хатто харакат аз жохилият ба тўвхид хам бояд бар асоси илм ва шинохт бошад, ва набояд куркурона харакат кард.

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ.(محمد/١٩) .

Инжостки бисёри аз бузургони мо мисли имом Бухорий рохимахуллох дар китобхойишон фасл ва боби жудогонайиро тахти унвони “ илм қабли аз қовл ва амал “ қарор доданд.

Бо ин худшиносий хар мусалмоники хохони тағйири муносиби аст бояд дар мовриди “ шевайи харакат” ва “ хадафи” ки мехоханд ба он бирасад шинохт ва илми кофийи шаръий дошта бошад. Дар мовриди “ шевайи харакат” лозим аст шинохти мо ва “ шевайи харакати” мо дар тағйири он чизики моро норози карда ба ду моврид таважжух дошта бошад:

1- *Еки умури ғаризий ва фитрий хастанд мисли героиш ба нушидан, хурдан , нафас кашидан, шодий ва бозий ва хушхолий ва кунжковий ва истиқлол талабий ва ғейрих.*
2- *Дигари умури иктисобий хастандки аз тариқи қонуни шариати аллох ва амал ба вужуд меоянд. Табаъият аз қонуни шариати аллох мушаххас аст, аммо амал, мисли улгубардорий ва муқойисайи худ бо дигарон дар гузашта ва холки дар масири қонуни шариати аллох харакат карданд.*

Ба ин шевайи пейравийи илмий ва амалийи мо аз қонуни шариати аллох барои идорайи зиндагийи даруний ва моддийимон мегуем ибодатки хадафи аслийи зиндагийи мо дар дунёст.

(ذاريات/۵۶)**وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ .**

Холо ин умури фитрий чи хастандки бояд дар тағйири он чизики моро норози карда аст ба он таважжух кунем? Умури фитрий, зотийи инсон хастандки иктисобий нестанд ва бар асари фаолияти худи инсон ба вужуд намеоянд, балки бо шиддат ва заъафхойи дар тамоми инсонхойи мусалмон ва ғейри мусалмон вужуд доранд ва умумий хастанд, мисли героиш ба парастиши аллох ва тўвхид, хейрхохи, хақиқатжуйи, героиш ба тўлид ва ихтироъи чизхойи жадид, зебо пасандий,шодий, масалан мо шодийро дуст дошта бошем ва аз чизхойи ғамовар бадимон биёяд ва ....

Ин умури фитрийро аллох таоло мутаносиб бо хадафи хилқати инсонхо дар инсон қарор дода аст, ва шахс метавонад бо парвариши ин асбобхо ва абзорхо ба он хадафики барояш халқ шуда аст даст пейдо кунад.

فَأَقِمْ وَجْهَکَ لِلدِّينِ حَنِيفاً فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِی فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِکَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ .
لَا يَعْلَمُونَ (روم/۳۰)

Руйи худро холисона мутаважжихи дини (ислом) кун. Ин саришти астки худованд мардумонро бар он саришт аст. Набояд саришти худоро тағйир дод. Ин аст дин ва ойини мохкам ва устувор, ва лекин аксари мардум (чанин чизиро) намедонанд.

Ба забони содатар метавонем бигуемки умури фитрий новъи мейл ва героиши ба хубихойи астки аллох таоло дар вужуди инсон қарор дода аст, ва ин мейл ва героишро бо қонуни шариатиш мудирият, контрол ва хидоят мекунад. Яъни умур билқуввайи хастандки тавоноийи табдил шудан ба билфеълро доранд, ва хамин умури фитрий чанон хастандки мейлро дар инсон ба вужуд меоварандки инсон ба суйи хубийхо ва умури нек иштиёқ ва алоқа пейдо кунад, ва яъни дар воқеъ ба далили ин алоқа ва иштиёқиш ба суйи ин чизхойи пасандида ва ба даст овардани онхо харакат кунад умури фитрий заминахойи хомий хастандки мегуянд хубий хуб аст ва бадий хам бад аст пас ба самти хубий биравад ва бадий накунад, аммо чи хуб аст ва чи бад аст инро қонуни шариати аллох таъйин мекунад.

Ин умури билқуввайи фитрий ба мурури замон ва бар асоси омузишхо ва арзишхо ва қавониники ба шахс дода мешаванд, ва шароит ва заминахойики барои рушд ва шукуфойии онхо дар гирифта мешавад, ором ором ва ба тадриж худишонро нишон медиханд, ва таъсири худишонро бар шахс мегузоранд, ва мо зохиран метавонем ин умурро дар рафтори шахс бибинем, ва барои мо хам қобили дидан мешаванд ва мо метавонем масалан бигуем ин шахс муваххид аст,ё хейрхох аст,ё хақиқат талаб аст. Чун медонем аллох таоло инсонроки халқ карда аст ин умури фитрийро дар даруниш қарор дода аст,аммо ин инсон дар хамон ибтидойи амр чизи намедонад ва ин омузишхо ва қавонин хастандки аз тариқи се абзори шанидан ва дидан ва фахмидан ба ин умури фитрий хат медиханд:

وَاللّهُ أَخْرَجَكُم مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لاَ تَعْلَمُونَ شَيْئاً وَجَعَلَ لَكُمُ الْسَّمْعَ وَالأَبْصَارَ وَالأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (نحل/۷۸)

Худованд шуморо аз шикамхойи модаронитон берун овард дар холики чизи намедонистид, ва у ба шумо гуш ва чашм ва дил дод то сипасгузорий кунид.

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ[1]:

Баччахо бар фитрат мутаваллид мешаванд ва ин волидин хастандки онхоро яхудий ва насроний ва мажус тарбият мекунанд.

Дар инжо волидин хастандки ба баччахо ёд медиханд чи хуб аст ва чи бад аст, баъад мохворахо ва расонахо ва мадорис ва дустон ва хукуматхо ва қавонини хоким бар жомеъ хастандки имруза барои ин баччахо аз махди кудак то замони марг таъйин мекунанд чи хуб аст ва чи бад аст, ба ин шева ин сарнахики аллох таоло ба ин бачча барои пейдо кардани рохи қонуни шариати аллох ва хидоят ба у дода шуда аст, тавассути волидин ва мохворахо ва соири умур метавонанд бо маърифий кунандки дар назари аллох хуб нестанд, ва бадхойиро ба шахс маърифий кунандки дар назари аллох бад нестанд,ва ба ин шикл ба фитрати солими ин шахс садама мезананд,ва дар қоғозиնоневишта ва пок бачча чизхоиро менависандки ғалат хастанд. Дар инжостки мегуем волидин баччаро фосид карданд,ва ё волидин заминаро фарохам кардандки мохворахо ва соири умур баччаро фосид кунанд.

---

۱ متفق عليه

Ин умури фитрий мисли донахо ва базрхойи хастандки ниёзи ба замини муносиб ва шароити жаввий ва мухити муносиб ва хидоят ва муроқибати муносиби доранд то ба он шиклики аллох хоста рушд кунанд,ин умур дар ибтидо ниёзи ба расидагий надоранд, аммо дар идомайи рох, ва дар замони худиш, мухтожи таважжух ва парвариш бар асоси арзишхо ва қавонини шариати аллох хастанд.

Героиши ба ростгуйи ва танаффур аз дуруғгуйи дар хамма вужуд дорад, ё героиши ба амонатдори ва танаффур аз хиёнат дар хамма хаст, ё героиши ба издивож ва ташкили хонувода ва танаффур аз тажарруд дар хамма хаст, героиш ба сирват ва танаффур аз фақр дар хамма хаст,ва мавориди зиёдий дигарий хам хастандки ба сурати фитрий дар хамма хаст, аммо хар кудом аз ин маворид бояд дар мархалайи худиш ва дар хамони худиш ба бачча омузиш дода бишавадки масири дуруст расидани ба ин хубийхо кудом аст? Ба ек бачча ширхор омузиши ростгуйи ва пархез аз дуруғгуйи дода намешавад,чун ин мейл ва героиш дар ин син хидоят ва мудирият намешавад аммо дар синни болотар чиро мешавад, ё ба баччайи дабистоний намеоянд дар мовриди издивож ва ташкили хонувода омузиш бидиханд, чун ин мейл ва героиш дар синни болотари худишро нишон медихад ва бояд дар он син хидоят ва омузиш дода шавад, умури фитрий дигар хам ба хамин шева хастанд.

Омодасозихо бояд мутаносиби бо замони бошадки шахс дар он қарор гирифта аст, ва шахс дар он замон ба чанин омодасозихо ва омузишхо ва қавонини ниёз пейдо мекунад. Холо агар омузишхо ва қавонин моли аллох таоло бошанд шахс дар масири хейр ва салох харакат мекунад, ва агар ин омодасозихо ва омузишхо ва қавонин

бар хилофи қонуни шариати аллох бошанд шахс дар масири фосид шудан ва фосид кардани умури фитриш пеш меравад. Замоники аллох таоло мефармояд:

فَأَقِمْ وَجْهَکَ لِلدِّینِ حَنِیفاً فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِی فَطَرَ النَّاسَ عَلَیْهَا لَا تَبْدِیلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِکَ الدِّینُ الْقَیِّمُ وَلَکِنَّ أَکْثَرَ النَّاسِ لَا یَعْلَمُونَ (روم/۳۰)

Дар инжо возих астки умури фитрийро аллох таоло халқ карда аст ва хечгуна табдили дар офариниши аллох рох надорад,табдил яъни масалан чизи ба чизи дигари аваз бишавад. Масалан чуб дар асари сухтан табдил мешавад ба зуғол,ва ин бо тағйир фарқ дорад. Масалан хамин чуб агар тика тика бишавад ё ба сандалий ва миз ва тахта хам тағйир кунад боз ба он мегуянд чуб ва мохиятиш аваз нашуда аст ва табдил ба чизи дигари нашуда аст, холо ин умури фитрий хам “табдил “ намешаванд аммо мумкин аст “ тағйир” кунанд, ва хатто ин умур агар дар баробари қонуни шариати аллох қарор бигиранд боз худишонро нишон медиханд, ва мейл ва героиш ба қонуни шариати аллохро дар шахс ба вужуд меоваранд. Муслимин ин мейл ва героишро дар ғейри муслимин ташвиқ ва тахрик мекунанд. Иддайи зиёдий аз афроди жомеъайи куффор мусалмон мешаванд аммо он даста аз куффорки дучори беморийи мухлики такаббур шуданд бо лажбозий ва хисодатики доранд дучори жухуд мешаванд ва қонуни шариати аллохро қабул намекунанд дар холики медонанд ин қонуни шариати аллох сахих аст:

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ(نمل/۱۴):

Ситамгирона ва мустакбирона мўъзижотро инкор карданд, хар чандки дар дил бидонхо яқин ва итминон доштанд. Нигох кун саранжом ва сарневишти табахкорон ва муфсидин чигуна шуд?

Дар ин сурат умури фитрий хостахойи рухий бартари инсон хастанд, ва мисли умури ғаризийки хостахойи жисмий ва моддийи мовжудот хастанд харгиз аз бейн намераванд. Албатта умури ғаризий ва фитрий бо хам фарқхойи доранд, ва агар каси биёяд ва бидуни дар назар гирифтани умури фитрий танхо умури ғаризийро дар назар бигирад ошкоро инсонро бо дигар хайвонот мусовий қарор дода аст. Барои хамин аст мебинем замоники секуляристхо озмоиши дар заминайи умури рафторий ва равонийро бар руйи хайвонот анжом медиханд натижашро бар инсонхо хам таъмим медиханд ва мегуянд инсон хам хаминтури аст, ин хийла ва саргардонийи ошкори астки дини секуляризм дар ростойи хайвоний кардани инсонхо ва контрол кардани ниёзхойи фитрий тавассути ниёзхойи ғаризий тўлид карда аст.

Аммо хамчунонки умури ғаризий барои инсонхо ва соири мовжудот ек ниёз аст, возих ва ровшан астки тамоми умури фитрий хам барои инсон ек ниёз хастанд. Шодий ва нашот хам ба унвони еки аз мухимтарин ниёзхойи рухийи инсон ба далили таъсироти зиёдийки руйи зиндагийи афрод дорад ба иттифоқи тамоми инсонхо ек зарурат ва ниёзи асосийи башарият аст, шодий мисли дард кашидан, ишқ варзидан, нигароний ва андух ва ....аз умури бадихий ва жузви падидахойи роиж ва фитрийи зиндагийи башар аст, касиро намешавад дар дунё пейдо кардки иддао кунад ниёзи ба шодий надорад.

Холо замоники бадани инсон мисли соири хайвонот хамчун ек ғариза ниёз ба маводи ғазоий солим дорад, рух ва равони инсон хам ба тағзияйи солим ниёз дорад. Холо агар хурдан ниёз аст, агар ошомидан ниёз аст ва агар масоили жинсий ва нафас кашидан ниёзи жисми инсонанд, шодий хам ба унвони еки аз ниёзхойи фитрий, еки аз ниёзхойи рухи инсон аст. Агар инсонро аз ин ниёзхойи фитрий ва ғаризий махрум куни ба ночор онро аз роххойи дигари ба даст меоварад хатто агар ба қиймати тахдиди амнияти дигарон ва хатто худиш хам тамом бишавад.

Албатта асоси жахони хасти ва падидахойи он хам ба гунайи офарида шудандки боиси ба вужуд омадани шодий дар инсон мешаванд. Бахори зебо, гулхойи рангоранг,обшор ва жангалхойи масарратбахш, дарёйи пахновар, куххо ва чишмахойи дилфариб, дидори наздикон, издивож ва ташкили хонуводагий, баччадор шудан, шуғли муносиб, даромади муносиб, пирузий бар душманони қонуни шариати аллох ва....... куллан шодийовар ва масарратбахш хастанд. Агар хуб диққат кунид боз мебинемки неъматхойи бехишт хам шодийовар ва масарратбахш хастанд.

Бо нигохи амиқ ба зиндагий дар дини ислом хам мутаважжих мешавемки хаммайи абъоди ахком ва қавонини он хам доройи харакат ва нашот аст. Намоз, душманшиносий ва даража банди душманон ва мушорикат дар тахаввулоти мантақаий ва жахоний, жиход фи сабилиллах, таъкид бар силайи рахм, ёдгири саворкорий ва тирандозий ва шино ва ғейрих намунахойи аз жилвахойи шодий дар дини ислом хастанд, барои хамин аст зиндагий ва сийрайи бузургон ва пейравони қонуни шариати аллох хам бар харакат ва нашот

устувор буда аст, ва дар холати хеч ек аз рахравони ростини садрил ислом ва хатто қарнхо пас аз он, афсурдагий ва ноумидий дида намешавад, балки озодий ва тахарррук ва озодсозийи дигар инсонхост аз банди тоғутхо ва умиди ростин ба ваъдахойи аллох таолоки бар асоси қонуни шариати аллох анжом мешавад:

: يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ * قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَ بِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ» (يونس/ ٥٧-٥٨)

Эй мардумон! Аз суйи парвардигоритон барои шумо андарзи(барои идорайи зиндагий) ва дармони барои чизхойики дар синахо аст омаде аст ва хидоят (бо қонуни шариатиш) ва рахмат (ба сурати екжониба ва билоаваз аз тарафи аллох) барои мўъминон аст. Бигу: ба фазл ва рахмати худо – ба хамин (на чизи дигари)- бояд мардумон шодмон шаванд. Ин бехтар аз чизхойи астки (аз дунё) гирд меоваранд.

Аллох таоло возих ва ошкоро мефармоядки қавонини шариатишки нозил карда танхо дармони беморихойи қалбий ва омили хидояти астки боиси шодийи инсонхо мешавад, ва табаъияти аз ин қавониниш мешавад " зикри аллох"ки пояйи убудият ва бандагий аст, ва иртиботи банда бо холиқро дар тамоми авқот ва холат нишон медихад ва мешавад:

قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (انعام/١٦٢)

Бигу: намоз ва ибодат ва зистан ва мурдани ман аз он худо астки парвардигори жахониён аст.

Ин ихтисос додани зиндагийи ва марг бар асоси қонуни шариати аллох ба он мегуянд “ зикри аллох”ки ба мунофиқин ва инсонхойи заифул иймон – ба далили пойбанди камтаришон ба қонуни шариати аллох – мегуянд : зикри аллохро камтар мекунанд, ва шайтон хам бар касони мусаллат мешавадки аз қонуни шариати аллох ё зикри аллох ғофил мешаванд,барои хамин аст танхо рохи оромиши қалбхо ва мавъизатум мир роббикум табаъият аз қонуни шариати аллох ва пойбанд шудани комил ва холис ба мафохими чохоргонайи дини ислом астки бо худиш шодий меоварад фабизалика фаляфроху ва аллох таоло ба сурати инхисорий дар қолиби “ зикри аллох “ мефармояд:

الَّذِينَ آمَنُواْ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللّهِ أَلاَ بِذِكْرِ اللّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ (رعد/۲۸

Эй касоники иймон меоваранд ва дилхойишон бо ёди худо сукун ва оромиш пейдо мекунад. Огох бошид! Дилхо бо ёди худо ором мегиранд.

وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ (رعد/۲۹)

Он касоники иймон меоваранд ва корхойи шойиста мекунанд, хушо ба холи ишон ё бехишт барои ишон, ва чи жойгохи зебоий доранд!

Возих аст, мустамир ёд кардан ва зикри аллох яъни табаъият аз қонуни шариати аллох ва шукргузор будан ва нофармоний накардани аз аллох дар тамоми холоти зиндагий, ва ин яъни пейванд ва иртиботи хамишагийи бо аллох дар тамоми зиндагий. Замоники интури бо аллох таоло иртибот барқарор карди аллох таоло хам рахойит намекунад балки хамиша бо ту аст:

فَاذْكُرُونِى أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُواْ لِى وَلاَ تَكْفُرُونِ (بقره/١٥٢)

Пас маро ёд кунид (бо тоат ва ибодат ва дурий аз маосий, ба дил ва забон ва амал) то ман нез шуморо ёд кунам(бо эътойи савоб ва гушойиши абвоби саодат ва хейрот ва идомайи пийрузий ва қудрат ва неъмат) ва аз ман сипосгузорий кунид ва аз ман носипосий макунид.

Табаъият аз қавонини шариати аллох яъни қадам гузоштан дар саломати қалбий ва касби оромиш ва итминони қалбий, ва хидоят ва харакат дар масири сахихи зиндагий. Ин мавъиза ва рахмати астки аллох таоло ба сурати билоаваз ба инсонхо хадя дода аст(мисли мавадда нестки ду жанба боша) ровшан астки иймон ба аллох ва қонуни шариати аллох мусовийи аст бо хидоят ва шифо ва саломати қалб ва ба дунболи он ислохи аъмол ва рафторхо

«وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ »(تغابن/ ١١)

Ва хар касики ба худо иймон дошта бошад, худо дили уро рохнамуд мегардонад, ва худованд аз хар чизи комилан огох аст.

Холо инсонхойи пейдо мешавандки мехоханд ин саломати қалб ва масири дурустро дар жойи ғейри аз қонуни шариати аллох пейдо кунанд, ва ба хамин содагий дар интихоби масир барои расидани ба шодий ва оромиш дучори иштибох ва хато мешаванд, ва ин масири ғалат онхоро ба интихобхойи ғалати мекашонад, ва ба жойи инки ба кейфияти зиндагий ва оромиш руйи биёваранд, хамми ғами худишонро руйи камияти зиндагий ва осойиш қарор медиханд, ва аз асбоби ижоди оромиш ғофил мешаванд ва ек буъдий харакат мекунанд; мебинемки аз назари осойиш ва моддият руз ба руз

вусъати молий пейдо мекунанд, анвоъи лавозим ва имконоти жадидий ба руз ва ба истилохи васоили осойишро тахия мекунанд, аммо мутаносиб бо он, шодий ва нашоти онхо ва оромишишон таъмин намешавад.

Имруза касониро мебинемки шод нестанд, оромиш надоранд, дар осойиш ва имконоти комили моддий зиндагий мекунанд аммо аз зиндагишон лаззати намебаранд, ва шодий ва оромишро дар зиндагий ва атрофи худишон пейдо намекунанд; бо онки ба набуди имконоти моддий дар гузашта рози нестанд, аммо аксаран ба зиндагийи шод ва бидуни имконоти гузаштайики дар он оромиш вужуд дошт хасрат мехуранд, ва ингор дар торикий саргардонанд ва дунболи ин оромиши мегардандки танхо бо пейравий аз қонуни шариати аллох ба вужуд меояд ва жойиш хам дар қалб аст:

أَفَمَن شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلإِسْلامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّن رَّبِّهِ فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ فِي ضَلالٍ مُّبِينٍ (زمر/٢٢)

Оё касики худованд синашро барои пазириши ислом гушода ва фаррох сохта аст ва доройи(биниши ровшан аз) нури парвардигориш мебошад (монанди касистки ба қонуни шариати аллох иймон наёварда ва фоқиди ин нуре?!) вой бар касоники дилхойи сангиний доранд ва зикри аллох бидонхо рох пейдо намекунад. Онон воқеан ба гумрохий ва саргаштагийи ошкори дучоранд.

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَاباً مُّتَشَابِهاً مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَن يُضْلِلْ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (زمر/٢٣)

Худованд бехтарин суханро (ба номи қуръон) нозил карда аст. Китобироки хамгун ва мукаррар аст. Аз (шанидани оёти) он ларза

бар андоми касони меофтадки аз парвардигори худ метарсанд, ва аз он пас пустхойишон ва дилхойишон (ва хамма вужудишон) нарм ва омода пазириши қуръони худо мегардад (ва онро тасдиқ ва бидон амал мекунанд). Ин (китоб муштамил бар) рохнамуди илохий аст ва худо харкиро бихохад дар партуйи он рохёб месозад, ва худо харкиро гумрох созад, аслан рохнамо ва рохбарий нахохад дошт.

Дар чанин шароити муслимин бояд ба худишон биёянд ва аз худишон бипурсанд: дар гузаштайи муслимин чи чизи вужуд доштки манбаъи шодий ва оромиши онхо буд аммо имруза аз он махрум шуданд ва шодий хам хамрохи бо он барои теъдоди зиёдий аз муслимин гум шуда аст?

Имруза муслимин аллохро бо кинор гузоштани қавониниш ва барномахойи дунёвий ва ухровий ва даст кашидан аз мафохими чохоргонайи дин фаромуш карданд ва интури аз “ зикри аллох” ғофил шуданд, ва аксаран ба далили “ зикри қавонини дини секуляризм ва зикри демокрасий ва зикри макотиби мухталифи секуляристий ва зикри рахбарони дини секуляризм ва зикри ахзоби секуляристий ва иртидодий” машғул шуданд, ва ба анвоъи беморихойи моддийгероий ва фардгероий ва изтиробхо ва танишхойи қалбий ва зехний ва соири беморихойи мухтасси мушрикин ва секуляристхо олуда шуданд, ва интури дилхойишон бемор шуда аст. Халқайи гум шуда инжост. Дил хам бемор шуд хамма чизро дар инсон фосид мекунад. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

أَلا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلا وَهِيَ الْقَلْبُ [2]

Огох бошидки дар жисм пора гушти астки агар дуруст шавад, хаммайи жасад дуруст ва солих мегардад ва агар фосид гардад тамоми жасад фосид мегардад ва бидонидки он қалб аст.

Дар инжо ислохи қалб яъни ислохи амал, амалки фосид ва ғейри шаръий аст ба мо мегуядки қалб фосид ва олуда аст. Дуруғгухо ва мунофиқин ва секулярзадаро надидаидки хар кори ғейри шаръийро мисли намоз нахондан ва шаробхўри ва ғейрихро анжом медиханд ва медонанд ва огох хастандки ғейри шаръий ва харом аст аммо мегуянд: қалб хисоб аст ва қалби мо пок аст ва руйи гунох ва журми худишон исрор мекунанд ва тамоюли ба ислохи қалб ва ислохи аъмолишон надоранд:

أُوْلَئِکَ الَّذِینَ لَمْ یُرِدِ اللهُ أَن یُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِی الدُّنْیَا خِزْیٌ وَلَهُمْ فِی الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِیمٌ (مائدة/ ۴۱):

Онон касониандки худованд намехохад дилхойишонро (аз нажосат ва палидийхо) пок гардонад. Насиби ишон дар дунё хорий ва расвойи, ва дар охират азоби бузургий аст.

Туки намоз намехони яъни фосиди паст ва беарзиш хастики журми ту аз хар зинокор ва машрубхўр ва қиморбоз ва дузд ва хоини бадтар аст. Гунохи бадтар аз ин вужуд надорадки ба пойи ин журм бирасад, он вақт дар камоли бешармий иддао дорики қалбит пок аст?

---

[2] متفق عليه : رواه البخاري في كتاب الإيمان، باب فضل من استبرأ لدينه ١/ ٢٨ [٥٢]، ومسلم في كتاب البيوع، باب أخذ الحلال وترك الشبهات ٣/ ١٢١٩ [١٥٩٩].

Аллох таоло замоники ба мушрикин ва секуляристхо амон медихад ва онхоро жузви муслимин хисоб мекунадки баъди аз тўвба намозишонро бихонанд:

- فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (توبه/۵)
- فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِى الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يعْلَمُونَ (توبه/۱۱)

Ва замоники ахли бехишт аз мужримин мепурсанд

«فِى جَنَّاتٍ يَتَسَاءلُونَ * عَنِ الْمُجْرِمِينَ »

Чи чизи боиси офтодани шумо ба жаханнам ва сақар шуда аст

«مَا سَلَكَكُمْ فِى سَقَرَ ؟»

Еки аз жавобхойишон ин астки жузви намозгузорхо набуданд:

قَالُواْ لَمْ نَكُ مِنَ ٱلْمُصَلِّينَ (مدثر/۳۲-۴۳)

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хам дар мовриди шахси намознахон мефармояд:

«بَيْنَ الرَّجُلِ وَ بَيْنَ الْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلاةِ»[3]

Фарқи бейни мард бо куфр,тарки намоз аст.

«اَلْعَهْدُ الَّذی بَيْنَنا وَ بَيْنَهُمْ الصَّلاةُ فَمَنْ تَرَكَها فَقَدْ كَفَرَ»[4]

Ахди пеймоники моро аз кофарон жудо месозад намоз аст, хар каси намозро тарк кунад,кофар шуда аст.

«عُرى الإسْلامِ وَ قَواعِدُ الدِّينِ ثَلاثَةٌ، عَلَيهِنَّ أسِّسَ الإسْلامُ مَنْ تَرَكَ واحِدَةً مِنْهُنَّ فَهُوَ بِها كافِرٌ، حَلالُ الدَّمِ: شَهادَةُ أنْ لا اله إلاّ الله، وَ الصَّلاةُ الْمَكْتُوبَةُ، وَ صَوْمُ رَمَضانَ»[5]

---

[3] مسلم و ابوداود و ترمذی و ابن‌ماجه و احمدبن‌حنبل
[4] احمد و صاحبان سنن

Халқахойи бахам пейваста ва пояхойи дини ислом се чиз астки ислом бар руйи онхо бано шуда аст, ва хар каси еки аз онхоро тарк кунад ба воситайи тарки онхо кофар мешавад ва хуниш халол мегардад:

Иқрор ва яқин ба инки жуз худованди екто хеч маъбуди дигари нест....адойи намозхойи вожиби рузона.... руза гирифтан дар мохи рамазон " дар ривояти дигар омада аст

من ترك منهنَّ واحدةً فهوكافر *بالله، ولا يقبل منه صَرْفٌ ولا عدلٌ،* **و قد حل دمه وماله""**:

Касики еки аз онхоро тарк кунад, кофар аст, ва хеч ибодати фарз ва суннати аз у пазирофта намешавад ва бидуни шак хун ва молиш халол аст.

Тамоми асхоби росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хам касики амдан намозишро тарк мекунадро кофар ва хориж аз ислом донистанд. Дарин замина ривоятхойи мухталифи аз Али ибни Аби Толиб, ва ибни Масъуд ва Жобир ибни Абдуллох ва Абу Дардоъ ва ибни Аббос ва дигарон нақл шуда астки ба сирохат гуфтанд хар касики намоз нахонад кофар аст.

Холо агар каси намозро қабул дошта бошад ва танхо баъзи вақтхо аз руйи танбалий ё машғул шудан ба дунё онро нахонад (на инки куллан таркиш карда бошад) аиммаи фирақи чохоргонайи маъруф ба ахли суннат се раъй доранд:

- *Имоми Ханафий рохимахулллох мегуяд чанин шахси сахл ингорий фосиқ аст ва бояд онро ба андозайи задки хун аз*

---

[5] ابویعلی آن را با »اسناد حسن« روایت کرده است.

баданиш жорий бишавад ва зиндоний бишавад то ба намозиш бармегардад.

- *Имоми Молик ва Шофеъий хам мегуянд: чанин шахси танбали сахл ингори фосиқ аст, аммо танхо шаллоқ задан ва зиндони карданиш кофий нест балки агар бар тарки намозиш исрор кард бояд ба унвони хадди шаръий кушта бишавад.*
- *Имоми Ахмад мегуяд: намоз нахон кофар аст ва вожиб аст аз у хоста бишавадки тўвба кунад, агар тўвба накард гарданишро бизананд ва мужозоти ғейри аз куштан надорад.*

Хуб ин қонуни шариати аллох ва хукми шахсий астки қалбиш мариз шуда аст ва ин беморийи барпо накардани намозро дар аъмолиш нишон дода астки дар дунё журми болотар аз ин нест, чун дар хадди иртидод аст, холо мужримики дучори чанин журми хатарноки мешавад қалбиш фосидтарин қалбхо нест?

Ингуна аъмоли фосид аз қалби фосиди сарчишма гирифтанд. Амали фосид нишонайи қалби фосид аст, амали олуда нишонайи қалби олуда ва мариз аст. Ба хамин далил астки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

إِنَّ اللهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ، وَأَعْمَالِكُمْ.[6]

Худованд ба чехра ва моли шумо нигох намекунад, балки нигохи у ба дил ва кордори шумост.

Инжостки мусалмон бояд қалбишро бо қонуни шариати аллох ибтидо шифо бидихад ва баъад аъмолиш хам ба андозайи

---

[6] [رواه مسلم في كتاب البر والصلة والآداب، باب تحريم ظلم المسلم وخذله واحتقاره وذمه وعرضه وماله ۴/ ۱۹۸۷ [۲۵۶۴].

саломати қалбиш солим ва пок мешаванд,чун аъмол аз қалб табаъият мекунанд. Инсоники аз қалби солимий бархурдор бошад аз хар чи ғейри аз қонуни шариати аллох бошад безор ва мутанаффир аст, ва аз хар чи бар халофи қонуни шариати аллох бошад дурий мекунад: аллох таоло ба чанин мўъмини мефармояд:

....: وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ ....
هُمُ الرَّاشِدُونَ(حجرات/ ٧)

Аммо худованд иймонро дар назаритон героммий дошта аст ва онро дар дилхойитон ораста аст, ва куфр ва нофармони ва гунохро дар назаритон зишт ва нопасанд жилва дода аст, фақат онон(ки доройи ин сифот хастанд, яъни иймон дар назаришон махбуб ва музайян, ва куфр ва фисқ ва исён дар назаришон манфур ва матруд аст) рохёбанд ва бас

فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (حجرات/٨).

Ин, лутф ва неъмати аз суйи худо аст(ки бидонон арзоний дошта аст) ва худованд доройи огохийи фаровоний ва фарзонагийи бешумор аст.

Барои хамин астки дуойи хаммайи солихин ва муслихини дунё ин буда астки:

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ (آل عمران/٨)

Парвардигоро! Дилхойи моро (аз рохи хақ) мунхариф магардон баъди аз онки моро (ба суйи хақиқат) рохнамо кардаи, ва аз жониби худ рахмати ба мо атоъ кун. Бидуни шак танхо бахшояшгар туйи.

Ва росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармоянд:

«اللَّهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلَى طَاعَتِكَ»[7]

Ба асхоб ёд медодки ин хам еки аз дуохойишон бошадки:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ... قَلْبًا سَلِيمًا، وَأَسْأَلُكَ لِسَانًا صَادِقًا»؛[8]

Инжостки аллох таоло барои рузи қиёмат хам ба таъкид баён мекунадки:

يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ (شعراء/٨٨) :

Он рузики амвол ва авлод суди намерасонад.

إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ (شعراء/٨٩) .

Балки танхо каси(нажот пейдо мекунад ва суд мебарад) ки бо дили солим ба пешгохи аллох омаде бошад.

Шинохти куллийи шодийхойи мусбат ва бажо ва пойдор.

Ибтидо дар идомайи бахсимон дар мовриди умури фитрий ва ахамияти табаъияти аз қонуни шариати аллох дар масалайи шодий лозим аст гуфта шавадки баъзи аз умури фитрий мисли мубориза бо зулм ва ситам ва адолатхохий ва жанги мусаллахона ва жиход ва

---

[7] رواه مسلم في كتاب القدر، باب تصريف الله تعالى القلوب كيف شاء ٤/ ٢٠٤٥ [٢٦٥٤].

[8] رواه أحمد ٤/ ١٢٣، ١٢٥، والترمذي في كتاب الدعوات، باب منه [٢٣] ٥/ ٤٧٦ [٣٤٠٧]، والنسائي في كتاب السهو، باب [٦١] نوع آخر من الدعاء ٣/ ٥٤ [١٣٠٤] بلفظ: كان يقول في صلاته، وصححه ابن حبان ٥/ ٣١٠ [١٩٧٤].

ғейрих вужуд дорандки бо табъи инсон созгор нестанд ва аллох таоло ба сирохат мефармояд:

: كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ(بقره/۲۱۶)

Жанги мусаллахона бар шумо вожиб гашта аст,ва холи онки аз он безорид,лекин чи басо чизиро дуст намедорид ва он чиз барои шумо ник бошад, ва чи басо чизиро дуст дошта бошид ва он чиз барои шумо бад бошад,ва худо медонад ва шумо намедонид.

Яъни бо онки мубориза бо зулм ва беадолати ва аз бейн бурдани золимин ва муфсидин дар фитрати инсон вужуд дорад, аммо дар баробари ин умур, фитрати инсон бо авоқиби ин мубориза мисли тахаммули гурснагий ва захмий шудан ва зиндон ва табъид ва дури аз қовм ва хеш ва ватан ва бахусус кушт ва куштор созгор нест, ва инсон ба сурати фитрий аз чанин чизхойи бадиш меояд, дар инжо ин маводди хом фитрийро танхо “ омузишхо ва қавонин ва шинохти дуруст” астки метавонад онхоро шукуфо ва дар масири сахихиш хидоят кунад.

Ин омузишхо хастандки ба шахс ёд медихандки танхо мушкилот ва сахтихойи жиход ва жанги мусаллахонаро дар назар нагиранд, балки илова бар самароти дунёвийи он мисли иззат ва озодий ва рифох ва амният ва ибодати комили аллох ва татбиқи комили шариати аллохки танхо дар гурухи жиходи мусаллахона ва жиход аст, муомалайиро бо аллох таоло дар назар бигирандки дар ин муомала қийматики аллох таоло пардохт мекунад бехишт ва ризояти худиш

аст ва бисёр арзишмандтар он чизхойи астки шахс дар дунё аз дастиш медихад.

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُم بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ

Бегумон аллох(колойи) жон ва моли мўъминонро ба (бахойи) бехишт харидори мекунад (онон бояд) дар рохи худо бижангад.

فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ ۖ

Ва бикушанд ва кушта шаванд.

وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ ۚ .

Ин ваъдайи астки худованд онро дар (китобхойи осмоний) таврот ва инжил ва қуръон ваъдайи ростини онро дода аст,

وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ ۚ

Ва чиз каси аз худо ба ахди худ вафо кунандатар аст?

فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ ۚ

Пас муомалайики кардаид шод бошид,

وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (توبه/١١١)

Ва ин пирузий ва ростгорийи бузурги аст.

Дар инжо харидор: аллох таоло ,фурушанда: инсон; жинси мовриди муомала: жон ва моли ноқобил ва фонийи инсонки дар асл моли худ аллох аст, бахо ва қиймати жинс: бехишти жовидон; зомини муомала: аллох таоло. Хаммайи аркон ва шурути муомала возих ва ровшан аст.

Медонемки инсон хам фитратан хохони нафъ аст ва аз зарар ва зиён бадиш меояд, холо инжо мухим ин астки ин омузишхойики дида ва ин қавониники ба у ёд дода шуда аст чи чизиро зарар ва чи чизиро нафъ маърифий карданд? Агар чизироки аллох таоло гуфта суд дар он аст ва ин шахс ёд дода бошандки зарар дорад, онвақт аст шахс дар ташхиси нафъ ва зарар гумрох мешавад ва чизироки аллох нафъ дониста зарар медонад ва чизироки аллох таоло зарар дониста нафъ медонад, дар инжо шахс фитратишро дар ин замина тағйир дода аст,ва аз чизики қонуни шариати аллох гуфта хуб аст ва нафъ дар он аст безор мешавад, ва аз чизики аллох таоло гуфта баде ва зарар дар он аст шахс хушиш меояд ва ба самтиш меравад.

Дар иддайи мумкин аст ин героиш ба самти зарар ва дури аз нафъ ба далили карохият ва безорий бошадки дар фитрати инсон нисбат ба жанги мусаллахона ва кушт ва куштор вужуд дорад, ва шахс бейни ду амри фитрий гир кунад: еки мейл ба инхидоми зулм ва ситам ва залилий ва героиш ба рифох ва амният ва иззат ва ибодати комил дар дунё ва бехишт дар қиёмат, ва дигарий безори аз кушт ва куштор ва авоқиби мубориза ва жиход. Дар инжостки аллох таоло мефармояд:

: وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.

Аллох таоло ба мо мегуяд ман бехтар аз шумо медонам чи ба нафъитон аст,ва мо танхо бо табаъият аз суханони аллох таоло ва қавонини шариатиш метавонем бигуем: бале танхо шумо хастидки медонид ва мо намедонем ва хақ бо шумост,на бо хеч мовжуди дигари:

سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ(بقره/٢٨٥)

Шанидем ва итоат кардем. Парвардигоро! Омурзиши туро хохонем, ва бозгашт ба суйи ту аст.

Мўъминин дар ин маворид хам бо таваккул ва эътимодики ба аллох таоло ва ваъдахоиш доранд, ва баъад, бо натоиж ва самароти дунёвий ва ухровийки дар амал кардани ин дастур насибишон мешавад, довталабона, бо оғуши боз ва рақобатий, ба истиқболи амалий кардани қавонини шариати аллох ва ин омузишхо мераванд. Сахтихо ва машаққоти рохи даъват ва жиход мисли ончи бар сари муслимин дар Макка омад ва тарки ватан ва хижратишон ба Хабаша ва Мадина ва баъад жанги мусаллахона ва тарки хар ончи дар дунё аз хонувода ва амвол ва лаззатхо ва ғейрих доранд ба ин шикл барои шахси мусалмон сахл ва осон ва гуворо ва шодийбахш мешаванд, ва шахс бо илм ва огохий ба истиқболи ин сахтихо ва мушкилоти ноши аз даъват ва амали ба қонуни шариати аллох меравад. Ин сахтихо ва мушкилот дорухойи талхи хастандки шифо ва саломати дунёвий ва ухровийи инсонхо дар гируйи масрафи ин дорухойи талх аст.

Ингор агар инсон дар масири сахихи қонуни шариати аллох харакат кунад – чи дар ин дунёйики сижн ва зиндони мўъмине ва чи дар қиёмат ва бехиштки мақсади нахоий аст – дар тамоми ин марохил мусалмон бо шодий ва масаррат ба истиқболи сахттарин озмойишхо хам меравад то ба он шодий нахоий мерасад. Бо шодий ва масаррат мисли Хаббоб ибни Арат ва Билол ва Сумайя ва Хубайб розиаллоху анхум ажмаъин ва амсоли саййид Қутб ва Умар Мухтор

ва ғейрих шиканжа ва эъдомро мепазирад, ва ё бо шодий ва масаррат амалиёти иштишходийро анжом медихад ва ба қовли росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хозир аст чандин бор дар ин рох зинда шавад ва шахид шавад ва бо шодий ва масаррат ба истиқболиш меравад:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ وَدِدْتُ أَنِّي لأُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَأُقْتَلُ ثُمَّ أُحْيَا ثُمَّ أُقْتَلُ، ثُمَّ أُحْيَا، ثُمَّ أُقْتَلُ، ثُمَّ أُحيَا، ثُمَّ أُقْتَلُ، ثُمَّ أُحْيَا "[9]

Қасам ба касики жонам дар дасти уст, дуст доштамки дар рохи худо бижангам ва кушта шавам, сипас зинда гардам, дубора кушта шавам, бори дигар зинда шавам ва мужаддадан кушта шавам. Яъни кароран зинда шавам ва кароран дар рохи аллох дар жанги мусаллахона кушта шавам.

Шогирдони мўъмини ишон хам хаминтури буданд, ижоза бидихид ек достони торихийро бароитон зикр кунамки омузишхойи сахихи исломий арзиши дини ислом, табъият аз қонуни шариати аллох ва бехишт ва шодий бепоён ва мондагорики аллох таоло ваъдашро ба мўъминин нишон медихад, ва мўъминин довталабона ва бо шодий ва сурур хозиранд агар хазорон жон дошта бошанд дар муомалайи бо аллох таоло онро фидо кунанд:

Абдуллох бин Хузофа розиаллоху анху қосиди росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба дарбори Хисравшохи Эрон дар ғазва бадр ва ғазавоти дигар хам хузур дошт, ин сахобайи геронмоя инсони шухтабъи буд ва шухихойи у бо росулуллох саллаллоху алайхи васаллам назди ахли фиқх машхур аст, холо ин шахс дар замони

---

[۹] رواه بخارى

Умар бин Хаттоб розиаллоху анху ва дар соли 19 хижрий дар жиход бо румихо ба хамрохи иддайи аз муслимин асир мешавад: шохи рум аз мезони иймони росих ва ростини сахоба ва мезони харфшинавий ва итоат кардан(самъ ва тоах) ва фидокорийи онхо нисбат ба ислом ва рахбарият огохихойи дошт, аммо дуст дошт инро тажруба кунад ва бо чишмони худиш бибинадишон,барои хамин дастур дода будки агар мусалмонониро асир карданд уро накушанд ва наздиш бибаранд.

Холо Абдуллох бин Хузофа розиаллоху анху ба хамрохи иддайи асир шуда аст ва ба шохи насронийхо хабар додандки иддайи аз муслимин асир шудандки еки аз ёрони қадимийи пайғамбар хам дохилишон аст,замони уро назди шохи рум оварданд шохи рум ибтидо муддати тулоний ба Абдуллох бин Хузофа розиаллоху анху нигох кард, баъад бо у вориди гуфтагу шуд ва дар авази тағйири диниш ба у ваъдайи озодий ва мол ва замин ва занхойи зебо ва хатто визорат ва широкат дар подшохи дод, аммо Абдуллох розиаллоху анху бо қотиъият жавоби рад ба хамма дод ва ба сирохат гуфт: тағйири дин аслан имкон надорад ва марг хазорон бо аз ин бехтар аст, ва бо ханда идома дод ба худо агар хамма ончики дори ва хаммайи ончики арабхо доранд ба ман бидихи то ман ба андозайи ек чашм бахам задан аз дини Мухаммад саллаллоху алайхи васаллам баргардам, хозир нахохам шуд.

Шохи рум дар ин мархала уро тахдид ба марг кард, ибтидо овизаниш кард ва чанин вонмуд кардки мехохад тирборониш кунад аммо ба сарбозониш дастур дод дўврубаришро бизананд, дар хини тир андози хам боз Абдуллохро ба тарки диниш даъват мекард аммо таъсири надошт, барои тахдиди бештар Абдуллох, жилови чишмиш

диги пур аз руғони жушида омада карданд ва ба дуто аз асирони мусалмон сифориш кардандки насроний бишаванд аммо ин ду асир қабул накарданд барои хамин онхоро дар диги руғони жушида андохтанд ва танхо устухонхойишон боқий монд.

Шохи насроний рум дар ни хенгом руба Абдуллох кард ва уро барои чандимин бор ба насроният даъват дод аммо у шадидтар аз қабл инкор кард, вақти қайсар аз у ноумид шуд дастур дод уро дар диг биндозанд. Абдуллохро ба тарафи диг бурданд, чишмхойиш ашк олуд шуд. Ба подшох хабар додандки Абдуллох гиря мекунад, подшох гумон кардки у аз тарси марг гиря мекунад барои хамин дастур дод уро баргардонанд пешиш, вақт жиловиш қарор гирифт ек бори дигар пазириши ақидайи насрониятро ба у пешниход кард ва ле ин бор хам у ба шиддат рад кард. Қайсар асабоний шуд ва шуруъ кард ба фаххоший ва гуфт: фалон шуда ! барои чи хамин алъон гиря мекарди? Абдуллох розиаллоху анху дар жавоб гуфт: гирям барои ин будки хиёл кардам алъон дар диг андохта мешавам ва жон аз баданам меравад, орзу кардам эй кош ба андозайи мухойи баданам жон доштам ва хаммаро дар рохи аллох дар диг меандохтам.

Подшох дар баробари инхамма иймон ва шужоати Абдуллох таслим шуд ва гуфт: хозири дар баробари инки туро озод кунам сарамро бибуси? Абдуллох гуфт: оё дар муқобили озодий хаммайи асирон? Подшох гуфт:бале дар муқобили озодий хаммайи онхо.

Абдуллох мегуяд: бо худ гуфтам инки душмани аст аз душманони аллох , чи ишколи дорад сари уро бибусам ва ман ва хаммайи усаройи мусалмон озод бишавем...... наздик рафт ва саришро бусид, дар ин

хенгом подшох дастур дод хаммайи асирхоро озод кунанд ва ба дасти Абдуллох биспоранд. Абдуллох розиаллоху анху пеши Умар бин Хаттоб розиаллоху анху омад ва мажороро барояш таъриф кард, Умар розиаллоху анху хийли хушхол шуд. Вақти ба асирон нигох кард гуфт: бар хар мусалмони лозим астки сари Абдуллохро бибусад ва ман жиловтар аз хамма шуруъ мекунам. Баъад боланд шуд ва саришро бусид.[10]

Интури омузишхойи сахихи шаръий метавонад чанин мўъминиро тўлид кунадки, хар монеъи ва сахти дунёвий ва моддийро ба фурсати барои хариди шодий аз аллох таоло табдил мекунанд, чун шодий дар қалб ва рух аст ва рух хам мондагор ва ғейри фоний аст. Шахс умури фоний ва зудгузарро дар рохи амри ғейри фоний харж мекунадки кулли суд насибиш мешавад, пас чиро хушхол нашавад?

«فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُواْ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلاَّ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ»
(آل عمران/۱۷۰)

Онон шодмонанд аз ончи худованд ба фазл ва карами худ бадишон дода аст, ва хушхоланд ба хотири касоники баъди аз онон монданд (ва хануз дар рохи худо межанганд ва ба фўвзи шаходат ноил нашуданд ва) бадишон напейвастанд. Инки тарс ва харроси бар ишон нест ва онон андухгин нахоханд шуд.

Возих ва ошкор астки рухи инсон астки жовдона мемонад на ин жисм. Ва ин жисм то марохили хамрохи ин рух мемонад ва баъад

---

[10] ۱- الاصابه فی تمییز الصحابه از ابن حجر ۲۸۷/۲ ۲- السیره النوبه از ابن هشام. ۳-حیاه الصحابه شیخ مولانا محمد یوسف کاندهلوی.۴- تهذیب التهذیب ۱۸۵/۵. ۵- تاریخ الاسلام للذهبی.

рахоиш мекунад. Холо рохи мухофизат аз ин рух, ва шод кардани ин рух дар дунё ва қиёмат бояд ёд гирифта шавад. Ин рухи астки аз жисм хамчун ек абзор барои шод шудани худиш дар дунё истефода мекунадки ба шодий дар қиёматиш хам мунжар мешавад. Дар ин сурат оромиш дар рух аст, шодий макониш рух аст, чизики равоншиносий секуляристий қасд дорад ин жойгохи аслийи қалб ва рухро нодида бигирад ва бар зехни холий инсонхо ва “масъулият” такия кунад, ва саъй дорад инхамма беморихойи даруний жомеъаро интури дармон кунад:

Ин танишхойи даруний ва изтироботи ғейри қобили инкори равонийро каси наметавонад нодида бигирад ва ё инкориш кунадки хамчун ек муъзал, оромиш ва даруни инсонхойи жомеъайи имрузи асри техноложийро ошуфта ва олуда карда астки, еки аз осори ин тахрибот кохиши шодий ва масаррат ва оромиш буда ва хаст.

Равоншиносони секуляр дар хузайи равоншиносийи саломат ва дар қолиби равоншиносийи мусбат,таъкиди бештари рухи мафхуми шодий бар асоси “ масъулият” ва “ зехни шахсий” карданд, ва мўътақидандки инсон метавонад сирфан бо қудрати ақли муттакийи бар махсусот ва тавоноийи шахсий ва бидуни такия бар худо ва қонуни шариати аллох ва қалб, зиндагийи худишро идора кунад ва шодий ва оромиши мовриди назар бирасад.

Секуляристхо бо ин равоншиносишон сирфан бо такия бар хис, фикр ва нафъи шахсий ва ғароизи муштараки бейни инсон ва хайвон дунболи шодий мегарданд, ва ба муридонишон ёд медихандки хар

каси ба хар қиймати ва ба хар шевайи масъули таъмини чанин шодий барои худиш аз тариқи суди бештар ва лаззати бештар аст.

Возих астки ин масири дини секуляризм бо масири қонуни шариати аллох намехонад ва хар кудом дар масири жудогонайи хастанд; дар ислом, шодий дар дил жой дорад, аммо дар равоншиносийи секуляристхо , шодий ек холати зехнийи мухтасси астки бар фардгеройи ва хориж аз қалб бано шуда, ва ба шахс мефахмонандки ин шодий ва оромишро дар хаёхуйи берун аз худишон ва хориж аз қалб ва қонуни шариати аллох жустажу кунанд.

Ислом бо таъйиди " вазоиф" ва " таъаққул" махор шуда тавассути қонуни шариати аллох," дил" ро махалли истиқрори шодий медонад хатто қалбро жойи фахм ва дарк ва таъаққул медонад:

«فَتَكُونَ لَهُم قُلُوبٌ يَعقِلُونَ بِهَا» (حج/ ۴۶)

Барои онхо дилхойи пейдо шавадки бидон бияндишанд

«لَهُم قُلُوبٌ لاَيَفقَهُونَ بِهَا...» (اعراف/۱۷۹)،

"онхо дилхойи дорандки бидонхо намефахманд".

Ин хамон дарки дурусти буда астки миллати мо қарнхо ба он расида буд ва мутаносиби бо фарханг ва жуғрофиёйи хосси худиш шодийи мовриди назари қонуни шариати аллохро дар дилиш ба вужуд оварда буд, ва хатто замоники ек "сиёча мона ё сиё жома дона" ва "дарайи" ва ғейрихро мехонанд ек хорижий аз берун хиёл мекард ва алъон хам хиёл мекунадки инон доранд азодорий мекунанд аммо дар воқеъ инхо қарнхост ба ин сабк доранд дилишонро шод мекунанд ва аз дарун

шод мешаванд. Ин сабкхо дар миёни аксари милали мусалмон ва кофари дунё вужуд дошта ва дорад.

Ин сабкхо ба шахс новъи шодийи нисбатан пойдориро медихад аммо хаёхухойи воридоти ва ғейри созгори бо фарханги бумийи милали мухталиф ва бахусус носозгор бо фарханги исломий милали мусалмон барои онхоики бо фарханги исломий ва оромиши дарун ва шодийи бажо ошноий доранд новъи хаяжони муваққатий ва шодийи козиб ва зудгузар астки, ба дунболи поёни ин хаёхуйи мухолифи фитрати инсонхо, аксари ширкат кунандагон дар маросимхо ба новъи афсурдагийи муваққатий ва хатто гижийи мувақкат дучор мешаванд. Дар инжо возих астки таъкиди ислом илова бар солим будан ва бажо будани шодий,бар кейфияти шодий ва пойдор будани шодий мутамаркиз аст на фақат бар камияти он. Барои расидан ба ин неъмат хам лозим аст дар шодийки аллох таоло хуб донист самиъна ва атоъна дошта бошем.

Вақтики ла илаха – иллаллох ва Мухаммадун росулуллох саллаллоху алайхи васалламро бар забон ронди дар воқеъ кулли зиндагитро ва хатто равиши мурданитро хам сипорди дасти аллох:

قُلْ إِنَّ صَلاَتِى وَنُسُكِى وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِى لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ* لاَ شَرِيکَ لَهُ وَبِذَلِکَ أُمِرْتُ وَأَنَاْ أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ(انعام/۱۶۲)[11]

Еки аз он чизхойики дар зистан аз он аллох аст шодист. Аллох фармуда нисбат ба чи чизи шод бошем мо хам хамон кориро мекунем, ва фармуда нисбат ба чи чизи нигарон ва норохат бошем мо хам хамон кориро мекунем. Дар инжо метавонем бигуемки танхо

---

۱۱ بگو: نماز و عبادت و زیستن و مردن من از آن خدا است که پروردگار جهانیان است. خدا را هیچ شریکی نیست، و به همین دستور داده شده‌ام، و من اوّلین مسلمان هستم .

аллох таоло дар дунё ва қиёмат хам механдонад хам мегирёнад, аллох таоло бо муқаддамоти мефармояд:

أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى *

Ки хечкас бори гунохони дигариро бар душ намекашад.

وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَى* .

Ва инки барои инсон подош ва бахрайи нест жуз ончи худ карда аст ва барои он талош намуда аст

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى . *

Ва инки қатъан саъй ва кушиши у дида хохад шуд.

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاء الْأَوْفَى* .

Сипас(дар баробари кориш) сазо ва жазойи кофий дода мешавад.

وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنتَهَى *

Ва инки қатъан поёни рох ба парвардигори ту мунтахий мешавад.

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى . *

Ва инки қатъан у астки механдонад ва мегирёнад.

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا (نجم/۳۶-۴۴).

Ва инки қатъан у астки мемиронад ва зинда мегардонад.

Возих аст мо ба он чизи хушхол мешавемки аллох таоло ба он рози аст ва дар қонуниш баёниш карда аст ва ба он чизхойи норохат ва ғамгин мешавемки аллох таоло бо фитрати солим ва қавониниш

бароимон таъйин карда аст. Пас танхо аллох таоло дар дунё ва қиёмат механдонад ва шод мекунад ва танхо у астки мегирёнад ва ғамгин мекунад.

« وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى»

Ба ин даста аз шодийхойики аллох таоло ба он рози аст ва мовриди писанди аллох ва пойдор аст, мегуем “шодийи мусбат ва бажо”ки мешавад ба сурати куллий ин новъ аз шодийхоро дар се даста жо дод:

1- *Еки шодий ба хотири табаъият аз қонуни шариати аллохки мояйи шифойи қалбхост.*

Чун хамон рузи аввал аллох таоло ба одам алайхиссалом мефармояд:

: قُلْنَا اهْبِطُواْ مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ
(بقره/۳۸)

Гуфтем: хаммаги аз онжо(ба замин) фуруд ойид ва чунончи хидояти аз тарафи ман барои шумо омад (ки хатман хам хохад омад) касоники аз ман пейравий кунанд, на тарси бар онон хохад буд ва на ғамгин хоханд шуд.

Яъни табаъият аз қонуни шариати аллох мусовий аст бо набудани тарс ва ғам ва андух ва табъан дастёбийи ба шодий ва сурур. Инжостки аллох таоло боз мефармояд:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاء لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ* قُلْ بِفَضْلِ اللّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُواْ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ (يونس/٥٨-٥٧)[12]

Бигу: ба фазл ва рахмати худо- ба хамин (на чизи дигари) – бояд мардумон шодмон шаванд.

Ва боз аллох таоло таъкид мекунад ононики танхо аз қонуни шариатиш пейравий карданд ва интури амалан гуфтан танхо аллох роб ва парвардигори мост дар қиёмат хам шод хастанд ва аз ғам ва андух ба дуранд:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ * أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاء بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (احقاف/١٣-١٤)

Касоники мегуянд: парвардигори мо танхо аллох аст, сипас (бар ин тўвхид ва ектопарастий) мондагор мешаванд ва истиқомат мекунанд, на тарси бар онон аст ва на ғамгин мегарданд. Онон ба подоши корхойики мекунанд, сокинони бехишт буда ва жовдона дар он мемонанд.

Инжостки роххойи мухталифи тўлиди шодий барои бандахо мутаносиб бо тавоноийки доранд боз мешавад, еки тавониш дар тижорат ё пизишки аст ва аз ин тариқ барои худиш тўлиди шодий мекунад, дигари дар руфтагарий ва мухандисий ё кишоварзий ва банноий ва муаллимий ва каффоший ва рузихойи суннат ва ё даххо рохи дигар астки шариати аллох жилови муслимин қарор дода ва муслимин аз еки ё аз чанд рохи аз ин роххо барои худишон шодий тўлид мекунанд: масалан инфоқ ва садақа

---

١٢ ای مردمان ! از سوی پروردگارتان برای شما اندرزی (جهت رهنمود زندگی) و درمانی برای چیزهائی که در سینه‌ها است آمده است و هدایت و رحمت برای مؤمنان است. بگو:به فضل و رحمت خدا - به همین (نه چیز دیگری) - باید مردمان شادمان شوند . این بهتر از چیزهائی است که جمع می کنند.

додан дар рохи аллох бидуни инки риё ё миннати дар он бошад ё азият ва озори ба хамрохи ин бахшидани мол бошадки ин хам боиси аз бейн рафтани тарс ва ғам мешавад. Чиро? Чун шахс медонадки аллох ба жойиш чи чизи медихад ва умидвор астки машмули ин подош бишавад ва аз у қабул шавад. Хамин аз бейн рафтани тарс ва ғам яъни омадани шодий. Ингуна мешавад бо пул шодий харид.

مَّثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِى سَبِيلِ اللهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِى كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّئَةُ حَبَّةٍ وَاللّهُ يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ .(بقره/۲۶۱)

-Мисли касоники дороийи худро дар рохи худо сарф мекунанд,хамонанди донайи астки хафт хуша бароварад ва дар хар хушайи сад дона бошад, ва худованд барои харки бихохад онро чандин баробар мегардонад, ва худо (қудрат ва наъматиш) фаррох (ва аз хамма чиз) огох аст.

الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِى سَبِيلِ اللهِ ثُمَّ لاَ يُتْبِعُونَ مَا أَنفَقُواُ مَنّاً وَلاَ أَذًى لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ - عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ (بقره/۲۶۱-۲۶۲).

Касоники дороийи худро дар рохи худо сарф мекунанд ва ба дунболи он миннати намегузоранд ва озори намерасонанд, подошишон назди парвардигоришон аст(ва андоза ажришонро каси жуз худо намедонад), ва на тарси бар онон хохад буд ва на андухгин хоханд шуд.

Инжостки мешавад гуфт ба теъдоди истеъдодхо ва тавоноийхойи инсонхо дар қонуни шариати аллох рох барои тўлиди шодий вужуд дорад.

Новъи дигар аз шодихойи мовриди пасанди аллох шодийи ноши аз фахми душманшиносий ва даражабандийи шаръийи душманон аст.

Аллох таоло баъди аз омузиши намоз ин манбаъи тўлиди шодий барои мўъмининро қабли аз омузиши даххо хукм ва хазорон суннати мовжуд дар кутуби хадис ва фиқх ба муслимин ёд дода аст. Яъни омузиш ва ёддехийи душманшиносий шаръий ва даражабандийи шаръий душманон дар увлавияти аслий қарор гирифта астки мисли амали ба соири ахком аз манобеъи тўлиди шодий хам хаст аммо ин шодий зарурийтар аст ва дар увлавият қарор дорад.

Аз самароти ин душманшиносийи шаръий ва даражабандийи шаръийи душманон метавон ба шод шудан ба пирузийи хар ончи аз назари мавадда ба муслимин наздиктар аст бар хар ончи аз муслимин дуртар аст ишора кард, хатто агар пирузийи ек жомеъа ва гурухи кофари бади бар гурух ва жомеъайи кофари бадтари бошадки аллох таоло ин бад ва бадтар ва бадтаринро таъйин карда аст. Мисли пируз шудани насронийхоки душманони шумора се муслимин хастанд бар мажуски душманони шумора ду муслимин хастанд ва муслимин ба пирузийи насронийхойи рум хушхол буданд ва аллох таоло ба унвони ек мужда ба онон башорат медихад:

وَهُم مِّن بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ * فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِن قَبْلُ وَمِن بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ (روم/۳-۴)

ва ишон пас аз шикастишон пируз хоханд шуд дар муддати чанд соли. Хамма чиз дар дасти худо ва ба фармони у аст, чи қабл (ки румиён шикаст хурданд) ва чи баъад (ки онон пируз мегарданд). Дар он руз (ки румиён пируз мегарданд) мўъминон шодмон мешаванд.

Мо ба пирузийи насронийхо душманони шумора се худ бар мажус душманони шумора дуйи худ хушхол хастем, чун аввалан ек душмани дуртар бар ек душмани наздиктар пируз шуда ва ин ба нафъи муслимин аст ва ба муслимин хейр ва нафъи мерасад, ва чи каси вужуд дорадки аз хейр ва нафъ хушхол намешавад махсусан замоники ба он ниёз дошта бошад? Ва сониян насронийхо аз назари бовархойишон ба мо наздиктаранд ва мажус аз мо дуртаранд ва мо ба пирузийи оники ба мо наздиктар аст бар оники аз мо дуртар аст хушхол мешавем. Ин яъни табаъият аз душманшиносийи шаръий ва даражабандийи шаръийи душманоники аллох таоло бароимон таъйин карда ва ижоди шодий барои худимонки агар каси аз ин душманшиносийи шаръий ва даражабандийи шаръийи душманони ғофил ва ноогох бошад аз ин шодий хам махрум мешавад.

-дастайи севум аз шодихойи мовриди пасанди аллох таоло он шодий астки бар асари идома додани масири шухадойики дар рохи аллох ва жанги мусаллахона кушта шудан ба даст меояд.

وَلاَ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُواْ فِى سَبِيلِ اللهِ أَمْوَاتاً بَلْ أَحياءٌعِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ * فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِوَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُواْ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلاَّ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ (آل عمران/١٧٠-١٦٩)

Ва касонироки дар худо кушта мешаванд, мурда машмор,балки онон зиндаанд ва бидишон назди парвардигоришон рузи дода мешавад. Онон шодмонанд азончи худованд ба фазл ва карами худ бадишон дода аст, ва хушхоланд ба хотири касоники баъди аз онон монданд (ва хануз дар рохи аллох жанг мекунанд ва шахид нашуданд ва) бадишон напейвастанд. (шодий ва сурури онон аз ин бобат астки пирузий ё шаходат дар интизори хамкишони ишон аст ва мақомоти баржаста ононро дар он жахон мебинанд, ва медонанд) инки тарс ва харросий бар ишон нест ва онон андухгин нахоханд шуд.

Шахсики мухлисона дар масири мужохидиники шахид шуданд қарор мегирад табдил мешавад ба еки аз дустони аллох таолоки дар мовридишон мефармояд:

الا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللّهِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ؛

Бидонид ба дурустики бар авлиёйи худо на бими аст ва на онон андухгин мешаванд.

Шахс замоники дар ин масири шухадойи мужохид қарор мегирад аввалин абзорики ба он ниёз пейдо мекунад илм ва яқин ба ин астки ваъдахойи аллох хақ аст.

فَرَدَدْنَاهُ إِلَى أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (قصص/١٣).

Мо Мусоро ба модариш бозгардондем то чишмиш (аз дидори у) ровшан шавад ва ғамгин нагардад ва бидонидки ваъда худо рост аст, агар чи бештари мардум (чанин) намедонанд.

Ин яъни коштани умид ва аз бейн бурдани ёс ва нигароний ва ғам дар хийни амал ба қонуни шариати аллох, ин яъни коштани оромиш ва умиди расидани еки аз ду хубихо,ё шодий дар дунё ё шодий дар қиёмат онхам бидуни кучактарин шак ва шубхайи , ва агар дар ин масир сахтихойи дида мешаванд хаммаги муваққатий хастанд чун:

" إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْراً" :

Ва дубора такрор шуда аст

" فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْراً "

Баъди аз хар сахти, гушойиши хаст, ин яъни умид ва нашоти рухий ва қотиъият дар харакат ба жилов бар асоси қонуни шариати аллох.

Дар ин сурат замоники дар масири мужохидини шахид қарор гирифти хар чи жиловтар мерави ба еки аз пирузийхо ва еки аз шодийхо наздиктар мешавид, бахусус ба шодийи жовдонайи қиёмат. Чун ек руз ё ек соат ё ек лахза аз умритки мегузорад ба хамон андоза ба тамом шудани умри дунёвийтон ва оғози зиндагитон дар қиёмат наздик мешавид.

Мовриди дигарики дар ин масири мужохидини шахид ба он ниёз пейдо мешавад дар назар гирифтани мушкилоти бузургтари астки боиси кучак ва ночиз шудан ва фаромушийи андухи мешавадки ба суроғи хам масирон омаде аст:

إِذْ تُصْعِدُونَ وَلاَ تَلْوُونَ عَلَى أحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمَّاً بِغَمٍّ لِّكَيْلاَ تَحْزَنُواْ عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلاَ مَا أَصَابَكُمْ وَاللّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (آل عمران/١٥٣)

(эй мўъминон ба ёд оварид) онгохроки дар замин пароканда мешудид ва мегурехтид ва дур мегаштид ва (аз шиддати бим ва харрос) дар фикри каси (жуз нажоти худ) набудид, ва пайғамбар аз пушти сари шуморо садо мезад. Пас дар баробари ғам (ва андухики ба сабаби нофармоний) ғам ба шумо расонд, ин бидон хотир будки дигар барои ончи (аз ғанимат) аз даст додаид ва бар ончи(аз шикаст) ба шумо расида аст ғамгин нашавид,ва худованд аз ончи анжом медихид огох аст.

غَمًّا بِغَمٍّ

Яъни ғам шикан. Яъни бо ғами бузургтар ғами кучакро хурд кардан ва аз бейн бурдан. Ин яъни ғамхойи кучак ва гузаро ва ночизи вужуд доранд аммо ғам шиканхойи хам хастандки ижоза намедиханд ин ғамхойи кучак ба ихдал хуснаяйн ва еки аз шодийхо садамайи бизананд.

“ Шодийи пойдор ва амиқ” ки бадили шодихойи гузаро ва сатхий махсуб мешавад.

Арз кардемки қонуни шариати аллох равишхойи истефода аз шодий, ва ба даст овардани оромиш аз ин зиндагийи махдуди дунёвий, ва лаззат бурдан аз корхойики бояд дар ин зиндагийи кутохи дунёвий анжом бишавадро дар қолиби дастуроти куллий ва хатто ризий ба муслимин омузиш медихад.

Аз содатарин тўвсияхойи шахсийки заминасозийи шодий мешаванд мисли: орастагий, пушидани либосхойи бо ранги ровшан, истеъмоли буйи хуш, хузур дар мажолиси шодий, барқарорийи силайи рахм, дидор бо дустон, назофат ва покизагий, мисвок кардан, мусофират ва тафрих, хузур дар табиат, дурий аз беморихойи муншаъаб аз такаббур мисли хисодат ва кинайи нобажо, контрол ва мудирияти хашм, шўх табъий ва мазох ва пиёдаравий, саворкорий, шино, хурдан ва нушидан ва ....матрах шудаки хамма барои ижоди шодий ва аз бейн бурдани ғами андух аз дили мўъминон сифориш шуданд; то дастуроти дар мовриди зиндагийи даъватий, жиходий, хукуматий, иқтисодий, амниятий, идорий,ижроий, ижтимоий , фархангий ва мужозоти мужримин ва жазоики руйи хам рафта шодийро ба мўъминин хадя медиханд.

Баъди аз омузиш, барои муроқибат ва нигахдорий аз ин шодий ва оромиш ва лаззат хам, рохкорхойиро нишон медихад, ва анжом додани ин корхоро амалий маърифий мекунадки машмули подоши ухравий мешавад, ва интури ба шодий ва оромиш ва лаззатики худи шахс мебарад умқ мебахшад, ва пойдориш мекунад то ташнагийи инсон нисбат ба ин ниёзи асосийро посух бидихад, ва кейфияти шодий ва нашот ва лаззат аз зиндагийи солим ва исломийро ба инсон омузиш бидихад.

Қаблан арз кардемки шодий жузви умури фитрий ва еки аз ниёзхойи асосийи умуми инсонхост, холо мавориди вужуд дорандки инсонхо бо гиройишоти мухталиф ба ин қаноат расидандки метавонанд бо ин авомил ва муъаллифахо барои

худишон шодий тўлид кунанд, ва ин шодийки тўлид кардандро пойдор ва мондагориш кунанд, ва хаммаги ба ин натижа расидандки риояти ин маворид метавонад шодийи онхоро мондагор ва тасбитиш кунад: мисли

-доштани эътиқодоти диний ва маънавиятгеройй:

Ин иймони даруний боис мешавад ашхос камтар ихсоси танхоий, рахошудагий ва пучий кунанд. Касики ба қудрати бартари иймон дорадки дар хар холат ва шароити рахоиш намекунад боис мешавад шодий даруанияш тақвият ва хамишагий бишавад. Фиръавн аз Мусо ва Хорун пурсид:

(طه/۴۹) قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَا مُوسَى :

Гуфт: эй Мусо! Парвардигори шумо ду нафар кист? Мусо дар жавобиш гуфт:

(طه/۵۰) قَالَ رَبُّنَا الَّذِى أَعْطَى كُلَّ شَىْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

(Мусо дар жавоби фиръавн) гуфт: парвардигори мо он каси астки хар чизиро вужуд бахшида аст ва сипас рохнамудиш карда аст. Ва хамин аллох эълом мекунад:

(نساء/۱) إِنَّ اللهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيباً

Бимгони худованд муроқиби шумо аст.

- *Мовриди дигарики хаммайи инсонхо ба ин натижа расидандки агар риоятиш кунанд боиси мондагортар шудан ва давоми шодийи онхо мешавад иртибoти ижтимоий ва мардумий будан ва гушагир набудан аст.*

Ин дустихо ва инсонхойики бо онхо иртибот барқарор мекунем сармояхойи ижтимоий мо хастандки ба мо новъи эътимоди ижтимоий медиханд, ва бар мезони шод будани афроди жомеъа таъсир мегузорад. Афродики аз сармояйи ижтимоий бархурдор хастанд ва равобити ижтимоий бехтари доранд шодтар аз касони хастандки аз назари тахсилот,сирват, жойгохи ижтимоий ва .... дар даражоти болоий қарор доранд аммо равобити ижтимоий муносиби надоранд. Барои хамин аст энзувоталабий ва кинорагирий ба шиддат дар ислом нахий мешавад.

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

[13]«لا رَهْبانِيَّةَ فِى الإِسلامِ»:

Дар ислом рахбоният ва энзувойи ижтимоий ва кинорагирий аз мардум вужуд надорад, балки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам бо баровард кардани хуби ва бадихойики аз ин қотиъ шудани бо мардум насиби шахс мешавад мефармояд:

« الْمُؤْمِنُ الَّذِى يُخَالِطُ النَّاسَ وَيَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ أَعْظَمُ أَجْرًا مِنْ الْمُؤْمِنِ الَّذِى لا يُخَالِطُ النَّاسَ وَلا يَصْبِرُ +عَلَى أَذَاهُمْ »[14]

Агар ек шахси мусалмон бо мардум муоширит кунад ва бар азияти онхо сабр кунад бехтар аст аз касики бо мардум муоширит намекунад ва бар азияти онхо сабр намекунад.

Бояд диққат бишавад ин махлут шудан ва таовун дар равобити ижтимоий – фархангийи солим ва ширкат дар шӯрохойи тахти мудирияти еки аз се абзор аст, на масалан мушорикат ва таовун

---

١٣ مسند أحمد بن حنبل (٨٢/٣(

١٤ ترمذی ٥٢٠٧ و ابن ماجه (4032) صحيح البانى

дар можарожуийхо ва мусибатхойи фирақ ва гуруххойи мухталифи дуоту ала абваби жаханнамики аз се абзор дурий карданд ва бо хамин шуорхойи исломий танхо залилий ва хиффат ва хақорат ва нобудий ба бор оварданд

«هُمْ مِنْ جِلْدَتِنَا وَيَتَكَلَّمُونَ بِأَلْسِنَتِنَا»

Ва хар касики харфхойишонро қабул кунад ва бо онон хаммасир бишавад уро хам бо худишон вориди жаханнам мекунанд

« مَنْ أَجَابَهُمْ إِلَيْهَا قَذَفُوهُ فِيهَا»

Ки бояд ба жамоат ва имоми мулхақ шудки аз тариқи еки аз он се абзор ба вужуд омада аст

«تَلْزَمُ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ وَإِمَامَهُمْ»

Ва агар ин жамоати вохид аз тариқи се абзор ва имоми вохид вужуд надошт

«فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ جَمَاعَةٌ وَلَا إِمَامٌ»

Бояд бидуни муъаттали аз ин рахбарони ба зохир исломгироийки пейравонишро ба суйи жаханнам хидоят мекунанд ва тамоми гуруххойи мутафарриқ ва рангорангики тўлид карданд ба куллий кинорагирий кард:

: فَاعْتَزِلْ تِلْكَ الْفِرَقَ كُلَّهَا وَلَوْ أَنْ تَعَضَّ بِأَصْلِ شَجَرَةٍ حَتَّى يُدْرِكَكَ الْمَوْتُ وَأَنْتَ عَلَى ذَلِكَ[15]

---

[١٥] صحيح البخاري ـ أبي داود ـ ابن ماجة ـ أحمد

Кинорагирий аз ин доиён ба суйи жаҳаннам ва аҳзоб ва гуруҳҳойи мутафарриқишон ба маънийи кинорагирий аз мардум нест магар инки ин мардум ҳам бо онҳо ҳам масир шуда бошанд.

- *Мавориди дигарики ҳаммайи инсонҳо бидуни дар назар гирифтани боварҳойишон мўътақидандки бо он шодийшон пойдор мешавад издивож ва зиндагийи заношуий аст.*

Росулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам издивожро еки аз суннатҳоиш медонад, ва наҳий шуда аз инки каси биёяд ва ин суннатро бар худиш ҳаром кунад

« فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِى فَلَيْسَ مِنِّى» [16]

Ва ҳар каси аз роҳ ва равиши ман дури кунад аз ман нест.

- *Мовриди дигарики мардум мўътақидандки бароишон шодий меоварад ва ба ин шодий давом медиҳад пул ва сирват аст. Ҳамон*

«أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ»

Астки росулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам ба каррот фақрро дар кинори куфр ва ширк қарор медоданд ва аз он ба аллоҳ паноҳ мебурданд:

-дар ҳар субҳгоҳ ва шомгоҳи мефармуданд

«اللَّهُمَّ أَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ، وَالْفَقْرِ»[17]

Бор илаҳа! Аз куфр ва фақр ба ту паноҳ мебарам.

---

[16] متفق عليه
[17] أبو داود ۴/ ۳۲۴، وأحمد ۵/ ۴۲

- *Ва хатто дар хенгоми хоб хам мефармуданд парвардигоро :*

اِقْضِ عَنَّا الدَّينَ وأغْنِنَا مِنَ الفَقْرِ

Қарзхойи молий моро бипардоз ва моро аз фақр дур бигардон.

Нажот аз фақр

«أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ»

Бидуни шак барои хамма шодий меоварад, холо агар каси ба ин сирватиш изофа шавад шодияш хам изофа мешавад ва сирватиш кам бишавад шодияш хам кам мешавад – бахусус дар миёни қишри камдаромади жомеъа – чун даромад то андозайики ниёзхойи моддий афродро бартараф мекунад бар шодмонийи онон таъсир дорад, аммо даромади пеш аз хадди мовриди ниёз, шодийро изофа намекунад,магар инки шахс бо ин сирватиш дар рохи аллох харж кунад ва бо чизхойики барои қиёматиш захира мекунад шодийи худишро пойдортар ва изофатар кунад. Барои хамин астки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармоянд:

: نِعْمَ الْمَالُ الصَّالِحُ لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ.[18]

Чи хуб аст моли халол ва покики дар ихтиёри марди солих ва нийкукори бошад.

Ин афрод хар чи амволишон бештар бишавад ба хамон андоза бо пулишон, хам барои худишон шодий мехаранд ва хам дигаронро шод мекунанд. Ек мужохидро тажхиз мекунанд, ек бемористон месозанд, ек пул ва рохро месозанд, чох ё манбаъи тасфияйи оби

---

[18] رواه أحمد وغيره وصححه الألباني.

барои мардум месозанд, маркази барои расидагий ба занони худ сарпараст месозанд ва соири корхойи оммун нафъаки ин ашхос бо пулишон анжомиш медихандки хам сабаби хушхоли худишон мешавад ва хам тамоми онхойики аз ин хадамот истефода мекунанд.

Усмон бин Афвон еки аз ин хейййрини будки ду бор бехиштро аз росулуллох саллаллоху алайхи васаллам харидори кард; бори аввал замоники чохи румаро харид [19] *ва бори дувум замоники лашкари усраро мужаххаз кард.* [20]*.ба хамин далил будки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам барои ёрониш мисли Анас розиаллоху анху дуо мекунад:*

اللَّهُمَّ أَكْثِرْ مَالَهُ وَوَلَدَهُ، وَبَارِكْ لَهُ فِيمَا أَعْطَيْتَه[21]

Ё аллох мол ва фарзандонишро зиёд бигардон ва дар ончи ба у бахшидайи баракат ато кун.

- *Мовриди дигарики хаммайи инсонхо иттифоқи назар дорандки бароишон шодий меоварад ва шодийро бодавом мекунад саломатий ва вазиати жисмоний астки ислом аз қавонини тахорат гирифта то вазъи қавонини дар тахрими баъзи аз хурданихо ва нушиданихо ва аъмоли зараррасони дигар, ва сифоришхойи дар чигунагийи тағзия ва хоб ва варзиш ва ғейрих аз ин саломати жисмий инсонхо мухофизат мекунад,ва инсон*

---

[19] آثار المدینه المنوره، عبدالقدوس انصاری، ص: ۲۴۵، چاپ مدینه/ الجواهره فی نسب النبی و اصحابه العشره: ۱۷۳/۲

[20] البدایه و النهایه: ۴/۵

[21] متفق علیه، أخرجه البخاري -واللفظ له- (ص۵۳۶ ح ۶۳۷۸)، و (ص۵۳۳ ح۶۳۳۴) و(ص۵۳۴ ح۶۳۴۴) و رواه أيضاً (ص۱۵۵ ح۱۹۸۲) بسنده وأخرجه مسلم (ص۱۱۱۳ ح۲۴۸۰_۲۴۸۱)، و (ص۷۸۰ ح۶۶۰) .عن أنس – رضي الله عنه

бо риояти ин қавонини шариати аллох метавонад аз саломати жисмияш мухофизат кунад ва интури хам, ба пойдор мондани шодиш кўмак кунад.

- *Мовриди мухимми дигарики инсонхо руйиш иттифоқ дорандки шодийхойишонро собит ва пойдор мекунад амният астки мо дар хамон*

«وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ»

Борхо ба он ишора кардемки амният дар мавориди мухталифи зиндагийро дарбар мегирад.

Ин маворид, ва мавориди мушобехи мусбати дигарики инсонхо зикр кардандро қонуни шариати аллох ба унвони абзорхойики ба шодий мунжар мешаванд қабул дорад. Аллох таоло бо таъкид бар мавориди мусбатики ном бурдем ва мавориди ризи дигарики ба унвони намодхойи зохирийи шодий вужуд доранд, дар қонуни асосий ва шариати худиш дар ек жамъ банди куллий се омили асосийро маншаъи тўлиди шодийи пойдор дар инсонхо маърифий мекунад, ва ин шодийхоро созмондехи, мудирият, контрол ва хидоят мекунад то аз табдил шудани онхо ба “ таваххуми хушхолий” жиловгирий шавад:

1- *Еки аз ин мавориди килиди пойбанди ва иймони мухлисона ба ла илаха- иллаллох ва Мухаммадур росулуллох ба унвони мухимтарин ва зербаноийтарин омили шодий аст. Надоштани нигароний, изтироб ва афсурдагий ва расидани ба итминони қалбий, асоси хар новъи шодий аст, ва ин танхо бо дурий кардан аз барномахо ва қавонини ғейри шаръий ва табаъияти*

бе чун ва чиро аз қонуни шариати аллох таъмин мешавад. Аллох таоло мефармояд:

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ (رعد/۲۸)

Он касоники иймон меоваранд ва дилхойишон бо зикри аллох итминон ва оромиш пейдо мекунад. Огох бошид! Дилхо бо ёди аллох ба даражайи итминон мерасанд.

Дар инжо бояд арз кунамки хамчунонки даражайи мўъминин болотар аз даражайи муслимин аст ба хамин шева даражайи итминон болотар аз даражайи иймон аст:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِى كَيْفَ تُحْيِى الْمَوْتَى قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن قَالَ بَلَى وَلَكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِى(بقره/ ۲۶۰)

Ва хенгомироки Иброхим гуфт: парвардигоро! Ба ман нишон биде чигуна мурдагонро зинда мекуни. Гуфт: магар иймон наёвардайи?! Гуфт: чиро! Ва ле то итминони қалб пейдо кунам.

Замоники шахс бо куфр ба тоғутхо ва иймон ба аллох ба арзишхойи қонуни шариати аллох ва рахмат ва ваъда ,ваъийдхойи аллох таоло дилбаста ва вобаста мешавад, дигар шодийи худишро ба хеч чиз ва хеч каси дигари ғейри аз аллох таоло вобаста намекунад, барои хамин аст хамиша аз неъмати шодий бархурдор мешавад, чун:

وَ أَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَ أَبْكي.

Замоники шахс шодийи худишро танхо бо умури зудгузари моддий вобаста мекунад табиий астки бо тамом шудани онхо, у хам дучори ғам ва нигароний шавад.

Тасаввур кунид каси мисли Жорж Истман Кудокки аккосийро барои хаммайи мардум мумкин кард, бо вужудики 95 миллион доллор сармоя дошт дар соли 1932 ба далили сир шудан аз мол ва лаззатхойи дунё дар синни 82 солагий худишро бо шиллики гулулайи ба синаш мекушад. Кудок дар охарин жумла васиятномаш невишта буд “ ман корамро анжом додам. Пас мондани дигар лузуми надорад”.

Намунайи дигар Адолф Меркелки дар синни 74 солагий дар соли 2009 бо 43 миллиард доллар сармоя ва чандин ширкати бузурги дорусозий ва худрусозий ва ғейрихки сад хазор корманди зери назари у кор мекарданд ва 44 имин марди сирватманди жахон буд ба далили ўфти 50 дар сади сахоми еки аз ширкатхоиш худишро меандозад жилови қатор ва худкуши мекунад, дар холики танхо аз рутбайи 44 сирватмандтарин афроди жахон ба нафари 96 таназзул пейдо мекард.

Намунахо ва мавориди дар ин замина бисёр зиёдандки ашхос шодийи худишонро ба умури зудгузари дунёвий вобаста карданд ва замоники ба ин умур расиданд мисли Кудок худкуши карданд ё агар мисли Меркел ками аз он ноқис шуда худишонро хам аз бейн бурданд.

Аммо замоники шахси мўъмин шодийи худишро ба аллох ва қонуни шариати аллох ва ваъдахойи аллох таоло гира мезанад дигар пархез аз гунох барояш шодий меоварад, жиходи фи сабилиллах ва барқарорийи силайи рахм барояш шодий меоварад, пазироий аз мехмон ва гирагушоий аз кори бандагони аллох ва ижройи тамоми

дастуроти аллох таоло барояш шодий меоварад, яъни замоники медонад хойрун наси анфаъахум линнас, аз амри ба маъруф ва нахий аз мункар ва кори таблиғий ва талош барои бозгардондани хукумат ва қонуни шариати аллох бар мардум гирифта то расондани нафъи моддий ба инсонхо ва анжоми умури оммун нафъа рухияшро шод мекунад ва умид ва иззати нафсишро боло мебарад.

Хатто худоройий ва расидагий ба сар ва либоси худи шахс хам барои мўъмин шодийи мазид бар шодий меоварад чун медонад аллох таоло фармуда:

«يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ» (اعراف/۳۱)

Эй одамизодагон! Дар хар масжиди, худро биёройид. Холо ин шахс хам шодийи ноший аз расидагий ба вазъи зохирий ба у мерасад ва хам шодийи ноший аз табаъият аз еки аз қавонини шариати аллохки ба шодийи ула ва умумияш пойдорий ва мондагорий мебахшад.

Дар ин замина намунахо зиёданд аммо нуктайики лозим аст ба он ишора шавад гиря аст ба унвони еки аз мукаммилхойи шодий дар қонуни шариати аллохки ба унвони еки аз муфидтарин, олийтарин ва табиийтарин роххо барои рахоийи аз ғам ва андух ва берун рехтани ғам ва андух сифориш мешавад.

Гиря на танхо афсурдагий намеоварад, балки еки аз неъматхойи ғейри қобили инкор аз суйи худойи хаким, ва еки аз бехтарин василахо барои таскини инсон астки дар вужуди инсон қарор дода шуда аст. Бар ин асос ханда ва гиря дар пойдор шудани шодий

мукаммили хам мешаванд. Аллох таоло хам барои расидан ба ин хадаф хам механдонад ва хам мегирёнад:

« وَ أَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَ أَبْكي».

Росулуллох хам барои гиря кардан хатто ба гирёндани ижборий худ хам сифоришхойи карда аст.

Ин яъни риояти сахихи бехдошти даруний ва равонийи инсонхо дар зиндагийи дунёвий тавассути қонуни шариати аллох, хатто агар мухофизат аз ин шодий ва дур рехтани ғам ва ғуссаро ба сабки дигарий сифориш карда бошадки барои ғейри мўъминин қобили хазм хам набошад.

1- *Мовриди калони дигарики аллох таоло барои мондагор ва пойдор кардани шодий маърифий карда ва ризояти ба қазо ва қадари аллох ва адами эътироз ба муқаддароти илохий дар ботин ва зохир мисли қалб ва забон ва амал аст.*

Замоники шахси мўъмин ба ин даража мерасад ба биниши ровшан ва воқеий аз жойгохи зиндагийи дунёвий нисбат ба зиндагийи ухравий даст пейдо мекунад, ва ин боиси ризоят мандий ва хушнудий ба қазо ва қадари илохий мешавад.

«لِكَيْلا تَأْسَوْا عَلى مَا فاتَكُمْ وَ لا تَفْرَحُوا بِمَا آتاكُمْ وَ اللَّهُ لا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتالٍ فَخُورٍ» (حديد/٢٣)

“ то бар ончи аз даст додид, таъассуф нахурид ва ба ончи ба шумо дода шуд, (сармастона) шодмоний накунид ва худованд хеч мутакаббири фахрфурўширо дуст надорад”.

Ин яъни бастани дархойи ғам ва ноумиди ва истерес ва афсурдагий ва тамоми офатхойики ба шодийи инсон мумкин аст садама бизананд, ин яъни мухофизат аз неъмати шодийки аллох таоло ба унвони ек ниёз дар вужуди мо қарор дода аст,бахусус замоники мутаважжих мешавадки қатъан ва бидуни хеч шакки хаммайи инсонхо бо жонишон ва гурснагий ва мол ва фарзандонишон ва ғейрих мовриди озмойиш ва имтихон қарор мегиранд:

وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ (بقره/١٥٥)

Ва қатъан шуморо бо бархи аз тарс ва гурснагий ва зиёни молий ва жоний ва камбуди мевахо, озмойиш мекунем, ва мужда биде ба бурдборон.

لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا ۚ وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (آل عمران/١٨٦)

Бидуни шак ва ба тури мусаллам аз лахози молий ва жони худ мовриди озмойиш қарор мегирид ва хатман аз касоники пеш аз шумо бадишон китоб дода шуда аст (яхуд ва насоро), ва аз мушрикин (секуляристхо) хам, азият ва озори фаровони мебинид ва агар бурдбори кунид ва бипархезид,(корхойи шойиста хамин аст ва) ин умури астки бояд бар анжоми онхо азмро жазм кард ва дар ижройи онхо кушид.

Дар ин сурат инсон метавонад ду новъи бардошт аз дунё дошта бошад:

1- Дунё макони истирохат ва охари хат астки набояд дар он мушкилот ва номулойимоти вужуд дошта бошад. Қатъан дар зиндагийи хаммайи инсонхо мушкилоти вужуд доранд, дар натижа дар ин дидгох мувожих шудан бо ин мушкилот ва сахтихо бисёр ногувор ва шикананда хохад буд, ва самараш мешавад ончи Кудок ва Меркел ва хазорон нафари мисли онхо бар сари худишон овարданд.....

2- Бардошти дигар ин астки дунё гузаро, нопойдор ва махалли озмойиш ва бардошти амали солих барои қиёматиш астки ин қиёмат монданий ва хамишагий аст. Дар ин нигариш инсон ба рохати сахтихоро қабул мекунад ва зиндагий ва тахаммули сахтихойи он барояш осон мешаванд.

Ин шева нигох кардан, мўъминиро тўлид мекунадки шукргузор аст

« لَئِن شَكَرْتُمْ لأَزِيدَنَّكُمْ»

Ва мусбат андиш аст, ва бо вужуди талошики мекунад ва аз тамоми асбобики шаръий хастанд барои расидани ба хадаф истефода мекунад, аммо натижаро ба аллох вогузор мекунад, ва рози аст ба қазо ва қадари илохий, ва интури аз шодийи даруниящ мухофизат мекунад ва ба он истихком мебахшад.

Мо дар баробари ин мўъминин, инсонхойи зиёдийро мебинемки қазо ва қадари илохийро мутаважжих нашуданд, ва нигаришишон ба худишон ва жахони атрофишон ғейри шаръий аст. Инон хамиша нукоти манфий атрофи худишонро мебинанд; доим аз корхойи ғалати атрофиён ва жомеъа гила ва шикоят доранд, аз зиндагийи худишон рози нестанд, аз бепули ва надоштани

имконоти моддий ва ғейрих хамиша меноланд. Ин ашхос бо ин манфий нигарихойишон илова бар онки ба жисми худишон латма ворид мекунанд шодийи худ ва дигаронро хам аз бейн мебаранд.

1- *Мовриди асосийи севумики метавонад ба пойдор мондани шодийи инсонхо кўмак кунад иймон ба қиёмат ва дунёйи пас аз марг аз тариқи охарин фристодаш аст.*

Хадафи нахоий ва ормоники ислом барои муслимин тарсим мекунад ва сари рохишон қарор медихад, танхо бехишт ва ризояти аллох аст. Замоники шахс ба мейли худиш ва бо иймони росихи озодона ба самт ва суйи ин хадафи асосий харакат мекунад, хозир мешавад хаммайи ончики дар дунё дорадро шодмона дар ин масир фидо кунад, ва хар чи дар ин масир харакат мекунад ва ба ин хадафи мухим наздик мешавад дар вужудиш ихсоси ризоят ва шодияш изофа мешавад. Ба Қаъқо авсий гуфтанд; чизи аз бехишт бароимон бугуки моро барояш ташвиқ ва тахриз кунад.гуфт: росулуллох саллаллоху алайхи васаллам онжост.

Дар инжо возих ва ровшан астки бо тафсири шаръий аз дунё ва зиндагий, оқибати муслимини мужохид ғейри аз дуто шодий нест: еки шодийи дар дунё ва дигари шодийи пас марг бо шаходатики шухадо қаблан ба он расиданд.

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلاَّ إِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ اللّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِ أَوْبِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُواْ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ(توبه/۵۲)

Бигу: оё дарборайи мо жуз еки аз ду никий интизор дорид:(ё пирузий ва ғанимат дар дунё,ва ё шаходат ва бехишт дар

охират). Ва ле мо дарборайи шумо чашм ба рох хастемки ё худованд ба азоби аз суйи худ гирифторитон созад ва ё(дар ин жахон) бо дасти мо (азобитон дихад). Пас шумо чашм ба рох бошид ва мо хам бо шумо дар интизорем.

Ин яъни оянда ва оқибати ровшан дар дунё ва қиёматики дар он на тарси хаст на изтироб ва дудили, балки танхо шодий хаст ва оромиш ва оромиш.

Дар инжо лозим аст дар мовриди шодийхойи бажо ва мовриди пасанди аллох таоло дар дунё ба ду нукта ишора кард:

Еки инки: дар қонуни шариати аллох хамин шодий хам василайи аст барои расидани ба бехишт ва касби ризояти аллох таоло, ва худиш ба танхойи хадаф намешавад. Шодий еки аз абзорхойи астки инсони мўъминро дар анжом додани корхойи асосий ва мухиммики онро ба бехишт ва ризояти аллох таоло наздик мекунад кўмак мекунад, ва ба истелохи мо шодий корхойи хадамотийро анжом медихад ва ба шахс энержи медихад ва шоржиш мекунадки ба вазоифиш бехтар амал кунад.

Нуктайи дигари инки барои пойдор кардин шодий бажо ва мовриди пасанди аллох таоло лозим аст ба чанд тафовут ва нукоти риз ва вижа дар мовриди сокинини дорул ислом диққат бишавад:

- *Еки эътиқодоти диний аст, яъни мумкин аст ек амри барои ек мусалмон шодийзо бошад ва барои ек кофар моянйи ғами андух ва нигароний ва зарар.*

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا (اسراء/۸۲)

Мо оёти аз қуръонро фуру фристодемки мояйи бехбудий ва рахмат барои мўъмино аст, ва ле бар ситамгарон ва золимин жуз зиён изофа намекунад.

Яъни ин қуръон ва ин қавонини шариати аллох дуто корбурди мутафовут барои инсонхо дорад, барои мўъминин мояйи шифо ва рахмат аст, ва дарбаробар, барои золимин ғейри аз зиён ва зарар чизи намеоварад. Дар инжо табиий астки мўъминин бо ин қуръон ва қавониниш шод мешаванд ва золимин ва ситамгарон ғамгин ва нигарон. Мисли пирузийи куффори насроний душманони шумора се мо бар куффори мажус душманони шумора ду моки боиси хушхоли мо

«وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ» (روم/۴)

Ва табъан боиси ғам ва андухи секуляристхойи қурайш душманони шумора ек ва мажус душманони шумора ду мо мешавад.

Ижройи қонуни шариати аллох барои мўъминин ва хатто куффори ахли жизъяйи сокин дар дорул ислом рифох ва амният

«أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ »

Ва ихтисос додани ибодатхо ба сурати комил барои аллохро меоварад

«فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا الْبَيْتِ»

Ва ба дин бо хар чохор мафхумиш ба сурати комил амал мешавад ва ин яъни хадяйи шодий ба мўъминин, аммо зиён ва зарар барои

Абу Жахлхо ва Абу Лахабхо ва динфурушон ва секуляристхо ва дуздхо ва беномусхо ва хизхо ва хамжинсбозхо ва соири золимин.

- *Тафовути дигарики бародарон ва хохаронам бояд барои пойдор кардани шодий дар назар бигиранд дар назар гирифтани синни ашхос аст,*

Дар хар синни мавориди дида мешавадки шодийхойи афрод бо хам фарқ мекунад ва мумкин аст дар мавориди бо хам ексон набошанд. Барои хамин аст мебинем чизики мумкин аст ек жавонро шод кунад мисли қабулий дар фалон донишгох ва шуғл ва издивож ва .... наметавонад ек бачча ибтидоийро хушхол кунад ва билакс хам содиқ аст. Боз мумкин аст чизики барои ек новжавон ё жавон мояйи шодий ва хушхоли бошад барои ек бузургсол шодий ба хамрох наёварад.

Масалан Зубайри жавон дар хабаша аз инки сипохи кофари Нажжоший пийруз мешавад аз бас хушхол астки аз дур пираханишро дармеоварад ва ба нишонайи пирузий тиконош медихад. Аммо хамин иттифоқ барои ек бачча асбоби шодий намешавад ва аслан даркиш намекунад ва наметавонад шодиш кунад.

Ба сурати ризтар хатто хийли аз шеърхо ва ба гуфтайи шумо таронахо ва ба гуфтайи мо гуронийхо хам хастандки мумкин аст барои ек новжувон ё жавон шодисоз бошанд, аммо барои ек бузургсол на. Ё билакс ек бузургсол аз ашъор ва гуронийхо ва таронахойи шодий ба у даст бидихад, аммо ек новжавон в жавон на. Дар мовриди бозихо ва соири саргармихо хам боз тафкики

синни афрод лозим ва зарурий аст. Ин еки аз он нукоти астки қарнхо тамаддуни исломийи мо фархангий ва находинаш карда аст, ва лозим аст дубора мисли соири маворид мовриди таважжух ва диққат қарор бигирад. нуктайи мухиммики дар ин тафкик бар асоси син риоят мешавад ва лозим аст ба он ишора бишавад,” хифз ва эхтиром гузоштан ба иззати нафс” астки еки аз асосийтарин авомили шодий ва еки аз мухимтарин пуштибоний кунандахойи шодий астки жузви жудонашуданий ва тафкик нопазири шодий ба шумор меравад.

- *Тафовути дигарики лозим аст дар гуна маворид ба он таважжух ва диққат бишавад жинсияти афрод аст,*

Бидуни шак бо дар назар гирифтани муштаракот – мисли хийли аз маворид – ихтилофоти миёни духтар ва писар ва зан ва мард вужуд дорад. Авомили ижоди шодий хам дар мавориди дар мардон ва занон бо хам мутафовут аст. Чизхойи зиёдий хастандки писар баччахоро шод мекунад аммо барои духтархо жаззобияти надоранд. Бар аксиш хам содиқ аст, хийли чизхо хастандки ек духтар баччаро шод мекунад аммо барои писар баччахо аслан жаззобияти надорад. Дар синини боло хам мавориди интури зиёдандки , мумкин аст ек мардро хушхол кунад аммо ек занро на, ё мумкин аст мавориди бошандки ек занро шод кунад аммо барои ек мард жаззобияти надошта бошад.

- *Ихтилофи дигарики лозим атс ба он таважжух вижа шавад авомили зист мухитий аст. Мисли : мовқеияти жуғрофиёий ва об ва хавоий астки шароити фарханги мухталифиро барои*

расидан ба баъзи аз шодийхо ба вужуд оварда астки дар қолиби “ урфи” он мантақа ва мардум таъриф мешавад, ва мумкин аст қовмиятхойи мухталиф равишхойи мухталифи дошта бошандки, мутаносиби бо шароити жуғрофиёйи ва об ва хавоий ва минтақаийи онхост.

Ин урфхо то замоники муғойироти бо қонуни шариати аллох надошта бошанд қобили эхтиром ва мовриди пазириш хастанд ва каси наметавонад урфи ек мантақайи жуғрофиёйии хоссиро бар мантақайи дигари, ё моли ек қабила ва забонро бар дигар қабоил ва забонхо тахмил кунад.

“ Шодийи ғейри шаръий ва манфий ё шодийи нобажо”

Дидемки арзахойи шод шудан барои умуми муслимин бисёр зиёданд ва ба теъдод тамоми ибодатхо хастанд, яъни шахси мусалмон метавонад ба теъдоди садхо оя, ва хазорон хадис, ва хазорон урфи мовриди таъйиди қонуни шариати аллох барои худиш шодий тўлид кунад. Аллох таоло ба унвони ек пеш ниёз

«أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ»

ро ба унвони ек бастари муносиб барои рушд ва давоми ин шодийхо маърифий мекунад. Аз бейн бурдани фақр ва овардани рифох ва аз бейн бурдани тарс ва ноамний ва овардани амният.

Яъни шахс замоники “ ба андозайи шаръийи он” мушкилоти иқтисодий ва маъишатий надошт ва дар заминайи диниш ва жониш ва номусиш ва ақлиш ва обруйиш ва молиш ва соири заруратхойи хаётияш амният дошт онвақт дарвозайи боз мешавад барои тамоми чизхойики инсонро дар дунё шод мекунад. Шахси мусалмон дар чанин фазойи метавонад

«فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا الْبَيْتِ»

ро ба бехтарин шевайи мумкин ва ба сурати комилиш анжом бидихад, ва ибодат хам яъни амал кардан ба тамомиончи аллох таоло нозил карда ва ба он рози аст.

Холо дар заминайи шодий нигох мекунемки аллох таоло чи чизхойиро мужоз дониста аст мо хам онхоро анжом медихем ва ба онхо мегуем “ шодийсоз ва ё хатто шодий афзо”, дар баробар, хар амалироки мухолифи қонуни шариати аллох ва адами ризояти аллох бошад ба он мегуем” шодийсуз ё шодий зада” хатто новъи шодийи зохирий хам тўлид кунанд, чиро? Чун барои қалбки жойи шодий аст зарар доранд, ва уро мариз мекунанд, ва дар воқеъ хонаро месузонанд, холо хар шодийи жаълийки ба хона садама бизанад ва олудаш кунад ё бисузонадиш мегуем ғейри шаръий ва номашруъ аст. Дар ин сурат шодий хам машруъиш хаст хам номашруъ ва мухаррибиш.

Бо ин вужуд, дар кинори мўъминини шариатгаро хамиша дастахойи мухталифи аз куффор ва хатто дастахойи аз душманони дохилий тахти унвони мунофиқин ва секулярзадахо вужуд дорандки масирро иштибох мераванд, ва ниёзхойишонро аз

масири иштибохиш бартараф мекунанд, масалан ниёзи хурданро аз тариқи хурдани гушти хук баровварда мекунанд, ё ниёз ба нушиданро илова бар нушиданихойи халол аз тариқи нушиданийи машруботи алкулий бартараф мекунанд, ё ниёзхойи жинсийшонро аз тариқи зино бартараф мекунанд, ё ниёз ба даромадишонро аз тариқи касби харом ва дузди ва ихтилос ва рибо ва ғейрих бартараф мекунанд ва ба хамин тартиб ниёз ба шодийшонро аз конолхойи номашруъ ва ғалатиш бартараф мекунанд.

Ин даста аз инсонхо арзишхойи козиб ва дуруғинро ба жойи арзишхойи сахихи қонуни шариати аллох қарор доданд, ва ба хамин тартиб ахдофи козиб ва дуруғиниро ба жойи ахдофи сахихи шаръий барои худишон тасаввур карданд,ва хатто интизороти ва тавақққуотишон аз мўъминин ва мужримини ғалат ва иштибох аст, ва табдил шуданд ба инсонхойи бемор ва номутаодилики барои дидани ин номезон буданишон ниёз ба илми хосси нест хамма метавонанд ташхисон бидиханд.

Дар баробари ин даста аз инсонхойи мужрим, аллох таоло барои мухофизат аз ин шодий ва оромиш ва лаззатики ба мўъминин савоби ухравий хам медихад,аз шодийхо ва лаззатхойи нопасанд ва козиб ба шиддат жиловгири мекунад. Чун ингуна шодийхо жинси жаълий ва тақаллубийи шодий хастандки ба шодийи пойдори инсонхо латма ворид мекунанд. Бар хамин асос оёти қуръон дарборайи шодий ду дастаанд; дастайи аз оёт мўъмининро даъват ба шодий карданд ва дастайи дигар новъи аз шодийро никухиш ва манъ мекунанд.

Шодий амри даруний астки ба хамрохи авомили шаръий дигар вужуди инсонро саршор аз оромиш мекунанд, ва рухи инсон танаффус мекунад ва шорж мешавад, аммо шодийхойи жаълий ва тақаллубий мисли ажноси тақаллубийи чинихойи секуляри социалист танхо зохиришон мисли жинси аслий аст, аммо аз дарун чизи дигари хастанд, ин шодийхойи тақаллубий ва жаълий танхо дар зохир мисли шодий хастанд, аммо мохиятишон бо шодийи аслий фарқ дорад, ва он коркардики жинси аслий дорад ин шодийи тақаллубий надорад.

Интури мутаважжих мешавем хамонтурики хўрок ва нушиданийи мамнуъ ва харом шуда дорем ба хамин шева хашми нобажо ва шодийи нобажо ва тақаллубий хам дорем. Хам хубиш хаст хам бадиш. Бад ва харомиш они астки хам ба жисм ва хам ба рухи инсон осиби жиддий ворид мекунад, ва инсонро олуда ва бемор мекунад, ва оромиши хоста шуда дар шариати аллохро аз инсон мегирад, ва табъан мухолифи қонуни шариати аллох аст.

Ба назари шумо шахсики беморийи саъбул илож ва дардноки дар жисмиш дорад аз неъмати зиндагий лаззат мебарад? Мушаххас астки на. Шахсики аз қонуни шариати аллох дур мешавад ин хам беморийи саъбул иложи рухий ва қалбий гирифта аст, ва ба хар мезон аз тўхид ва қонуни шариати аллох фосила мегирад ба хамон андоза маризий ва беморийи қалбий ва рухияш бештар мешавад, ин шахс хам , мисли хамон беморийи жисмий саъбул илож аз шодийи бажо ва оромиши мовриди ниёз махрум мешавад. Дар ин сурат ва бар асоси хадафи зиндагий, ошкор астки шодий ва нашот аз дидгохи ислом дорои хад ва марз аст. Касики ин хад

ва марзхоро мисли хӯрокийхо ва нушиданийхо бахам бизанад муртакиби зулми ба худиш ва хатто журми дар хадди дигарон шуда аст.

Ин хад ва марзхойи манъ шуда ва мамнуъ шодий дар қонуни шариати аллохро мешавад дар се даста қаро дод:

1- Мухтавойи шодий. 2- қолиби шодий. 3- замон ва макони шодий.

Мухтавойи ношаръий ва мамнуъи шодий мисли:

1- *Шодий кардан ба далили кинор гузоштани қонуни шариати аллох ва пейравий накардан аз ончи аллох таоло фуру фиристода аст:*

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى يُصْرَفُونَ .

Магар намебини касоники дарборайи оёти худо ба кишмикиш ва ситиз мепардозанд,чигуна (аз тафаккур ва таъаққули хақ) бозгардонда мешаванд?

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

Хамон касоники китоб ва қавонин ва ончи росулони худро бидон фристодаем таксиб медоранд,(яъни бо жойгузин кардани қавонин ва ахкоми ба жойи қавонин ва ахокими қонуни шариати аллох,қуръон ва хар ончи тамоми пайғамбарон то кунун барояш омаданро мегуянд дуруғе.

мегуянд дуруғ аст) инхо ба зуди(натижа шумкори худро) хоханд фахмид

إِذِ الْأَغْلَالُ فِى أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ .

Он замоники ғулхо ва занжирхо дар гардан доранд ва руйи замин кашида мешаванд.

فِى الْحَمِيمِ ثُمَّ فِى النَّارِ يُسْجَرُونَ .

Дар оби бисёр доғ барафрухта ва сипас дар оташ тофта мегарданд.

«يُسْجَرُونَ».

Тамоми вужудишон пур аз оташ мегардад. Барафрухта ва тофта мешаванд........

ذَلِكُم بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِى الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَمْرَحُونَ

Ин (азобики дар он хастид) ба сабаби шодмонихойи нопасанд ва бежойи астки дар замин мекардид ва нез ба сабаби нозишхо ва (адо ва атворхойи сармастонайи) астки анжом медодид.

ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ . .

(ба кофарон дастур дода мешавад) аз дархойи жаханнам дохил шавид ва жовдона дар онжо бимонид. Жойгохи мутакаббирон чи бад жойгохи аст. (ғофир 69-76)

1- *Намунайи дигар аз шодийхойи мамнуъ аз назари мухтаво, шод шудани жомеъайи куффор ба он илми ночизи астки дорандки бо ин илми ночиз дар баробари қонуни шариати аллох меистанд*

ва хатто онро ночиз ва кўхна ва ба дарди имруз нахур ва ғейрих медонанд:

فَلَمَّا جَاءتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُون (غافر/٨٣)

“хенгомики росулони онхо бо далоили ровшан ба суроғи онон омаданд ба маълумотики худ доштанд хушхол буданд (ва ғейри онро хеч мешумورданд) ва ле ончиро (азоб) ба масхара мегирифтанд бар онхо фуруд омад”.

2-мисоли дигар аз шодийхойи мамнуъ аз назари мухтаво, шодий аз руйи такаббур ба хотири дил бастан ба дунё ва сирвати зиёд аст.

Аллох таоло мефармояд:

اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقَدِرُ وَفَرِحُواْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلاَّ مَتَاعٌ (رعد/٢۶) :

Аллох ризқ ва рузиро барои хар касики бихохад фаровон ва фаррох мегардонад, ва онро барои хар касики бихохад кам ва танг менамояд. (кофарон) ба зиндагийи дунё шод ва хушнуданд, ва зиндагийи дунё хам дар баробари охират, колойи ночизи пеш нест.

Холо аллох таоло ин дил бастан ба дунё ва шодий нобажоро мисли хийли аз сифоти дигар аз сифоти куффор медонад ва чанин шодийро дуст надорад. Хамонтурики қовми Қорун ба у мегуянд:

لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ (قصص/٧۶)

(мағрурона) шодмони макунки, худо(чанин) шодмононро дуст намедорад.

Чиро дуст надорад? Чун аввалан хадаф ризояти аллох ва бехишт аст на ин зиндагийи чанд руза, сониян дилбастани ба дунё ва вобаста шудан ба он худиш еки аз авомили ба вужуд омадани ғам ва андух аст, ва табиий астки ин ғам ва андух бо “ ихдал хуснаяйн” – ё шодийи дар дунё ё шодийи дар қиёмат – созгор нест,ва хукми самро барои ин ду шодий дорад.

3-намунайи дигар аз шодийхойи мамнуъ аз назари мухтаво, шодий кардан ба хотири ширки фирқагеройи ва тафарруқ аст,касоники дучори ширки фирқагеройи шуданд ва ба ин омили азоб хушхол ва масрур хастанд.

Аллох таоло ба шодий тафрақа афкононики дилишонро ба хизб ва гурух ва даста ва мазхаби худишон хушхол карданд хам рози нест, чун фармуда ин сифат моли мушрикин ва секуляристхост ва шумо бояд аз ин ширк мисли соири ширкхо дурий кунид ва дар ин сифат хам жузви мушрикин нашавид:

وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ * مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ (روم/٣١-٣٢)

Ва аз зумрайи мушрикон (секуляристхо) нагардид. Аз он касоники дини худро пароканда ва бахш бахш карданд ва ба дастахо ва гуруххойи гуногуни тақсим шуданд. Хар гурухи хам аз равишики дорад хурсанд ва хушхол аст.

Хамин алъон хам дини секуляризмро нигох кунид ба садхо фирқа ва мактаб ва равиш тақсим шуда ва харки ба оники наздиш хаст хушхол аст. Холо агар мунофиқин ва секулярзадахойи махаллий дар қолиби шубхоти мисли такассургеройи ва пазириши таъаддуд ва ғейрих мехоханд хамин балоро сари муслимин дар биёваранд, ва бо дуруст кардани дорудаста ва хизби жудогона дастахойиро ба худ машғул мекунанд, ва инхо ба ончи доранд дилхуш ва хушхол мешаванд, ин хушхоли аз новъи хушхоли ғейри машруъи тафрақа афконон ва секуляристхо астки аллох таоло аз назари мухтаво дустиш надорад.

4-Мисоли дигар аз шодийхойи мамнуъ аз назари мухтаво, дуруғ гуфтан ва масхара кардан аст,ғийбат кардан ва соири гуноххост, яъни бо дуруғ гуфтан ва ё масхарайи дигарон, ё ғийбат кардан ва соири умури харом шодий дуруст кардан.

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармоянд:

وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ، وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَه[22]

Вой ба холи касоники сухани дуруғ мегуянд то мардумро бихандонанд! Вой бар у, вой бар у. Хамчунин мефармояд:

لا يُؤْمِنُ الْعَبْدُ الإِيمَانَ كُلَّهُ حَتَّى يَتْرُكَ الْكَذِبَ فِي الْمُزَاحَةِ وَالْمِرَاءِ، وَإِنْ كَانَ صَادِقًا.

“ банда комилан иймон надорад то онки аз дуруғ гуфтан дар шўхи ва даъво дурий нанамояд. Хатто агар содиқ хам бошад”.[23]

---

[22] رواه الترمذي (٢٣١٥) وأبو داود (٤٩٩٠) ، وحسَّنه الألباني في " صحيح الترمذي. "

[23] احمد و طبرانى

Рахо кардани дуруғ дар шӯхи ба маъни тарк кардани шӯхи нест. Чун шӯхи кардан барои тӯлиди шодий хамиша аз рохи дуруғ ба вужуд намеояд. Асхоб ба росулуллох саллаллоху алайхи васаллам гуфтанд:

يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّكَ تُدَاعِبُنَا ،

Оё бо мо шӯхи мекунид?

قَالَ : إِنِّي لَا أَقُولُ إِلَّا حَقًّا[24]

Ман ғейри аз хақ чизи намегуям.

Бале мешавад шӯхи кард ва шодий тӯлид кард аммо дуруғ нагуфт. Масалан: рузи марди назди пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам омад ва гуфт: ё росулуллох, маро маркаби биде.(шутри барои савор шудан мехост) пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам ба шӯхи фармуд:

«إِنِّي حَامِلُكَ عَلَى وَلَدِ النَّاقَةِ »

“ туро ба баччаи ек ноқа (модда шутир) савор мекунам.” Он мард гумон кардки манзури у баччаи шутир, шутри кам син ва заиф аст ва тавони хамли уро надорад ва гуфт: ва ле ман бачча шутирро чи кор кунам? Пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам фармуд:

« وَهَلْ تَلِدُ الإِبِلَ إِلاَّ النُّوقُ »:

“магар шутир жуз аз ноқа (шутури модда) мутаваллид мешавад?”[25]

---

٢٤ رواه احمد و الترمذي (٩٩٠) ، وصححه الألباني في " صحيح الترمذي"
٢٥ ابوداود و ترمذی

Е пиразани аз ансор ба росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мегуяд: эй росулуллох дуо кунки худованд маро биёмурзад ва бехиштро насибам кунад. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

«إِنَّ الْجَنَّةَ لا تَدْخُلُهَا عَجُوزٌ»

Пиразан шуруъ кард ба гиря кардан, росулуллох саллаллоху алайхи васаллам табассуми кард ва фармуд:

«أَنَّهَا لا تَدْخُلُهَا وَهِيَ عَجُوزٌ »:

“ ту он руз пир нахохи буд; оё ин ояро нахондаики худованд мефармояд:

إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً * فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا * عُرُبًا أَتْرَابًا (واقعه /۳۷ – ۳۵)

Ё росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба шӯхи ба еки аз ёрониш мегуяд:

"" يَا ذَا الأُذُنَيْنِ

Эй доройи дуто гуш. Дар хар холати на масхара кардани дар ин шӯхихо вужуд дорад ва на дуруғи ва азият кардани хаст.

Албатта масхара кардан хам боз даражоти дорадки баъзи аз онхо инсонро аз дин хориж мекунанд мисли масраха кардани аллох ва оёт ва қавонини шариати аллохки дар қуръон ва суннати сахих баён шуданд ва масхара кардани росулиш саллаллоху алайхи васаллам дар қолиби жук ва филмхойи комедий ва корикотур ва ғейрих:

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (توبه/۶۵)

Агар аз онон бозхост куни,мегуянд: бози ва шӯхи мекардем. Бигу: оё ба худо ва оёт ва пайғамбариш метавон бози ва шӯхи кард?!

لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ(توبه/۶۶) ؟!

Бигу: (бо чанин маъзиратхойи бехуда) узрхохи накунид. Шумо пас аз иймон овардан, кофар шудаид.

Ин хамон даста аз шӯхихойи астки инсон онхоро барои хандондан ва шод кардани дигарон ба кор мегирад дар холики хамин шӯхи онро ба пойинтарин жохойи суқут мерасонад, ва ба андозайи боиси ғазаб ва хашми аллох таоло аз худиш мешавадки аллох таоло аз анжом дихандайи он рози намешавад магар инки уро вориди оташ кунад. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

:" ألا هل عسى رجلٌ منكم أن يتكلَّمُ بالكلِمةِ يُضحِكُ بها القومَ، فيَسقُطُ بها أَبعدَ مِنَ السماءِ، ألا هل عسى رجلٌ منكم أن يتكلمُ بالكلِمةِ يُضِحكُ بها أصحابَهُ، فيَسخَطُ الله بها عليهِ، لا يَرضىَ عنه حتى يُدخلِهُ النارَ "[۲۶]

Даражайи пойинтар аз ин масхара карданхо барои тӯлиди шодий нопасанд ва нобажо, ба масхара кардани мӯъминин ба хамдигар бармегардадки онхоро ба даражайи фосиқин таназзул медихад на кофарин ва аллох таоло мефармояд:

: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَومٌ مِّن قَوْمٍ عَسَى أَن يَكُونُوا خَيْراً مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاء مِّن نِّسَاء عَسَى أَن يَكُنَّ خَيْراً مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْوَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِبِئْسَ الاِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ .(حجرات/۱۱)

---

[۲۶] صحيح الترغيب والترهيب - الألباني 2877 / رواه أبو الشيخ أيضا بإسناد حسن ورواه عن علي بن زيد عن الحسن مرسلا

Эй касоники иймон овардаид! Набояд гурухи аз мардони шумо гурухи дигариро истихзо кунанд, шояд онон бехтар аз инон бошанд, ва набояд занони занони дигариро истихзо кунанд, зеро чи басо онон аз инон хубтар бошанд, ва хамдигарро таъна назанид ва мовриди айбжуйи қарор надихид, ва екдигарро бо алқоби зишт ва нопасанд махонид ва маномид.(барои мусалмон) чи бад ва фусуқ аст, баъди аз иймон овардан! Касоники (аз чанин аъмоли ва ақволи) даст барнадоранд ва тўвба накунанд, ишон золим ва ситамгаранд.

- *Дастайи дигар аз хад ва марзхойи шодийи манъ шуда ва нопасанд аз назари қолиб аст; мисли ханда ба манзури азият кардан, бо ихонат ва тахқир ва ё тарсондани муслиминки хукми азиятро дорад:*
- *Ё мисли мужриминики дар дунё ба ахли иймон ба хотири табаъиятишон аз қавонини шариати аллох механданд:*

: إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ(**مطففين**/۲۹)

Мужримин пейваста (дар дунё) ба мўъминин механданд. Аммо мўъминин дар қиёмат новбатишон мерасад ва онвақт астки мўъминин ба ин мужримин механданд:

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُواْ مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ (**مطففين**/۳۴)

Лизо имруз (ки рузи сазо ва жазойи қиёмат аст) мўъминон ба кофарон механданд ва ришхандишон мекунанд.

Барои хамин аст ин ханда ва шодийи онхо дар дунё ба нисбати қиёмат хийли кам ва ночиз аст ва аллох таоло мефармояд:

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (توبه/۸۲)

(бигузор дар ин жахон бар асари масхара кардани мўъминон) андаки бихандaнд ва (аммо лозим аст бидонандки бояд дар он жахон) бисёр гиря кунанд, ин жазойи корхойи астки мекунанд.

Дар инжо ин хандидан ва шодий кардан ва шўхийи нобажо ва манфий фарқи надорад боиси азияти рухийи мўъминин бишавад ё жисмий.

Сахобайи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам таъриф мекарданд; бо росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хам сафар буданд. Еки аз афрод хобиш бурд;дигарон рафтанд бандиро оварданд ва хостандки бо он вайро бибанданд; дар ин хенгом он шахс аз тарс парид. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуданд:

لا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُرَوِّعَ مُسْلِمًا [٢٧]

Жоиз нест мусалмон бародари мусалмонишро битарсонад. Ё инки мусалмонро бо нишона гирифтани аслаха барои шўхи кардан ва шод кардани худиш ва дигарон тарсондан:

»مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلَاحَ فَلَيْسَ مِنَّا[28]«

“ онки бар (каси аз) мо аслаха бикашид, аз мо нест.” Ва дар жойи дигари мефармоядки ишора бо охан ба самти хар мусалмони хатто агар бародари насабиш хам бошад машмули лаънати малоика мешавад то замоники уро биндозад:

---

[٢٧] رواه أحمد (٢٣٠٦٤) – واللفظ له - وأبو داود (٤٣٥١) ، وصححه الألباني في " صحيح أبي داود

[٢٨] صحيح البخاري : كتاب الفتن / مسلم حديث (١٠١) و (٩٨)

[29]مَنْ أَشَارَ إِلَى أَخِيهِ بِحَدِيدَةٍ، فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَلْعَنُهُ، حَتَّى يَدَعَهُ وَإِنْ كَانَ أَخَاهُ لِأَبِيهِ وَأُمِّهِ.

Холо чиро набояд бо аслаха барои тўлиди шодий ба самти бародаронимон нишона гирифт чун:

لَا يُشِيرُ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ بِالسِّلَاحِ فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي لَعَلَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ فِي يَدِهِ فَيَقَعُ فِي حُفْرَةٍ مِنْ النَّارِ [30]

Мисоли дигар аз шўхи ва шодийки аз назари қолиб манъ шуда ва нопасанд аст дар издивож ва талоқ ва ружуъ аст: росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аз шўхи кардан ва шодийи нобажо дар ин се моврид нахий карда астки дар ин маворид шўхи ва жиддий хар ду жиддий башумор меояд:

:«*ثَلَاثٌ جَدُّهُنَّ جَدٌّ وَهَزْلُهُنَّ جَدٌّ، النِّكَاحُ وَالطَّلَاقُ وَالرَّجْعَةُ* »[31]

Се чиз жиддий ва шўхишон жиддий махсуб мешавад: никох ва талоқ ва ружуъ (яъни мард хамсаришро пас аз талоқ бозгардонад)"

-дастайи дигар аз хад ва марзхойи шодийи манъ шуда ва нопасанд аз назари замон ва макони шодий аст, дар инжо шодий набояд бо рухи тўвхидий ва арзишхойи ахлоқийи ислом дар тазод бошад.

Ба унвони мисол ханда аз назари ислом, замони муассир ва муфидки ба шахсият ва ихсосоти муслимин латма ворид накунад. Масалан замони маросими тадфини маййит ё дар замони намоз, ё замоники дар мовриди марг ва қабр ва жаханнам ва қиёмат ва мавориди

---

[29] صحيح مسلم - البر والصلة والآداب (٢٦١٦)/ سنن الترمذي - الفتن (٢١٦٢)

[30] **متفق عليه.** / مسلم : ٤٨٧١ - كتاب السنن الكبرى (النفقات) المستدرك على الصحيحين(معرفة الصحابة رضي الله تعالى عنهم) المعجم الأوسط (باب الألف- العين- باب الميم)صحيح البخاري(الفتن)صحيح مسلم(البر والصلة والآداب) فتح الباري شرح صحيح البخاري (الفتن) مسند الإمام أحمد- باقي مسند المكثرين

[31] رواه أبو داود، والترمذى

инчунини жиддий сухбат мешавад агар каси шӯхи ва ханда кунад шодийи нобажо ва нопасандиро анжом дода астки дар макон ва замони номуносиби анжом шуда аст. Дар инжо мумкин аст шодий, хам аз назари мухтаво мушкили надошта бошад ва хам аз назари қолиб, аммо аз назари замон ва макон нобажо ва нопасанд аст.

Заминайи мухтаво, қолиб ва замон ва макон шодийхойи нобажо ва нопасанд мисолхойи зиёданд аммо фикр кунам хамин андоза барои фахми ин маворид дар ин бахс кофий бошад.

Дар инжо мешавад гуфтки: дар кул, шӯхихойи ва шодийхойи нобажоики аз назари мухтаво ва қолиб ва замон ва макон ғейри шаръий хастанд дар ислом баданд. Ва мешавад гуфтки: шодий ба сурати мутлақ, хуб ё бад нест; балки дар мовриди хуб ё бад будани шодий бояд бар асоси малокхойи муъаййани қонуни шариати аллох қазоват кард ва хукм дод.

Бар ин асос, шодий ба ду новъ пасандида ва бажо ва нопасанд ва нобажо тақсим мешавад. Шодийхойи нопасанд ва нобажо хамрохи бо нофармонийи худо,озор ва азияти дигарон ва хатарофарин хастанд; усулан шодийхойи нопасанд ва нобажо, они,зудгузар ва бо натоижи нохушоянди дар дунё ва бахусус дар қиёмат хамрох хастанд. Дар дунё ек инсони маст ё шахсики дар маросимхоиш тарақа бозихойи жунуномиз анжом медихад, хам барои худишон мушкил дуруст мекунанд ва хам мумкин аст боиси азият ва озори дигарон хам бишавад.

Касоники бо масрафи маст кунандахо ва махофили инхирофий ва дузди моли мардум ва қатли ба нохақи инсонхо ва куфргуйихо ва ....худишонро дар радифи мужримин қарор медиханд, ва бо шодийи нобажо худишонро машмули ижройи худуд ва мужозотхойи дунёвий мекунанд,ошкоро худишонро аз шодийи бажо ва пойдор махрум мекунанд, ва худишонро машмули ғам ва андух ва азоб ва кейфари журмхойишон қарор медиханд, инхо фитрати худишонро олуда карданд ва онро номутаодил бор оварданд ва ниёзи мубрами ба ислох ва контрол шудан доранд.

Дар баробари инон муслиминики фалон чиз мисли шаробхўрий ва нигох ба номахрам ва дузди ва тафарруқ ва амсолихимки аллох харомиш карда астро бар худишон харом мекунанд баъад ба худишон нигох мекунанд мебинанд ихсоси хуби доранд ва дар дилишон шоданд, ингор аз ек мусибат мисли тасодиф ё ғарқ шудан ё оташсузий ё парт шудан аз боландий ва ғейрих нажот пейдо карданд, ё ек бор сангиниро аз руйи душишон бардоштанд.

Замоники аллох таоло мефармояд:

الَّذِينَ آمَنُواْ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللّهِ أَلاَ بِذِكْرِ اللّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ (رعد/۲۹)

Он касоники иймон оварданд ва дилхойишон бо “ зикри аллох” сукун ва оромиш пейдо мекунад. Хон! Дилхо бо “ зикри аллох” ором мегиранд.

الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ (رعد/۲۹)

Он касоники иймон меоваранд ва корхойи шойиста мекунанд,хушо ба холи ишон ё бехишт барои инхо, ва чи жойгохи зебоий доранд!

Дар инжо возих ва ровшан астки бо иймон ба аллох ва амал кардан бар асоси қонуни шариати аллох дилхо ором мешавад ва ин иймон ва амали солих бар асоси қонуни шариати аллох мешавад" зикри аллох", на инки шахс хаммаш аллох аллох кунад ва ба истелох биравад дар халса ва ё каламоти хоссиро сирфан ба забон биёварад хар чанд ин каламот хам бахши бисёр жузий аз " зикри аллох" бошанд.

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

«الْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ».[32]

Хушёр ва доно каси астки нафаси худро контрол кунад ва барои баъди аз марг омадагий намояд. Нодон ва нотавон каси астки тобеъи хавохойи нафсоний худ бошад ва орзухойи бежо нисбат ба худованд дошта бошад.

Дар ин ривоят, илова бар маърифий инсонхойи хушёр дар мовриди дастайи аз инсонхо хашдор медихадки, дар зиндагийи рузмарашон аз қавонини шариати аллох табаъият намекунанд, ва тобеъ хавойи нафси худишон хастанд, аз қавониники аллох таоло барои идорайи зиндагийи маънавий ва моддийи инсонхо нозил карда аст ва дар қолиби ибодат баёниш карда ғофиланд, илова бар ин аз жахони охиратики аллох таоло дар қонуни шариатиш баён карда аст ғофил ва бепарво хастанд ва тобеъи хавохишоти нафсоний хастанд, аммо бо ин вужуд, худишонро умидвори рахмат ва карами аллох медонанд

---

[۳۲] رواه الترمذی و ابن ماجه

ва замоники ба онхо тазаккур дода мешавад ё насихат мешаванд мегуяндки аллох карим ва ғофур ва рахим ва мехрабон ва бахшанда ва ғейрих аст, инон тури аблахона вонумуд мекунандки ингор аллох шадидул иқоби хам вужуд надорад,ё насихат кунанда ин сифоти аррохман ва аррохим ва алғофур ва алкарим аллох таолоро қабул надорад ва инон қабулишон доранд, ё насихат кунанда ин жанба аз рахмати аллохро намедонанд ва аз ин ғофиланд ва ....ин хадис ба онхо хашдор медихадки оқибат ва саранжоми онон, нокомий, хусрон ва зарармандий хохад буд.

Инсони мусалмон замони метавонад ба рахмати аллох таоло умидвор бошадки ин умидвор буданиш барояш нафъ дошта бошад, ва ин умид ва умидвор будан замони муфид астки хамрохи бо амали солих ба андозайи вусъати шахс бошад, умидики хамрохи амали солих набошад ва шахс тобеъ хавойи нафс ва ғафлат ва бетаважжухий ба охират бошад, ин орзухойи бежо ва умидхойи хиёлий ва амоний на танхо муфид ва муносиб нестанд балки ошкоро мутаважжих мешавемки макр ва фариби нафси аммора ва шайтон аст.

. لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ ۗ مَن يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا(نساء/١٢٣-١٢٤)

На ба орзухойи шумо ва на ба орзухойи ахли китоб аст. Хар касики кори бади бикунад дар баробари он кейфар дода мешавад, ва касиро жуз худо ёр ва ёвари худ нахохад ёфт.

Пас аъмол бояд тибқи қонуни шариати аллох ва солих бошан ва баъад умидвор буд ва ....

Дар инжо хам боз возих ва ровшан аст – мисли тафрақа ва хашми нобажо ва лажбозий ва соири беморихойи такаббур – шодийи манфий ва нобажо хам аз сифот ва вижагихойи мўъминин нест, хар чанд мумкин аст муслимин хам ба он олуда бишавад аммо ин сифат моли куффор астки аллох таоло ба сирохат эълом мекунадки ин новъи шодийро дуст надорад. Холо агар каси ончи аллох дуст надорадро огохона ва ба мейли худиш анжом бидихад ек мужрим аст ва бояд ба андозайи журмиш хисоб пас бидихад.

Лахвхо ва саргармихойи шодийсоз (овоз, тарона ё гуроний, рақс ва пойкубий, шўхихойи каломий, бозихойи баданий ва фикрий ва ....)

Қабли аз ворид шудан ба бахсимон хидматитон арз кунамки харом кардан танхо бо нусси сарихи қуръон ва суннати сахих ва сарихи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам анжом мешавад ва ижтиходоти вожибул ижро хам танхо бо ижмоъи қатъийи шўройи улил амр еки аз се абзорики мутаносиби бо “вазъи мовжуд” ва “ ниёзхойи рузи” муслимин содир шуда аст дар радифи ин ду манбаъи вожубул ижро мешавад.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَأُوْلِي الأَمْرِ مِنكُمْ (نساء/۵۹) .

Эй касоники иймон овардаид! Аз худо итоат кунид ва аз пайғамбар ва сохибони амри худ итоат кунид.

Дар ин сурат агар барои харом кардан ва мамнуъ кардани чизи насси сахих,яқиний, қатъий ва бахусус сарих ва возихи аз ин се манбаъи вожибул итоат вужуд надошта бошад он чиз бо гуфтайи ашхос

барои хаммайи муслимин мамнуъ ва харом намешавад, ва хужжати мутлақи барои хамма махсуб намешавад балки дар доирайи васиъи афв ва бахшиши қонуни шариати аллох боқий мемонад. Аллох таоло мефармояд:

.... وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلاَّ مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيراً لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ (انعام/۱۱۹)

Ва холи онки худованд ончироки бар шумо харом аст баён карда ситамгари ночор ва дармонда шавид (ва дар холати изтирор қарор бигирид). Бисёри аз мардум, бо хавохо ва хавасхойи худ, бидуни огохи (дигаронро) саргашта ва гумрох месозанд. Бегумон парвардигорит огохтар аз холи тажовузкорон аст.

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хам мефармояд:

«مَا أَحَلَّ اللَّهُ فِى كِتَابِهِ فَهُوَ حَلاَلٌ، وَمَا حَرَّمَ فَهُو حَرَامٌ، وَمَا سَكَتَ عَنْهُ فَهُوَ عَافِيَةٌ، فَاقْبَلُوا مِنَ اللَّهِ عَافِيَتَهُ،فَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُنْ نَسِيًّا »[33]

Ончиро худованди мутаол дар китобиш халол карда халол аст ва ончиро харом карда харом, ва ончироки дарбораш хукми содир накарда ва дар мовридиш сукут карда аст, мовриди афв ва бахшиш аст; пас бахшиш ва хадяйи худоро қабул кунид, чун худованд хеч чизро фаромуш намекунад ва фаромушкор нест. Ё мефармояд:

الْحَلاَلُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، وَالْحَرَامُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، وَمَا سَكَتَ عَنْهُ، فَهُوَ مِمَّا عَفَا عَنْهُ[۳۴]

---

[33] دارقطنی، البزار و الطبرانی و.... سلسلة الأحاديث الصحيحة ج۵/ش۲۲۵۶ ـ سنن دارقطنی ج۲ حدیث شماره: ۲۰۴۷ / بیهقی در سنن خود به شماره ۱۲/۱۰ / حاکم نیشابوری در مستدرک خود بر صحیحین (بخاری و مسلم) حدیث مذکور را طی شماره‌های: ۲۰۶۹، ۳۲۸۶، ۳۴۶۹و ... ثبت نموده و برابر شرط شیخین آن را صحیح دانسته است./ذهبی در تخریج خود بر احادیث مستدرک حاکم درجه حدیث مذکور را صحیح تشخیص داده است / در مستدرک به شماره: ۳۳۷ وابن کثیر روایت «ما أحلّ اللهُ في كتابهِ فهو حلالٌ وماحرّم اللهُ في...» را زیر آیه ۱۴۵ انعام آورده و در زیر آیه ۳۱ توبه متنی مشابه همین حدیث در تفسیر آیه بیان داشته است./ ابن ماجه در سنن خود به شماره: ۳۳۶۷ حدیث مذکور را ثابت و صحیح دانسته است.

Дар жойи дигар мефармояд:

:إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ فَرَائِضَ فَلا تُضَيِّعُوهَا، *وَحَدَّ حُدُوداً فَلا تَعْتَدُوهَا* وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلا تَنْتَهِكُوهَا، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ رَحْمَةً لَكُمْ غَيْرَ نِسْيَانٍ فَلا تَبْحَثُوا عَنْهَا[35]

Худованд чизхойиро бар шумо вожиб гардонида аст ва онхоро зойеъ магардонид ва хад ва марзиро барои шумо мушаххас намуда аз он тажовуз нанамойид ва чизхойиро харом карда пас онхоро зери по нагузорид, ва чизхойиро маскут боқий гузошта аст; (ва чизи дар мовриди онхо нагуфта аст) ки рахмат ба шумост ва хиёл накунидки худованд онхоро фаромуш карда бошад,пас аз (харом будани) онхо бахс накунид.

Замоники аллох таоло мефармояд хар ончики харом астро ба тафсил барои мо баён карда аст:

وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلاَّ مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ (انعام/۱۱۹)

Дар ин сурат ташрих ва қонунгузорий, халол кардан ва харом кардан танхо дар инхисори шориъ астки танхо хукми у хужжат аст на фатво ва раъйи дигарон, ва бояд тамоми ончики харом шуда ба хамон сирохат ва сарихий ва ошкорий ва ровшаний, нусси қатъий ва яқиний дар мовридиш вужуд дошта бошад.

Масалан аллох таоло фармуда гушти хук харом аст ровшан ва возих хаст ё на? Ё дар суннат омада астки гушти хари ахлий харом аст, возих ва ровшан хаст ё на? Ё гуфта гушти мурдор ва хун харом аст. Возих ва ровшан хаст ё на? Ин дигар ниёз ба тўвзих надорад ва ниёзи ба касби илм ва ижтиход ва ғейрих надорад. Хар

---

۳۴ سنن ابن ماجه/۳۳۶۷ ـ الترمذی(۲۷۹(-
۳۵ دارقطنی و غیره

каси бехиш бирасад мефахмадиш. Шариат хам сахл ва қобили фахм аст ва мисли кутуби зардуштихо ховзивориш ва каламоти рамзий надорадки фақат иддайи бифахмандиш. Чун ин дин барои хаммайи инсонхо омада астки дар онхо вусъатхойи мухталифи вужуд дорад, еки дар фикр ва дарки матолиби камвусъат аст еки вусъатиш бештар аст. Аммо куллиёти дин ва халол ва харомхойи дин тури астки хамма мутаважжихиш мешаванд, фақат кофий аст ба онхо бирасад. Фақат кофий аст ба шахс бирасонадки гушти хари ахлий ё гушти хук харом аст. Ба назари шумо каси пейдо мешавадки бигуяд ман намефахмамки хари ахлий ва хук чи хастанд ва ин ниёз ба гузарондани марохили ёдгирий сарф ва нахв ва балоға ва ....ғейрих дорад? Агар дар умриш хук ва хари ахлий надида буд фақат кофий аст ё хайвонро ба у нишон бидихи ё тасвириширо. Хамин кофий аст ва дар арзи чанд сония тамом мешавад.

Нахихойи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хам дар хамон доирайи нахий боқий мемонанд ва вориди доирайи тахрим намешаванд ва қовли савоб ин астки хукмишон дар доирайи карохият ва макрух матаваққиф мешавад. Макрух аз назари луғавий яъни нопасанд, ногувор ва нохушоянд ва дар истелохи фиқхий яъни амалики агар анжомиш надихи бехтар аст ва савоб мегири аммо агар анжомиш хам доди гунохкор намешави ва ба хотириш жарима намешави. Мисли хобида хўрок хурдан.

Бузургони мо хам хад ва хududи худишонро медонистанд ва медонистандки тахлил ва тахрим танхо кори шориъ ва вазифайи онхо танхо баёни ахкоми собит, сарих ,қотиъ ва яқиний аз қуръон ва суннати сахих аст. Имоми Шофеъий рохимахуллох дар китоби

мухимми худ “ алумму” аз қози Абу Юсуф рафиқ ва шогирди имоми Абу Ханифа рохимахуллох нақл мекунадки Абу Юсуф рохимахуллох мегуяд: “ касиро аз пешвоёни динро медидамки аслан рози набуданд ва ба худ ижоза намедодандки бигуянд : “ ин халол аст ва он харом, балки танхо дар мовриди он чизхойики дар қуръон ровшан аст ва эхтиёж ба тафсир надоранд фатво медоданд”.

Ибни Соиб рохимахуллох аз Робиъ бин Хайсам рохимахуллохки аз тобеъини бузургвор аст нақл менамоядки, Робиъ мегуфт: “ инсони мусалмон набояд бигуяд : ин чиз халол аст ва ё он чиз харом ва холи онки шориъ жалла жалалаху дар радди каломи у бигуяд: дуруғ гуфти ман онро халол ва ё харом накардам.

Иброхим Нахъий рохимахуллох аз уламойи бузурги тобеъин мисли ; имоми Абу Ханифа, имоми Молик, имоми Шофеъий, имоми Ахмад ва соири бузургон нақл мекунадки: “ хар гох ба амри фатво медоданд ва ё аз он нахий менамуданд мегуфтанд: ин макрух аст ва ё ишколи надорад, аммо инки бигуянд : “ ин халол аст ва он харом, аслан чанин қовлиро бар забон намеоварданд”.

Ин бузургон харгиз дучори ин иштибохи бузург намешудандки дигаронро ба ибодат ва парастиши худишон даъват кунанд, инро борхо тадрис карда будандки хатто агар каси аз махлуқики халолиро харом ё харомиро халол карда аст аз руйи эътиқоди қалбий ва ба мейли худиш итоат кунад дар ин сурат он шахсро ба унвони парвардигор дар кинор ё пойинтар аз аллох қарор дода, холо ин бузургворон чигуна журъати чанин риски хатарнокиро

доштандки адойи аллох таолоро дар тахлил ва тахрим дар биёваранд?

Замоники росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ояйи:

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَاباً مِّن دُونِ اللهِ (توبه/۳۱)

Яхудиён ва насронийхо илова аз худо, уламойи диний ва зохидон ва порсоёни худро хам ба худойи пазирофтандро қироат мекард ва Адий бин Хотам розиаллоху анху гуфт: мо онхоро ибодат намекардем? Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуданд: ибодат кардани онхо хамон итоат карданишон дар маъсияти худованд аст (яъни дар тағйир ва табдили хукми худованд). Пас фармуд :

«أَلَيْسَ يُحَرِّمُونَ مَا أَحَلَّ اللَّهُ فَيُحَرِّمُونَهُ ، وَيُحِلُّونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَسْتَحِلُّونَهُ؟

Оё халоли худовандро бароитон харом ва хароми худовандро бароитон халол нанамуданд ва шумо хам ба он амал мекардид? Адий гуфт: бале, росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуд:

«فَذَلِكَ عِبَادَتُهُمْ[36]»

Ин хамон ибодат кардани онхост.

Инжостки аллох таоло ба сирохат эълом мекунад:

وَلاَ تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلاَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُواْ عَلَى اللهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللهِ الْكَذِبَ لاَ يُفْلِحُونَ (نحل/۱۱۶)

---

[۳۶] سنن الترمذی برقم (۳۰۹۵)، والمعجم الكبير للطبرانی (۱۷ / ۹۲).

(худованд халол ва харомро бароитон мушаххас карда аст) ва ба хотири чизики танхо бар забонитон меравад, ба дуруғ мегуйид: ин халол аст ва он харом, ва дар натижа бар худо дуруғ бандид. Касоники бар худо дуруғ мебанданд, ростгор намегарданд. Ин хашдор ва тахдидист барои хамма.

Бо ин муқаддамайи лозим меравем суроғи таърифи лахв:

Лахв яъни: чизи лаззат овар барои инсонки уро саргарм ва машғул кунад ва дар қонуни шариати аллох харом нашуда бошад ва савоби хам барояш дар назар гирифта нашуда бошадки барои инсон шодийи зудгузариро ба вужуд меоваранд. Яъни шахс агар анжомиш бидихад на гунохи карда ва журми муртакиб шуда ва на савоби гириш меояд танхо ек новъ шодий зудгузариро барои худиш тўлид карда аст.шодийхойи зудгузар хам яъни шодийхойики қатъан вужуд доранд, аммо худишон ба танхойи хеч арзиши надоранд ва ба истелох ботиланд, танхо замони арзиш пейдо мекунандки мисли ек абзор дар хидмати еки аз ибодот ва ахдофи бартари бошандки шариати аллох машруъиш диниста аст.

Мисли ихсоси шодий хенгоми дидани ғазо замоники гурснаид, ё ихсоси шодий замоники мехохид истирохат кунид, ё ихсоси шодий замоники ек тарона ё гуронийро гуш медихид, ё ихсоси шодий замоники ек жамоатро ташкил додид, ё замоники шўройи жамоатхоро дуруст кардид ё замоники хукумати бадили изтирорийи исломий ё хукумати исломий ала минхажин нубувватро ташкил додем. Холо шодийи ноши аз ғазо хурдан муваққатий ва гузар аст аммо дар хидмати хазми ғазо ва дар нихоят саломатийи жисм ва

идомайи хаёт аст. Хушхоли барои истирохат хам боз муваққатий аст аммо дар хидмати дафъи самум ва истирохати бадан ва мухофизат аз саломатийи жисмий аст.

Шодий ноши аз умури мисли варзиш ва робитайи жинсий ва истефода аз махоратхо ва фунуники шахс балад аст ва мавориди мушобехи хаммаги муваққатий ва дар хидмати ек хадафи бузургтари хастанд. Ба хамин тартиб шодийи ноший аз тафрих ва саргармий ва гуш кардани ек садойи дилнавоз мисли садойи ек паранда ё об дар хидмати истирохати рухий ва тақвияти рух аст, барои омада кардани рух ба инки корхойи бузург ва жиддийро бехтар анжом бидихад ва ....

Дар ин сурат шодийики аз тариқи лахв ба даст меояд ба худи худ хадаф нест , балки абзор ва сухти астки дилро шорж мекунад барои инки, ин дил дар корхойики асосий ва жиддий хастанд амалкарди бехтар ва судмандтари дошта бошад.

Аммо дар ин лахв ва чизхойи лаззат оварики инсонро саргарм ва машғул мекунанд ва боиси тўлиди новъи шодийи зудгузар мешаванд мавориди хастандки аз ин холати беарзиши ва ботили меоянд берун ва мисли соири ибодоти арзишманд ва хақ мешаванд ва анжом доданишон боиси савоб мешавад росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармояд:

كُلُّ شَيْءٍ يَلْهُو بِهِ الرَّجُلُ فَهُوَ بَاطِلٌ؛ إِلَّا رَمْيَهُ بِقَوْسِهِ وَتَأْدِيبَهُ فَرَسَهُ وَمُلَاعَبَتَهُ امْرَأَتَهُ،(أهله،) فَإِنَّهُنَّ مِنَ الْحَقِّ[37]

Хар чизики инсони мусалмон бо он саргарм шавад ботил аст, магар тирандозий бо камониш ва тарбият ва ром кардани асбиш ва бози

[٣٧] احمد (١٦٦٢) و سنن ترمذي (١٥٦١) وأبو داود وابن حبان وغيرهم / فقد روى الدارمي عن عقبة بن عامر .

ва шӯхи бо хамсариш; чироки ин корхо хақ хастанд. Дар ривояти дигари ба

« وتعليمه السباحة»[38]

Хам ишора шуда аст.

Ин чохор моврид тирандозий ва тарбияти асб ва бози бо хамсар ё ахли хона ва омузиши шино бо онки лахв хастанд аммо машмули савоб мешаванд. Хеч хадиси вужуд надорадки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аз лафзи харом барои кулли лахв истефода карда бошад. Ва ба кор бурдани лафзи ботил ба маънийи манъ кардан ё тахрим нест, чун ғейри аз ин саргармийхо, лахвхойи зиёдий вужуд дорандки ботиланд аммо харом нестанд ва баъад хохем гуфтки Абу Дардо розиаллоху анху хам аз хамин каламайи ботил барои шоржи рух истефода мекунад.

Бале, умури лахв ва ботилики метавонад барои инсон шодий тӯлид кунанд зиёдандки дар инжо ба чанд мовриди онхоки ниёзи руз ва зарурийтар хастанд ишора мешавад. Мисли шӯхи ва мазох кардан, бозихойи бадaний анжом додан, саргармийхойи фикрий, тарона, овоз ва гуроний, рақс ва пойкубий ва хар чи расидем. Иншааллох.

Ибтидо аз тарона ва овоз ва гуроний шуруъ мекунем:

Суханики аз дахони инсон хориж мешавад ду новъ аст ё хуб астки мо ба он мегуем халол ё бад астки ба он мегуем харом. Сухани хуб хуб

---

[38] امام نسائی در سنن الكبرى (٨٩٣٨)و حافظ ابن حجر در الإصابة(٤٣٩/١) سند آن را " صحيح " دانسته است./طبرانی – صحيح الجامع البانی رقم ۴۵۳۴

аст. Ин хуб ва бадро хам қонуни шариати аллох таъйин карда ва каси наметавонад ба мейли худиш бигуяд ин тўвхиники ман мекунам хуб аст ва ин бад аст. Дар ин сурат бояд диққат кард хар каломики инсонро ба куфр ва гунох ва журми даъват кунад харом ва бад аст, холо мехохад ин каламот харом ва бад хаминтури оддий гуфта бишавад мисли онхойики бо аллох ва оётиш ва қавониниш ва росулиш дар қолиби жук ва шўхи сухбат мекарданд:

«وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۚ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ *لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ (توبه/۶۵-۶۶)[۳۹]

Ва фарқи хам надорад ин каламоти харом ва бад дар қолиби шеър ва тарона ва гуроний бошад ё гуфтори маъмулий. Намунахойи Уқба бин Аби Муъайт ва Наср бин Хорис дар ин замина метавонад ба мо бигуядки: гох мумкин аст шахсики мусаллахона ва бо аслаха дар баробари қонуни шариати аллох жангида бахшида бишавад аммо касики бо забониш бар алайхи қонуни шариати аллох межангад бахшида нашуда аст.

Уқба бин Аби Муъайтки дар жанги бадр асир шуда буд ва корномайи амалийи хуби хам надошт росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба у гуфт: ба хотири душмани бо худо ва росул кушта мешави. Уқба гуфт: эй Мухаммад! Эхсонит бар ман бехтар аст. Маро хам монанди еки аз мардони қовм дар назар бигир. Агар ононро ба қатл расонди, маро нез ба қатл бирасон ва агар бар онхо эхсон намуди, бар ман хам эхсон кун. Агар аз онхо фидя гирифти,аз ман нез фидя

---

[۳۹] اگر از آنان بازخواست کنی، می‌گویند: بازی و شوخی می‌کردیم . بگو : آیا به خدا و آیات او و پیغمبرش می‌توان بازی و شوخی کرد ؟ ! عذرخواهی نکنید . شما پس از ایمان‌آوردن ، کافر شده‌اید.

бигир. Эй Мухаммад ! чи каси баъди аз ман фарзандонамро сарпарастий мекунад?

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуд: оташ. Сипас фармуд: эй Осим! Гарданишро бизан. Осим розиаллоху анху нез дастури росулуллох саллаллоху алайхи васалламро амалий намуд. [40] *Уро гардан заданд ва барои ибрати касоники жилови забонишро наметавонанд бигиранд ва бар алайхи қонуни шариати аллох жанги фархангий ва равоний мекунанд бадор овихта шуд. Уқба аввалин каси будки дар олами ислом баъди аз кушта шудан, барои ибрати дигарон, бадор овихта шуд.*

Наср бин Хорис хам еки аз хамон фаъолини арса забон ва шеър ва қиссагуйи будки дар баробари дини ислом ва росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ашъори дуруғиники аз хийра харида буд дар қолиби афсонахойи подшохони форс, рустам ва исфандёр ва ғейрих баён мекард ва мегуфт: суханони Мухаммад, чигуна аз суханони ман бехтар аст?Замоники дар жанги бадр ин хам асир шуд росулуллох [41] *саллаллоху алайхи васаллам дарборайи у бо каси машварат накард*[42] *ва Али розиаллоху анху дастур дод то гардани уро бизанад.*[43]

Ин сарневишти тамоми касони астки дар арсахойи фархангий ва равоний бар алайхи мужохидини шариатгаро фаолияти манфий мекунанд. Ибни Касир рохимахуллох мегуяд: бо кушта шудани ин ду мужрим, мусалмонон ёд гирифтандки бархи аз саркашони маъонид ва душманони сарсахтки дар жанги фикрий ва равоний ва бо забон

---

٤٠ الغضبان ، **التربية القياديه**، ج ٣، ص ٦٠
٤١ ابن هشام، **السيرة النبوية**،ج ١، ص ٤٣٩ – ٤٤٠
٤٢ الغضبان ، **التربية القياديه**، ج ٣، ص ٥٧
٤٣ الغضبان ، **التربية القياديه**، ج ٣، ص ٥٧

бар алайхи ислом ва қонуни шариат фаолият доштанд, набояд мовриди тараххум қарор гиранд; ва усулан хеч новъи тасохул ва созиши дар мовриди онон пазирофтани нест; чун онон сардамдорони шарорат ва рахбарони залолат, гумрохий ва саргардоний хастанд ва бо суханони зишт ва қабихи худ, жойи барои афв ва гузашт боқий нагузоштанд.[44]

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дастури терори афроди мисли: Каъаб бин Ашраф яхудий, ибни Сайба яхудий ва соири яхудиён, Салом бин Абил Хақиқ, Холид бин Суфён хазалий, Руфоъа бин Қайс жусамий, Абу Ифк, терори ек зани шоира ба исми Асмо бинти Марвон ва ....ро додки танхо бо забонишон аз тариқи шеър ва овозхӯни ва ба истелох аз лахози фархангий бар алайхи қонуни шариати аллох сухбат карда буданд. Пас хар баёни дар баробари қонуни шариати аллох озод нест.

Аллох таоло дар мовриди ин мовжудоти баддахан ва мужрим мефармояд:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُواًأُولَئِکَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ (لقمان/۶)

Дар миёни мардум касони хастандки харидори суханони пуч ва беарзишанд[45] *то бо чанин суханони (бандагони худоро) жохилона аз рохи худо мунхариф ва саргашта созанд ва онро масхара кунанд. Онон азоби хор ва расво кунандайи доранд.*

---

۴۴ ابن کثیر ، **البداية و النهایه**، ج ۳، ص ۳۰۶

۴۵ «لَهْوَ الْحَدیثِ» : سخنانی که انسان را از چیزهای با ارزش مربوط به دنیا و قیامت غافل می کند . مثل همین افسانه ها و خرافات مضحکی که سکولاریستهای کافر و مرتد در مورد تاریخ باستان می بافند

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّى مُسْتَكْبِراً كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِى أُذُنَيْهِ وَقْراً فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (لقمان/٧).

Хенгомики оёти мо бар ишон хонда мешавад,мустакбирона руй бармегардонанд ва мераванд. Ингор онхоро нашаниданд. Гуйи дар гушхойишон сангиний аст. Ишонро ба азоби дардноки мужда биде.

Ин ашхос, куффори хастандки огохона ва ба мейли худишон дар баробари дини аллох ва қонуни шариати аллох қарор гирифтанд ва хадафишон гумрох кардани мардум аз қонуни шариати аллох ва масхара кардани дини ислом аст. Инхо намехоханд овоз бихонанд то ба рухи худишон ва соири муслимин таскин ва оромиш бибахшанд балки сухони рухи муслимин ва дар пейи гумрох кардани онхо аз қонуни шариати аллох хастанд. Инон мегуянд иники мо дорем аз оники росулуллох саллаллоху алайхи васаллам оварда бехтар аст, ва илова бар он, ба дини ислом ва росулиш саллаллоху алайхи васаллам дар қолиби овозхўни ва насрхўни ва достон сароий ва афсонагуйи тўвхин ва фаххоший мекунанд.

Намунайи боризи ин тўвхинхоро дар суруди миллийи курдхойи секуляр ва муртадди Курдистон ба номи “ эй рақиб” мебинемки тавассути ек коммунист ба номи Юнус Роуф дилдор дар соли 1938 суруда шуд ва барои аввалин бор дар хукумати секуляристхойи муртадди хизби демократи Курдистони Эрон тахти рахбарияти қози Мухаммад муртад дар жумхури кортунийи Сталин дар Махобод дар соли 1946 хонда шудки мегуяд:

ئه ی ڕەقیب هەر ماوه قەومی کورد زمان
نایشکێنێ دانەریی تۆپی زەمان

Эй рақиб хануз қовми курд забон монда аст, холиқ ва ба вужуд оварандайи дунё ва чархи замон хам наметавонад шикастиш бидихад. Яъни аллох хам наметавонад қовми курдро шикаст бидихад. Аммо дидаемки дар тойи ин чанд даха, аллох таоло чи балохойи сари ин секуляристхойи муртадди курд ва тамоми курдхойи фариб хурда оварда ва меоварад. Дар идомайи хамин суруд муртаддини курд мегуянд:

:ئێمە رۆڵە ی میدیا و کەیخوسرەوین *** دینمان، ئایینمان هەر نیشتمان

мо фарзандони мод ва кейхусру хастем, дини мо ва ойини мо фақат ватан аст.

Ин шеърро шахси дуруғгуйи каззоби гуфтаки коммунист аст ва ба интерноцианализми социализм эътиқод дорад ва хеч эътиқоди ба миллийгероий ва нацианализм хам надорад.

Инхо хамон “ лахвал хадис” ва суханони афсонаий ва хурофий ва пучий хастандки куффор ва муртаддин мехоханд бо онхо дини аллохро ба бози ва масхара бигиранд, ва мардумро аз дини аллох ба дини куфри худишонки хамон дини секуляризм аст бикашонанд. Инхо хастандки азоби хор кунанда ва расво кунандайи дар интизоришон аст:

أُولَئِکَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ .

Ва аллох таоло ба муслимин амр мекунад:

فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ(حج/٣٠)

Ва аз палидихо, аз бутхо дури кунид, ва аз гуфтани ифтироъ (ва суханони ботил ва беасос) пархез кунид.

Бале,бояд аз бутхойи палидики имруза тахти унвони Амрико ва Русия ва Чин ва қонуни куфрий созмони милал ва жўжа секуляристхойи муртадди махаллий мисли қози Мухаммад муртад ва дунбола равониш мисли Қосимлу ва Ужалон ва Борзоний ва дигар секуляристхойи муртадди палид пархез кунем ва дури кунем ва аз гуфтани суханони бепоя ва беасос ва дуруғини онон хам дар қолиби семинархо ва таронахо ва суханронийхо ва филмхойики аз расонахойишон ороя мешавад пархез ва дури кунем.

Дар хар сурат, ин оёт ва торихи куффор ва муртаддин бароимон ровшан ва ошкор мекунадки сухан хам хубиш хаст хам бадиш. Мисли тўвхин кардан ва фаххоший кардан ва куфргуйи ва ғейрих. Ва метавонем бигуем: хар суханики аз назари қонуни шариати аллох бад ва харом бошад мамнуъ аст холо чи дар қолиби наср бошад ва хаминтури оддий гуфта бишавад чи дар қолиби шеър ва тарона бошад. Ва хар чи тибқи қонуни шариати аллох хуб бошад озод аст. Шеърхойики дар овозхо ва таронахо ва гуронийхо хам гуфта мешаванд хаминтури хастанд.

Овоз хўндан хам комилан фитрий аст. Аз ек баччайи хўл ва хўши еки ду сола бигирки тоза ба қовли мо дорад гора гор мекунад ва дар хенгоми хобонданиш анвоъи садохоро дар меоварад, ё модарики барои баччаш овоз мехонад ва лоя лоя мекунад, ё арабхо хенгоми савор шудан бар шутур ё асби худ мехондандки ба он гуфтанд" ғиноур рукбан" ё " ғинаун насб" ё " ғинаул фитян" ё " ассанад" ва

......инхо хаммагий фаровардахойи фитрийи инсонхо хастанд . Умар бин Хаттоб розиаллоху анху мегуяд:

الغناء من زاد الراكب،

Ё мегуяд :

زاد المسافر[46]

Яъни овоз хондан тўшайи саворий аст ё мусофир аст. Ё арабхо овози дигари доштандки чўпони шутурхо мехонад ва ба он мегуфтанд: “ алхудаъ” масалан дар еки аз сафархо Анжашаки садойи хуби дошт ва жури таронайи алхудаъро мехонадки шутурхо ба хаяжон омада ва суръатишонро бештар карда буданд дар ин хенгом росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дар ташбихи балиғ ва истиъорайи бадиъ мефармояд: оромтар Анжаша то шишахо нашкананд:

رُوَيْدَكَ يَا أَنْجَشَةُ لَا تَكْسِرْ الْقَوَارِيرَ .[47]

Манзуриш аз шиша дар инжо занхо будандки дар кажова нишаста буданд ва мумкин буд дар натижайи суръати шутурхо азият бишаванд ё биёфтанд. Ё хужжож аз шовқишон ба хаж ва намоз хондан дар Макка ва масжидун набавий новъи тарона мехонданд, ё мужохидин барои афзойиши ғейрат ва дилирийи соири мужохидин дар майдонхойи жанг мехонданд, ва мавориди мухталифи дигари то пирамарди лаби гур расидаки барои дили худиш мехонадро мешавад ном бурд.

---

[46] التمهيد (٢٢ / ١٩٧ ، ١٩٨)روى ابن وهب عن أسامة وعبد الله ابني زيد بن أسلم عن أبيهما زيد بن أسلم عن أبيه

[47] متفق عليه / رواه البخاري (٥٨٥٧) ومسلم. (2323)

Мо дар манобеъи мухталифи исломий мебинемки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ва асхобиш хам дар хенгоми сафар ва хам ғейри сафар дар мажолисишон, ва хам хенгоми кори ашъорро аз хамдигар мешаниданд, холо чи ба сурати фардий буда бошадки – аз Хассон бин Собит ва Анжаша ва Омир бин Аквоъ ривоят шуда аст – чи ба сурати жамъий хонда бошанд мисли замони кандани хандақ қабли аз жанги ахзоб.

Анас бин Молик розиаллоху анху мегуяд: вақти росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хастагий ва гурснагийи моро дид суруд:

*"اللَّهُمَّ لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ الْآخِرَه ***فَارْحَمْ الْأَنْصَارَ وَالْمُهَاجِرَهْ*

(борилаха! Зиндагий нест магар зиндагийи охират, пас бар ансор ва мухожирин рахмат иноят кун) ва сахоба дар жавоб суруданд:

"نَحْنُ الَّذِينَ بَايَعُوا مُحَمَّدَا ... عَلَى الجِهَادِ مَا بَقِينَا أَبَدَا "

(мо касони хастемки бо Мухаммад бар жиход байъат намудаем то вақти зинда бошем).

Илова бар ин асхоби росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дар мажолисишон хам овозхўни доштанд: Абу Салама рохимахуллох фарзанди Абдуррохман бин Авф розиаллоху анху мегуяд:

"لم يكن أصحاب رسول الله صلى الله عليه و سلم منحرفين و لا متماوتين، كانوا يتناشدون الأشعار فى مجالسهم، و ينكرون أمر جاهليتهم..."

Асхоби росулуллох саллаллоху алайхи васаллам на мунхариф буданд ва на ахли ифрот ва тафрит ва дар мажолиси худ ашъорро ба сурати тарона мехонданд ва амри жохилияти худро – дар ин ашъор

- никухиш мекарданд......нашид дар забони арабий яъни “ хондани[48] шеър бо хуш садойи”ки мо ба он мегуем гуроний ва шумо ба он[49] мегуйид тарона ва овоз ва нағма.

Тамоми инхо жузви овоз хонданхойи жоиз аст ва хеч олими вужуд надорадки овоз хонданро харом карда бошанд. Шеър хўни ва овозхўни ва гуш додан ба он дар қонуни шариати аллох хам метавонад хамчун ек абзор барои танаффуси рухий ва шод кардани рухи худи шахс ва дигарон бошад то норохати ва касолатро аз худи шахс ва дигарон дур кунад то худиш ва дигарон бо қалби сархол ва пурнашот ва ором ба вожиботишон бипардозанд, ин кори хуб ва писандидайи аст ва ин овозхўни ё овоз гуш додан абзори аст барои анжоми ек вожиб ва хидмат аст ба худ ва бандагони аллохки бидуни шак – агар ният хуб бошад – беажр ва подош намемонад. Мисли овоз хондани росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хенгоми кандани хандақ ва ғейрих. Ва бахусус агар ин ниёз ба овоз хондани фитрийи мудирият шуда бо қонуни шариати аллох дуруст бароварда бишавад ва боис бишавадки шахс ба самти овоз хондани ғейри шаръий наравад бидуни шак хамин овоз хондани шаръий барояш ибодат мешавад, чиро? Чун ба у ижро дода мешавад ва хар чи ба он ижро дода бишавад ибодат махсуб мешавад:

Абу Зар розиаллоху анху мегуяд: иддайи аз ёрони росулуллох саллаллоху алайхи васаллам гуфтанд: эй росулуллох сирватмандон савобхоро бурданд чун онхо хамонгунаки мо намоз мехонем намоз мехонанд, ва руза мегиранд хамонгунаки мо руза мегирем ва аз

---

۴۸ مصنف ابن أبی شيبة:(۸/۷۱۱)

۴۹ قاموس المحيط

изофийи амволишон садақа медиханд, росулуллох саллаллоху алайхи ва олихи васаллам фармуданд:

:« أَوَ لَيْسَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ مَا تَصَّدَّقُونَ إِنَّ بِكُلِّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةً وَكُلِّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةً وَكُلِّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةً وَكُلِّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةً وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ وَنَهْىٌ عَنْ مُنْكَرٍ صَدَقَةٌ وَفِى بُضْعِ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ »

Оё аллох бароитон чизиро қарор нададаки аз он садақа бидихид? Хамоно хар субханаллох гуфтани садақа аст ва хар аллоху акбар гуфтани садақа аст ва хар алхамдулиллах гуфтани садақа аст ва хар ла илаха иллаллох гуфтани садақа аст ва ба кори ник дастур додан ва аз кори бад мумониъат намудан садақа аст ва дар шармгохи хар ек аз шумо (дар суратики бо хонумиш хамбастар шавад) садақа аст : (сахоба) гуфтанд:

:« قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيَأتِى أَحَدُنَا شَهْوَتَهُ وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أَجْرٌ»

Оё еки аз мо шахватиширо баровкарда мекунад барои у дар ин хам ажр ва савоб аст?! Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуданд:

«أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا فِى حَرَامٍ أَكَانَ عَلَيْهِ فِيهَا وِزْرٌ فَكَذَلِكَ إِذَا وَضَعَهَا فِى الْحَلاَلِ كَانَ لَهُ أَجْرًا» [50]

Шумо ба ман бигуйид : агар (фарди) ин шахватро аз тариқи харомй баровкарда кунад оё барояш дар ин кор гунох хаст? Лизо агар аз тариқи халоли онро баровкарда кунад барояш дар он ажр ва савоб аст. Инжостки каси чун Муоз бин Жабал розиаллоху анху мегуяд:

: *انی احتسب نومتی کما احتسب قومتی.*

---

[۵۰] رواه مسلم

Ман хобидан ва бедорамро ибодат медонам. Яъни хамонтурики барои ибодат бедор мешавам ба ин ният мехобамки аллох таоло ин хобамро хам ба унвони ибодат бароям хисобиш кунад.

Бале,интури шахси мўъмин бо нияти покики дорад агар бихохад роххойи хейр барояш бисёр зиёданд, ва хамма чизиш дар дунё дар масири қонуни шариати аллох қарор мегирад ва қатъан савоб хам ба у мерасад:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَا شَرِيكَ لَهُ ۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ...(انعام/۱۶۲-۱۶۳)[۵۱]

Ошкоро астки овоз хондан ба унвони еки аз абзорхойи шодийи фитрий аст ва жониби аз жавониби мухталифи зиндагийи астки бояд барои аллох таоло қарор дода бишавад, ва шакки нестки қонуни шариати аллох барои саркуби масоили фитрий ва жавониби мовриди ниёзи зиндагийи дунёвий наёмада аст балки омада аст ин ниёзхоро мудирият, созмондехи, контрол ва хидоят кунад. Ибни Таймия мегуяд:

«اِنَّ الأنْبياءَ قَدْ بُعِثوُا بِتَكْميلِ الْفِطْرَةِ و تَقْريرِهـا لا بِتَبْدِيلها و تَغْيِيرِها»

Анбиё барои такмили фитрат ва тасбити он мабъус шуданд, на барои табдил ва тағйири он.

Холо агар ин фитрат бо қонуни шариати аллох контрол ва хидоят шуд табдил мешавад ба амри матлуб ва покизайи халолики аллох таоло дар мовриди ин умури покиза мефармояд:

---

[۵۱] بگو:نماز و عبادت و زيستن و مردن من از آن خدا است كه پروردگار جهانيان است . خدا را هيچ شريكى نيست ، و به همين دستور داده شده‌ام.

يَسْأَلُونَکَ ماذا اَحَلَّ اللهُ لَهُمْ قُلْ اَحَلَّ لکُمْ الطَّيِّباتِ (مائده/۴)

Аз ту пурсиданд: чи чиз барои онон халол шуда аст? Бигу чизхойи покиза барои шумо халол гардида аст. Бале мо бо тасфия ва мудирияти умури зиндагиймон метавонем бигуем:

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ (مائده/۵)

Холо ин овоз хонданики бо мудирияти қонуни шариати аллох табдил ба ек тоййиб ва покиза шуда аст, ва ек ниёзи фитрийро ба шикли сахихиш баровварда мекунад, ва инсонро аз овоз хонданхойи ғейри шаръий ва мунхарифин дур мекунад, ва намегузорад шахс ба самт ва суйи ин овозхойи мужримона ва гунох олуд биравад хам мумкин аст тавассути иддайи дучори офат ва олудагий бишавад; ва касони хам хастандки ба ин овозгуш додан ё хондан одат карданд ва танхо хадафишон саргармийи худишон аст ва дигарон, ин дигар меравад жузъи хамон корхойики ба он мегуянд лағв, мисли кори хамин пирамардхойики жилови дари масжид нишастанд ва вақт мекушанд, ё замонироки шумо ба дидани фалон бози ихтисос медихид ва ба он одат кардид ва ...... ин вақткуши ва талаф кардани умрики шахс ба он одат карда сифати муслимин нест балки сифати куффор аст ва мисли хамон харфхойи беарзиши астки куффори ахли китоб баъзи вақтхо мезанандки аллох таоло дар мовриди равиши бархурди бо онхо мефармояд:

: وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِی الْجَاهِلِينَ (قصص/۵۵)

Ва хенгомики суханони лағв ва ёва бишнаванд аз он руй мегардонанд ва мегуянд: аъмоли мо аз он мо, ва аъмоли шумо аз он шумо аст. Салом алайкум! Мо хохони (хамнишини бо) нодонон нестем.

Воқеият хам хамин аст, замоники муслимин ниёз ба даъват ва жиход ва хидмат ба дини аллох ва бандагони аллох доранд, ва онхамма масъулият дар баробари худишон ва соири инсонхойи ситамдидайи дунё доранд, ва онхамма вазифа дар баробари қиёмати худишон доранд онвақт вақти куштани хамишагий сари фалон куча ё дар масжид ва саргарм кардани худ ба чизхойики хеч суди барои қиёматит надорад чи маъни медихад? Ё садхо ва балки хозорон соати умри худитро додан ба нигох кардан ба футбол ва хаёти вахш ва ғейрих чи маъни медихад? Дар холики шахс ек садуми онро намедихад ба хузур ва ё нигох кардан ва гуш додани дарсхо ва барномахойики динишро ба у ёд медиханд.

Ин дустон масири жохилонро мераванд ва ба корхойи худишонро машғул кардандки дар миқёси соати умришон лағв ва беарзиш астки, бояд аз ин суханони беарзишики гуфта мешавад шахси огох худишро дур кунад ва ба онхо бигуяд:

لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِى الْجَاهِلِينَ.

Ин зиёдаруйи дар овозхўни ё овоз гуш додан ва табдил кардани он ба ек одатки боиси куштани вақт ва нарасидани хейри ба худ ва дигарон бишавад ножоиз аст ва дар ин сифат муслимин худишонро шабих ба куффор карданд.

Пардохтан ба ин корхойи бефойда ва беарзишки танхо вақткуши мешавад ва онро пешайи худ кардан турики шахс ба он машхур ва

шинохта бишавад мушаххас астки еки аз беморийхо ва олудагийхойи қалбийки аз сифати куффор аст ва муслимин ба он олуда шуданд,нуктайи дигар инки ин харфхойи лағв, тўвхин ё фаххоший кардан ба дин нестанд. Чун жавоби тўвхини куффор дар хенгоми касби қудрат танхо зур аст ва хиффа кардани тўвхинхо на гуфтани салом алайкум. Хамонтурики дидем росулуллох саллаллоху алайхи васаллам бо амсоли Каъаб ибни Ашроф ва Абу Ифк ва Назр бин Хорис ва дигарон кард. Тўвхин ва фаххоший бо нақд кардан хам хийли фарқ дорад холо чи расид ба лағв.

Анжоми ин корхо то замони лағв ва беарзиш ва бефойда хисоб мешавадки боиси ғийбат ва зойеъ шудани хаққи аз мардум ва ё тарки вожиби ва иртикоби ба гунохи нашавад, замоники ба ин хад расид дигар лағв нест, балки журми аст мисли соири журмхо ва гунохи аст мисли соири гунохон бо миқёсхойи хосси худишон. Масалан замоники жорияйи дар хузури росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дар утоқи уммул мўъминин Оиша розиаллоху анху мехонад:

وَفِينَا نَبِيٌّ يَعْلَمُ مَا فِي غَدٍ

“ дар миёни мо пайғамбари вужуд дорадки медонад фардо чи пеш хохад омад” зуд росулуллох саллаллоху алайхи васаллам бехиш тазаккур медихад:

لَا تَقُولِي هَكَذَا وَقُولِي مَا كُنْتِ تَقُولِينَ[52]

“Чанин нагу. Балки хамонро бигуки қаблан мехонди”.

---

[٥٢] رواه البخاري (٣٧٧٩)

Дар хар сурат ин саргармийхо ва корхойи бефойда ва беарзиш дар қолиби лахв жо мегиранд аммо лахвиёт шохахойи мухталифи доранд ва фақат хамин лағв гуфтанхо ва сухани пуч ва беарзиш нест, балки лахвхойи хам вужуд дорандки метавонанд ба унвони ек абзор дар хидмати ек хадафи хуб ва шаръий қарор бигиранд ва муслимин дар мовқеъиятхойи ба он ниёз пейдо мекунанд.

Иддайи аз муслимин хастандки барои оромиш додан ба рухишон ё дар маросимхойи хосси мераванд ва аз ин корхойи ботил ва лахв ба сурати муваққатий истефода мекунанд, ё худишон ба танхойи ё дар жамъи дустонашон булбули хуш садо барои хам мешаванд, ё ба бозийхо ва саргармийхойи мепардозанд ва аз ин лахв истефода мекунанд. Масалан дар маросими арусийхо хамин корхойи лахвро анжом медиханд.

Замоники уммул мўъминин Оиша еки аз қовми хешхойи худишро ба ақди ек марди аз ансор дар меоварад росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба у фармуд:

: «يَا عَائِشَةُ، مَا كَانَ مَعَكُمْ لَهْوٌ ؟ فَإِنَّ الأَنْصَارَ يُعْجِبُهُمُ اللَّهْوُ»[53]

“ эй Оиша! Оё хамрохи шумо лахв (чизхойи лаззат бахш ва саргарм кунанда) набуд? Чун ансор, лахв ва саргармийро дуст доранд”. Дар ривояти дигари омада астки фармуд :

« فَهَلْ بَعَثْتُمْ مَعَهَا جَارِيَةً تَضْرِبُ بِالدُّفِّ وَتُغَنِّي »

---

[53] بخاری (۵۱۶۳)

“ оё канизиро хамрохиш фристодид то даф бизанад ва овоз бихонад?” уммул мўъминин гуфт: у (масалан) чи бояд мехонд ё росулуллох? Фармуд: интури:

أَتَيْنَاكُمْ أَتَيْنَاكُمْ *** فَحَيونَّا نُحيِّيكُمْ

وَلَوْلَا الذَّهَب الْأَحْمَر *** مَا حلَّتْ بواديكـــــم

وَلَوْلَا الْحِنْطَة السمراء *** مَا سَمِنَتْ عَذَارِيكُمْ

“ мо омадем, мо омадем, ба мо салом ва хуш омад бигуйид то мо хам ба шумо салом ва дуруд бигим.

*Агар талойи сурх набуд *** ораста намегашт биёбонхойитон*

*Ва агар гандумхойи талойи набуд*** душизагон ва духтарони новрасидайи шумо чоқ намешуданд.*

Ё ба Оиша розиаллоху анхо мефармояд:

« اَهْدَيْتُم الْفَتَـاةَ؟ قَالوُا نَعَمْ قالَ : « أرْسَلْتُم مَعَها من يُغَنِّى؟ قالَتْ: لاَ، فَقالَ رسول اللهِ (صلى الله عليه وسلم) اِنَّالأنْصارَ قَوْمٌ فيهم غَزْلٌ فَلَوْ بَعَثْتُم مَعَهَا مَنْ يَقولُ : أَتَيْنَاكُمْ أَتَيْنَاكُمْ فَحَيَّانا و حَيَّاكمُ»

Оё ба ин духтар хадя додаид? Гуфтанд: оре, фармуд: оё касиро хамрохи у фристодаид то овоз бихонад? Оиша гуфт: на. Пас росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуд: медонид ансор мардуми хастандки дар миёнишон овоз мутадовул ва расм аст. Чи хуб аст каси хамрохи ишон бифристид то бигуяд:

« أَتَيْنَاكُمْ أَتَيْنَاكُمْ فَحَيَّانا و حَيَّاكمُ »

Мо назди шумо омадем; пас ба мо салом ва табрик бигуйид ва мо хам ба шумо тахият мегуем.

Ин ек новъи истефода аз лахв мешавад, холо мавориди лахви дигари хам хастандки ғейри аз ийдайн ва арусий мешавад ба унвони ек абзор аз онхо истефода кард. Магар нашаниди мегуянд биёйид биравем каси бейни инхо хавойи аваз кунем ва ...... мисли инки бигуяд аз кор кардини фикрий ва рухий ва жисмий дар ин макони баста хаста шудем биё биравем берун ва каси садойи парандахоро бишнавем, ё биравем ками дар боғ қадам бизанем, ё ек филм нигох кунем, ё биравем харакоти намойиши циркро нигох кунем, ё Оиша биё ками харакоти хабашихоро нигох кун ва ...... ва хавойи аваз кунем. Худи кор ботил ва беарзиш аст аммо чун барои танаффуси рух аз он истефода мешавад табдил мешавад ба мубох.

Дар инжури маворид астки Абу Дардоъ розиаллоху анху мефармояд:

اِنِّی لأَسْتَجِم نفسی بِالشَّیءِ مِنَ الْباطِلِ لِیَکُونَ أقْوَ ْی لها عَلَی الحَقِّ .

Ман бо василайи аз корхойи ботил, нафасамро истирохат медихам то барои анжоми корхойи дуруст ва сахих нийру бигирад. ибни Масъуд розиаллоху анху хам мегуяд :

أَرِيحُوا الْقُلُوبَ؛ فَإِنَّ الْقَلْبَ إِذَا أُكْرِهَ عَمِيَ :

“ дили худитонро соат ба соат шод намойид, зеро дил хар гох норохат шавад кур мегардад”. Али ибни Аби Толиб розиаллоху анху хам мегуяд:

إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ تَمَلُّ كَمَا تَمَلُّ الْأَبْدَانُ، فَابْتَغُوا لَهَا طَرَائِفَ الْحِكْمَهِ :

“ ин руххо хам мисли баданхо хаста мешаванд. Барои шодий ва нашот, онхоро бо латоиф ва зароифи хакимона, фаъол ва нийруманд кунид.” Лахви покиза ва мудирият шуда тавассути қонуни шариати аллох дилро шод мекунад ва боиси истирохати қалб мешавад ва аз хастагийхойи қалб ва зехн кам мекунад, ва инжури зехн ва қалбро барои корхойи сахт ва жиддий омада мекунад ва аз корхойи жиддий ва хақиқий пуштибоний мекунад.

Омир бин Саъад розиаллоху анху мегуяд: ба жашни арусий рафтам. Дидам Қороза бин Каъаб ва Абу Масъуд ансорий дар онжо хузур доранд ва канизони машғули овоз хондан хастанд. Гуфтам: эй ёрони росули худо, эй бадриён, дорид ба овози канизон гуш медихид?! Жавоб доданд:

اجْلِسْ إِنْ شِئْتَ فَاسْمَعْ مَعَنَا ، وَإِنْ شِئْتَ اذْهَبْ ، قَدْ رُخِّصَ لَنَا فِي اللَّهْوِ عِنْدَ الْعُرْسِ.

Бинишин. Агар дуст дори бо мо гуш биде ва агар намехохи буру; чун росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ижозайи лахвро дар арусий ба мо дода аст.[54].

Хамчунин уммул мўъминин Оиша розиаллоху анхо ривоят мекунадки: “ падарам Абу Бакр бар ман ворид шуд дар холики ду нафар аз духтар баччахойи ансор дар мовриди диловарийи мардийхойи ансор дар рузи буос овоз мехонданд (ва дар ривояти дигар омадаки дуф мезаданд) ва албатта хонандагони хуби набуданд!

---

[54] المستدرك على الصحيحين/ سنن النسائي/ المصنف

وَلَيْسَتَا بِمُغَنِّيَتَيْنِ،

Пас Абу Бакр гуфт: оё мизмори шайтон дар хона росулуллох ?! ва он руз ийди фитр буд, пас росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуд:

يَا أَبَا بَكْرٍ إِنَّ لِكُلِّ قَوْمٍ عِيدًا وَهَذَا عِيدُنَا.

[٥٥] *Эй Або Бакр! Хар қовми ийди дорад ва ин хам рузи ийди мост.*

Албатта ин ривоёт ба шевахойи дигари хам аз уммул мўъминин Оиша розиаллоху анхо ривоят шуда астки: рузи пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам вориди утоқи ман шуд ду каниз назди ман тарона ёдоварийи жанги буосро мехонданд. Ишон ба мо пушт карда ва барои истирохат дироз кашиданд. Дар хамон вақт падарам (Абу Бакр розиаллоху анху) вориди хона шуд ва шуруъ кард ба сарзаниши манки чиро назди пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам нейи шайтонро ба садо дар овардаи? Пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам ба у ру карда ва фармуда: вилишон кун, ман хам бо ишорайи чашм канизонро равонайи берун кардам. Ва дар ривояти дигари фармуд: Абу Бакр вилишон кун хенгоми жашн аст ва дар ривоятхойи дигар хам омада астки : канизакони хастандки даф менавозанд.

Ривояти ошкоро жавози ин корро ба канизхо дода астки бо вужуди ек номахрам овоз бихонанд, диққат кунид ба канизхо на занони озод. Дар инжо иллат ийд буда аст.

---

[٥٥] متفق عليه . رواه البخاري (٩٠٩) ومسلم (٨٩٢). صحيح سنن ابن ماجه - علامه آلبانى١٥٤٠

Дар инжо лозим аст ду нуктайи асосийро дар мовриди овоз хондани канизхо баён кунем:

-еки инки: мо синни канизоники барои уммул мӯъминин Оиша тарона мехондандро намедонем. Яъни каси намедонад ва жойи зикр нашуда аст.

- дувуми инки: тамоми ривоятхо дар мовриди овоз хондани канизхост на дар мовриди занони озода. Табиий аст замоники ек зан наметавонад азон бидихадки болотарин шуори муслимин ас ё наметавонад бо садо хатойи имоми масжид дар хенгоми намозро рост кунад чи жури метавонад дар малоъи ом тарона бихонад дар холики хатто дар мовриди тони садо тазаккуроти ба онхо дода мешавадки:

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِى فِى قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلاً مَّعْرُوفاً (احزاب/٣٢)

Садоро нарм ва нозук накунидки бемор дилон чашми таъма ба шумо бидузанд. Ва балки сурати шойиста ва барозанда сухан бигуйид.

Аммо инжо истисноъотики барои канизхо вужуд дорад; хам дар хаддики дар хенгоми журм бояд бароишон ижро бишавад бо занхойи озода фарқ доранд, хам дар хижобишон ва хам дар садо ва ғейрих, инхо ахкоми мухтасси ба каниз аст. Овозхӯни хам махсуси онхо аст на моли озодахо. Ин хамон нуктайи ризи астки иддайи аз бародарони мо ба он таважжух намекунанд ва ба хамин содагий ба иштибох меофтанд.

Каниз ё жория ё барда дар қуръон тахти унвони “ мулки ямин” омада астки дар тамаллуки сохибонишон хастанд, ин низоми бардадориро ислом ба вужуд наёварда аст балки системи будаки вужуд дошта аст ва ислом барои хушкондани тадрижийи он ахкомиро содир карда аст, чун асл бар озодийи бани одам аст ва бардагирийи оризий аст ва намешавад шахси озод сокин дар дорул исломро хатто ба мейли худиш барда кард чун ислом оғоз шудани бардагий дар мовриди ин инсонхоро намепазирад. Хатто кудаки саррохи агар волидиниш мушаххас набошад ва эхтимоли фарзанди барда буданиш хам биравад боз жузъи инсонхойи озод махсуб мешавад.

Имруза дигар ин низоми бардадорий ба он шикли суннатиш тамом шуда аст хар чанд дар ашколи мухталифи дигари вужуд дорад, аммо ин ба маъни лағви ин ахком дар қонуни шариати аллох нест балки агар дубора асбоби ин низом фарохам бишавад дубора ин ахком ижро мешаванд. Асбоби мисли жангхо ва хадя ва харид ва ғейрихки рахбарияти жомеъа маслахатро дар гирифтани барда ва каниз донидта бошад.

Аллох таоло дар мовриди канизон ва жорияхо мефармояд:

إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ(مومنون/۶ و المعرج/۳۰)

“ магар дар мовриди хамсаронишон ё канизоники ба даст овардандки дар ин сурат бар онон никухиши нест.”

Ин канизхо ахкоми хосси худишонро доштандки бо соири занхойи мусалмон ва озода тафовутхойи асосий доштанд мисли:

1- *Ин канизхо бидуни ақди издивож, бидуни вужуди шохид ва бидуни вужуди мехрия дар ихтиёри сохиби худ қарор мегиранд ва хукми хамсарро надоранд.*
2- *Канизхо хадя дода мешаванд хамчунонки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ду каниз аз мақовқис шохи кофари рум хадя гирифт ва еки аз онхоро ба Хассон бин Собит хадя дод.*
3- *Канизхо мисли ғаноими жангий амлоки шахси молик махсуб мешуданд.*
4- *Теъдоди ин канизхо ва жорияхо мухим нест чанд то бошад ва тобеъи чохор зан нест.*
5- *Адолатики бояд дар миёни 2 ё 3 ё 4 хамсар риоят кард ниёзи ба риоятиш дар мовриди канизхо ва хамсари аслийи шахс нест:*

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلاَّ تُقْسِطُواْ فِى الْيَتَامَى فَانكِحُواْ مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاء مَثْنَى وَثُلاَثَ وَرُبَاعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلاَّ تَعْدِلُواْ فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَى أَلاَّ تَعُولُواْ (نساء/٣)

Ва агар тарсидидки дарборайи ятимон натавонид додгарий кунид бо занони дигарики барои шумо халоланд ва дуст дорид, бо ду ё се ё чохорто издивож кунид. Агар хам метарсидки натавонид миёни занон додгариро муроъот дорид, ба ек зан иктифо кунид ё бо канизони худ издивож намойид. Ин сабаб мешавадки камтар дучори кажравий ва ситам шавид.

Холо еки дагир аз мухтассоти ин канизхо хам ин буда астки метавонистанд хонанда бишаванд, ва муслимин хам метавонистанд онхоро нигох кунанд ва ба онхо гуш бидиханд.

Дар холики дар мовриди нигох кардани мардхо ва занхойи номахрам ба хам амр шуда аст:

قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ(نور/ ٣٠

Ба мардони мўъмин бигу: (онон боядки аз нигох ба номахрамон) чашми худро фуру гиранд, ва авратхойи хувиштанро мухофизат кунанд........

وَ قُلْ لَلْمؤْمِناتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أبْصَارِهِنَّوَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ(**نور/٣١)**

Ва ба занони мўъмина бигу: чашмони худро (аз номахрамон) фуру гиранд (ва чашмчироний накунанд) ва авратхойи хувиштанро мухофизат кунанд.

Илова бар ин ба занони озод ба сурати умум хитоб астки:

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِى فِى قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلاً مَّعْرُوفاً (احزاب/٣٢)

Садоро нарм ва нозук накунидки бемор дилон чашми таъма ба шумо бидузанд. Ва балки ба сурати шойиста ва барозанда сухан бигуйид.

Аммо мард метавонад ба рохати ба зани жория ва каниз нигох кунад, садойи хавас ангизи уро бо алфози ноз ва карашма бишнавад, ва агар ек каниз хонад ва каси дар он таъма кард метавонад бихарадиш ё хадя бигирадиш ва сохибиш бишавад, аммо духтарон ва занони озода мусалмон читур?

Ин тафовутхоро мутаъассифона иддайи аз ахли қибла мутаважжих намешаванд ва хукми канизро бо занони озода еки мегиранд, ва хар ончи дар оёт ва аходис ва сийрайи сахоба ва тобеъин дар мовриди канизхо ва жорияхо омада астро бар тамоми занхойи озоди муслимин таъмим медиханд, занхойи озоди мусалмоники шариат ба онхо ижоза надода аст азон бидиханд хатто агар хаммайи мардум дар хоб бимонанд ва ба намозишон нарасанд ва намозишон қазо бишавад, зани мусалмоники шариат ба у ижоза намедихад хатойи имоми масжидро дар намозиш аз тариқи садо тазаккур бидихад ва бояд дастхоиштро бахам бизанад ва ......хуб , холо читури ин зани мусалмони озод метавонад жилови онхамма марди солим ва мариз биёяд ва овоз бихонад? Шумо дар кужойи сийрайи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ва дар кужойи торихи хулафои рошидин дидаид ва ё хатто дар кужойи торихи ислом дидаидки ек зани мусалмони озода биёяд ва барои мардхойи номахрам тарона бихонад? Хеч жо вужуд надорад илло дар ин чанд дахайи гузаштаки куффори секуляри жахоний ва муртаддин ва мунофиқин ва секулярзадахо омаданд ва зани озодайи мусалмонро бо шуорхойи дуруғин ва фарибандайи озодийхойи шахсий ва ғейрих дар жойгохи бардахо ва канизхо қарор доданд, ва зани мусалмони озодро табдил ба колойи карданд дар хадди бардахо ва канизхо. Ва онвақт иддайи аз муллохо хам омаданд ва бо истинод ба ривоятхойики дар мовриди канизхост ба кори ин душманони хорижий ва дохилий либоси шаръий пушонданд.

То инжо бо баррасийи анвоъи лахвхо мутаважжих мешавемки новъи лахв вужуд дорадки манфий аст ва нобажостки бо лахвики шаръ ба у ижоза дода ихтилофи возих ва ошкори дорад. Шикли манфийи лахв мешавад: хар чизи лаззат овар ва саргарм кунандайики инсонро аз ончи мухим аст ва арзиш дорад ғофил кунад ва жиловиш аз анжоми ин чизи мухим ва бо арзиш бигирад ва шахсро ба худиш машғул кунад.....

Мисли мол ва зан ва фарзанд. Агар дар масири сахих аз инхо истефода бишавад ва тарбият бишаванд ек неъмат ва асбоби подош – хатто баъди аз марг – мешаванд, аммо агар табдил бишаванд ба ек омили боздоранда : мешаванд душман :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوّاً لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ(تغابن/۱۴)

Эй мўъминон! Қатъан баъзи аз хамсарон ва фарзандонитон душмани шумо хастанд. (шуморо аз рохи худо боз медоранд) пас аз ишон хувиштанро бар хазар дорид ва хушёр бошид. Агар афв кунид ва чашмпуши намойид ва бибахшид (худо хам шуморо машмули афв мекунад чун бисёр аз мумониъатхойи зан ва фарзанд аз руйи жахолат аст на аз руйи нияти суъ ва бад) чироки худованд бахшанда мехрабон аст.

Инжостки мисли тамоми умури дигар мол ва дороий мешавад василайи озмойиш :

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ (تغابن/۱۵)

Қатъан амволитон ва авлодитон ,фитна ва василайи озмойиши шумоянд, ва ажр ва подоши бузурги дар пешгохи худо аст.

وَاعْلَمُواْ أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلاَدُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ(انفال/۲۸)

Бидонидки амвол ва авлоди шумо василайи озмойиш хастанд ва бидонидки подоши бузург назди худо аст.

Дар ин сурат бояд гуфтки тамоми ончи дар дунёст лахв ва лаъаб (саргармий ва бозий) ба шумор меравад аммо ин ба маъни харом будани кулли фаолиятхойи мо дар дунё нест:

-وَمَا هَٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (عنكبوت/۶۴)

Зиндагийи ин дунё жузъ лахв ва лаъаб нест, ва зиндагийи саройи охират зиндагий аст, агар фахм ва шуъур дошта бошанд.

اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ (حديد/۲۰)-

Бидонидки зиндаги дунё танхо бозий, саргармий аст.

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (انعام/۳۲)-

Зиндагийи дунё бозий ва саргармий пеш нест, ва саройи охират барои пархезгорон бехтар аст. Оё мефахмид.

Дар инжо дунё ва хар ончи дар он аст ба нисбати қиёмат мешавад лахв,чун мартабайи ночиз ва беарзиши аст, аммо дар айни беарзиши асбоби аст барои бадаст овардани хамон чизи боарзиш. То замоники хукми ин василаро дорад муфид аст, аммо

замоники ба он дилбастагий ба вужуд меояд ва пеш аз андоза ба он таважжух мешавад ва шахс ба он одат мекунад онвақт астки музир мешавад.

Дар худи дунё хам умури хастандки дар хидмати ек вожиби мухим ва хадафи бартар ва болотар хастанд ва хукми лахвро доранд, ва агар ба ин асбоб ва васоил ахамият дода бишавад ва ба он одат бишавад ва хадаф гум бишавад онвақт астки инон хам музир мешаванд, мисли рози шудан ба шодийи ноши аз ташкили уммати кучакики аз жамоати кучаки ба вужуд омада ва дилбаста шудан ба он ва мумониъат аз ташкили шўройи жамоатхо ва шодийи бузургтар, ё рози шудан ва шодий ба хотири шўройи жамоатхо ва одат кардан ба он ва дилбаста шудан ба он ва мумониъат аз ташкили хукумати исломий ва хал шудани жамоатхо. Холо инон дар хар мархалайи ек абзор ва неъмати хастанд аммо замоники ба мусибат ва ширки шодийовари тафарруқ

«مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ»

Мунтахий мешаванд ва шахс ба онхо одат мекунад ва дилбаста ишон мешавад онвақт хадаф гум мешавад ва ин абзорхо табдил мешаванд ба лахви манфий, аммо агар бо қонуни шариати аллох мудирият ва контрол ва хидоят шаванд табдил мешаванд ба умури тоййиб ва покизайики бояд аз онхо истефода шавад.

Аммо дунё чигуна астки барои анжом додани ниёзхоит мисли тахсили илм ва кор ва издивож ва ......савоб гирит меояд? Чун хаммайи инонро дар ростойи хидмат ба хадафи аслий яъни касби ризойи аллох ва бехишт ба кор мегири. Ва инхо монеъ расидан ба ин хадафи аслий намешаванд.

Дар инжо возих ва ровшан астки ин лахв мисли соири умур танхо замони манъ мешавадки боиси тарк кардани ек вожиб бишавад:

و إذَا رَاَوْ تَجَارَةً أوْ لَهْوٍ انْفَضُّوا إلـَيْهَا وَ تَرَكُوکَ قائِمًا قُلْ ما عِنْدَ الله خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ و مِنَ التِّجَارَة وَ اللهُ خَيْرُ الرَّازِقينَ (جمعه/۱۱)

Хенгомики тижорат ва ё лахв ва саргармиро диданд аз атрофи ту пароканда шуданд, ва туро истода (бар минбар, дар холи хутба) рахо карданд! Бигу: ончи дар пеши худо аст, бехтар аз лахв ва саргармий ва бозаргони аст, ва худо бехтарин рузи расон аст.

Ё замони ин саргармий ва лахв ба сурати макрух дар меоядки ба жойгох ва шахсият ва паём ва даъвати шахс латмайи бизанад : Саъад ибни Ос розиаллоху анху мегуяд: дар шӯхихоит миёнару бош чун зиёдаравий боиси беарзиши худит ва пурру шудани ахмақхо нисбат ба ту мешавад ва агар дар ин замина хам камкори кунид ва ахли шӯхи набоши дар дили онхойики ба ту унс

гирифтанд буғз дуруст мешавад ва атрофиён ва хамсухбатхоит хам аз ту фарорий мешаванд. [56]

Дар хар сурат то инжо дар мовриди овоз ва тарона ва ё гуроний хондан ихтилофи миёни аиммайи ахли қибла вужуд надорад, аммо ихтилоф бейни пейравони ин аимма замони ба вужуд меоядки ин овоз хондан хамрохи олоти мусиқий бошад.

Дар инжо манотиқи мисли хўромони мо ба вужуд меояндки баъди аз зухури ислом то кунун гузориш нашуда астки муслимини он бо мусиқий овоз хонда бошанд, ва хануз хам абзорхойи мусиқий ё маъозифа натавониста аст вориди овозхойи мўъминини хўромон бишавад. Чун ин олоти мусиқий на қодир ба тағзияйи рухи хўромийхойи мўъмин хастандки қарнхост бо таронахо ва гуронийхойи шаръий унс гирифтанд, ва на қодир ба хамоханг шудан бо ин овозхойи мо хам хастанд, дар баробар, кулли сарзаминхойи мусалмоннишинро мебинемки ба новъи аз абзорхойи мусиқий ва анвоъи он овозхойи худро махлут карданд. Ин еки аз тамоизоти зохирийи хўромийхо бо соири милали мусалмон аст. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дар тахрими абзор олоти мусиқий мефармоянд :

:«لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِى أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّونَ الْحِرَ وَالْحَرِيرَ وَالْخَمْرَ وَالْمَعَازِفَ»[57]

Дар миёни уммати ман афроди пейдо хоханд шудки зино, абришам, шароб ва олоти мусиқийро халол медонанд.

---

[۵۶]المراح في المزاح" للبدر الغزي .ص/۱۰

[57] بخاری۵۵۹۰. ابن حبان و اسماعیلی و ابن صلاح و ابن حجر عسقلانی (شارح بخاری) و ابن تیمیه و طحاوی و ابن قیم و صنعانی و بسیاری دیگر از علمای متخصص در علم حدیث به صحت این حدیث اقرار نموده اند. آلبانی آن را در سلسلة الصحیحة به شماره ۹۱ صحیح دانسته است

Имоми Нававий рохимахуллох дар китобул мажмуъ дар таърифил маозиф мегуяд:

«هی الآلة التی یعزف بها». [58]

“*маозиф абзори астки ба василайи он овоз ва тарона мехонанд” ибни қойийм рохимахуллох мегуяд: ахли луғат ва адабиёти араб бар маънийи маозиф ба абзор олоти – соз ва мусиқий – иттифоқи назар доранд.*

Ғейри аз ибни Хазм андалусий зохирий мазхаб рохимахуллох[59] *ва баъзи аз уламойи маосир тамоми аимма бар ножоиз будани олоти мусиқий иттифоқ карданд, албатта ибни Хазм рохимахуллохки аз мазхаби шофеъий ба мазхаби зохирий мунтақил шуд дар мавориди дигари мисли радди бар алқиёс вал истихсон вал масолихул мурсалах ва сифоти аллох таоло ва ғейрих бо иммайи ахли суннат мухолиф буда, ишон хатто ашоираро бисёр мовриди мазаммат қарор медод ва муддаъий будки ин ашъарийхо дар алсифот аз мазхаби суннат ва хадис хориж шуданд дар холики ибни Таймия рохимахуллох мегуяд ошкор астки ашъарийхо дар масоили ассифот аз ибни Хазм ва амсоли у бисёр наздиктаранд ба мазхаби ахли суннах вал хадис*[60] *ва бар ин бовар астки ибни Хазм рохимахуллох ақоидишро аз фалосифа ва мўътазила гирифта аст.ибни Касир Албатта* [61] *рохимахуллох хам мегуяд бо онки ибни Хазм рохимахуллох*

---

٥٨ نووی.المجموع (۱۱/٥۷۷)

ابن قیم و ابن صلاح و.... بر این قضاوت ابن حجر نقدی نوشته اند (غذاء الألباب فی شرح منظومة الآداب امام سفارینی)59

٦٠درء تعارض العقل والنقل" (۳ /۲۴)

٦١"منهاج السنة النبوية" (۲ /۳٥۳)

иддаойи зохирийгари дошт аммо дар бобул усул, ва оёти ассифот ва аходиси ассифот хеч каси ба андозайи у таъвил накарда аст, ва иллатишро героиш ба илми мантиқ медонистки аз устодиш Мухаммад бин Хасанул мазхижий алканоний қуртубий гирифта ва хаминро омили таъвилоти фосиди ибни Хазм рохимахуллох медонад.[62]

Куллан ибни Хазм рохимахуллох, ин мужтахид мутлақ ва донишманди бузургвор ва дарёйи илм ва олими баржастайи жахони ислом мазхаби хосси худишро доштаки дар заминайи истифода аз мусиқий дар таронахо мисли соири маворид ижтиходи хосси худишро дорад. Дар баробари ин бузургвор:

- *Имоми Хасан басрий рохимахуллох мегуяд: агар дар ғазойи ек арусий олоти мусиқий вужуд дошта бошад он арусий даъвати надорад " (яъни ижобати даъвати онхо лозим нест)*
- *Имоми Авзоий рохимахуллох хам мегуяд: " набояд ба мажлиси арусийки дар он табл ва олоти мусиқий важуд дорад ворид шуд"*
- *Асхоби имоми Абу Ханифа рохимахуллох ба нопасанд донистани гуш додан ба тамоми олоти мусиқий монанди ней ва .... тасрих намуда ва хамчунин тасрих кардандки гуш додани ба ин олоти маъсияти астки боиси фисқ мешавад ва боиси адами қабули гувохий ва шаходати фард мешавад......*[63]

٦٢"البداية والنهاية" (١٢ /١١٣) . وينظر : "طبقات علماء الحديث" لابن عبد الهادي .(3/349)
٦٣ إغاثة اللهفان

Аз имоми Молик рохимахуллох дар мовриди овозхӯни ба хамрохи абзори олоти мусиқий пурсиданд, дар жавоб гуфт: оё оқили хам вужуд дорадки ғино ва мусиқийро хақ бидонад? Ин корхоро назди мо [۶۴]" фосиқон анжом медиханд”

Аз имоми Шофеъий рохимахуллох дар мовриди мусиқий суъол - шуд, посух дод: “ аввалин касоники онро (дар ин уммат) ба рох андохтанд занодиқа буданд то мардумро аз намоз ва ёди худо (ба лахв ва лаъаб) машғул доранд” (занодиқа хам исми дигари)[۶۵]мунофиқин ва секулярзадахост

Хамчунин имоми Шофеъий хам дар китоби “ адабул қазоъ “ гуфта аст: мусиқий макрух буда ва шубхайи ботили дорад ва хар каси ба он мубтало бошад сафих шуда ва шаходатиш рад мешавад. Яъни хамон хукми фосиқро дорад. Қуртубий дар тафсириш аз Абул Фараж нақл мекунадки : қаффол аз ёрони мазхаби мо (Шофеъий) мегуяд шаходати овозхӯн ва раққос пазирофта нест аммо иддайи аз пейравони имоми Шофеъий мусиқийро озод кардандки бештар тахти таъсири дидгохи ибни Хазм андалусийи зохирий мазхаб ва сипас тасаввуф буданд.

Дар мовриди мовқифи мазхаби имоми Ахмад рохимахуллох фарзанди ишон Абдуллох бин Ахмад мегуяд: дар мовриди мусиқий аз падарам пурсидам, дар жавоб гуфт :” мусиқий нифоқро дар қалб меруёнад, ва ман онро хуш намедорам” сипас қовли Моликро бозгу (яъни [۶۶] кардки: “ ин корхоро назди мо фосиқон анжом медиханд”

---

[۶۴] تفسير قرطبی /
[۶۵] الزواجر عن اقتراف الكبائر
[۶۶] إغاثة اللهفان

ишон хам ин корро мухтасси мунофиқин ва секулярзадахо медонанд)

Дар ин сурат аимматул арбаъа дар нопасанд донистани истефода аз тамоми олотил муозифа (ё ба қовли имрузийхо муттафиқ хастанд ва хар касики ба забони еки аз [67]мусиқий) онхо бибандадки истефода аз мусиқийро мубох дониста бидуни шак ба аимматул арбаъа дуруғ баста аст.

Ибни Таймия мегуяд: " хар чохор мазхаб тамоми олот ва абзори мусиқийро харом донистанд...... ва хеч ек аз атбоъи мазохиби арбаъа дар мовриди ин ихтилофи надоранд" ва мусиқий машруби дарун аст ва таъсирики дар дарун ва рух ва равони инсон мегузорад, бузургтар аз таъсири астки хамр мегузорад. Замоники бо мусиқий маст шуданд ширк дар онхо хал мешавад, ва героиш ба фавохиш ва зулм пейдо мекунанд, пас 1- ширк мекунанд ва 2- нафсироки аллох харом донистаро мекушанд ва 3- зино мекунанд; ва ин се моврид дар касоники ахли гуш додан ба мусиқий .[68]хастанд бисёр вужуд дорад

Ибни Таймия дубора мегуяд: барои хамин касони хастандки ба он мўътод шуданд то жойики ба шанидани қуръон муштоқ нестанд, ва аз гуш додан ба он хушхол намешаванд, ва он таъсирироки дар шанидани мусиқий меёбанд дар гуш фарододан ба қуръон намебинанд, балки агар ба қуръон гуш диханд бо қалби машғул ва ғейри хозир ва бо забони машғул ба суханони дигар онро мешнаванд

---

[67] مجموع الفتاوا . ج ١١ ص ٥٦٧ / ناصر الدين آلبانى هم مى گويد: "مذاهب اربعه بر تحريم تمام آلات موسيقى اتفاق نظر دارند" (السلسلة الصحيحة:١/١٤٥)

[68] مجموع الفتاوا . ج ١١ ص ٥٦٧ / ناصر الدين آلبانى هم مى گويد: "مذاهب اربعه بر تحريم تمام آلات موسيقى اتفاق نظر دارند" (السلسلة الصحيحة:١/١٤٥)

аммо хаминки новбат ба мусиқий бирасад садойишон пойин меояд ва аз харакат меофтанд ва қалбишон хозир мешавад![69]

Абу Амр бин Салох ва ибни Қоййим дар мовриди мамнуъ будани соз ва овоз (бо хам) иттифоқи уламойи исломийро баён карданд. Иллати инхамма сахтгири хам мухофизат аз иймони муслимин ва жиловгирий кардан аз олуда шудан ва бемор шудани қалб, ва рушди тадрижийи берахмий дар қалб, ва дур шудан аз дарки мафохими қуръон ва қонуни шариати аллох ва мўътод шудан ба мусиқий аст.

Холо ин мўътодон ба мусиқийки ахли ин кор шуданд, мо ба онхо мегуем: касони хастандки вақти худишонро хадар медиханд ва ба лағв дилбаста шуданд, инхо дигар ин коранд, ва ба еки аз беморийхойи куффор олуда шуданд,ва мариз шудандки ,агар мўъмин бошанд бояд дармон бишаванд ва агар дар сафи мунофиқин ва секулярзадахо хастанд бояд мисли дорудастайи мунофиқин ва секулярзадахо бо онхо бархурд бишавадки хаддиақал он хушёри ва мувозибат кардан аз худ дар баробари онхо ва хазар аз онхост.

Агар дар жомеъа хам касониро дидамки мисли мунофиқин ва секулярзадахо аз чанин олоти мусиқий дар таронахойишон истефода мекунанд ва ба онхо гуш медиханд чи бояд кард? Хамон кориро мекунемки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ва асхобиш чун ибни Умар розиаллоху анху карданд:

---

۶۹ مجموع فتاوی

Нофеъ розиаллоху анху мегуяд: ибни Умар садойи намешанид пас ангуштонишро дар гушиш дохил мекард ва рохишро каж кард ва ба ман гуфт: эй Нофеъ оё садойи онро мешнави? Гуфтам: на! Пас ангуштонишро берун овард ва гуфт: ман ба хамрохи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам будам пас садойи ба монанди ин шанид ва хамин корро анжом дод

« رَاَيْتُ رسولَ اللهِ يَسْمَعُ زَمارَةَ راعٍ فَصَنَعَ مِثْلَ هذا»[70]

Росулуллох саллаллоху алайхи васалламро дидамки садойи нейи чўпониро шанид ва ингуна амал кард.

Ин ривоят ба сирохат баён мекунадки истефода аз ин абзорхо ба даражайи тахрим нарасида, чун агар харом буд қатъан росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба жой ангушт дар гуш кардан хукми таваққуфи онро содир мекард, ва ижозайи задан ва шанидани онро ба каси намедод, ва барои тағйири ин мункар дастуроти лозимро содир мекард, ибни Умар розиаллоху анхумо хам бо он тундийки дар баробари мухаррамот дошт агар медонист ин харом аст ижоза намедод Нофеъ онро бишнавад. Ин вокунишхо далил бар ин астки ин абзорхо ба хадди тахрим нарасиданд. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аз хийли аз лағвхо ва лахвхо дури карданд аммо онро бар дигарон тахрим накарда аст, хатто аз хийли аз мубоххо хам дурий карданд. Ин ду моврид бояд ба диққат ба онхо таважжух бишавад то шахс дар мовриди суннат ва сийрайи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дучори иштибох нашавад. Дар ин сурат ончи мухим аст

---

[70] امام احمد،صحيح أبی داوود ۴۱۱۶ و ابن ماجه

ин аст: замоники хукми чизи аз холати тахрим хориж мешавад дигар вориди соири даражоти хукми ғейри аз тахрим қарор мегирад.

Шумо хамки мўътақиди ба нодуруст будани садойи олоти мусиқий хастид хамин кори росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ва ибни Умарро анжом бидихид, муборизайи манфий. Бале муборизайи манфий, бештар аз ин ғулув ва зиёда равий мешавад.

Сифати инсонхойи оқил дар бархурд бо ин гурухики ин корхоро пешайи худишон карданд ин астки:

وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا.(فرقان/۷۲)

Ва хенгомики корхойи ёва ва суханони пучиро бибинанд ва бишнаванд, ва аз кинори лағв ва бехудагий убур кунанд, бузургворона мегузоранд. Бузургворий ва каромат дар ингуна маворид яъни хамон бархурдики росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ва ибни Умар карданд на зиёда равий ва иттикоъ ба хушунат ва косайи доғтар аз ош шуданки зулм ва халофи шаръийи аст бадтар аз кори ахли лағв.

Албатта аз миёни олоти мусиқий танхо дуф задан дар аходис истисноъий шуда аст. Росули худо саллаллоху алайхи васаллам фармуда аст:

فَصْلُ مَا بَيْنَ الْحَرَامِ وَالْحَلَالِ الدُّفُّ وَالصَّوْتُ:

“ хадди фосила бейни халол ва харом : навохтани даф ва садо аст.... садо яъни тарона ё гуроний хондан ва дуф задан хам тибқи ривоят:

« أَعْلِنُوا هَذَا النِّكَاحَ، وَاجْعَلُوهُ فِي الْمَسَاجِدِ، وَاضْرِبُوا عَلَيْهِ بِالدُّفُوفِ » :

Мухтасси зан ё мард эълон хам нашуда аст.

“ аз Молик суъол шуд каси ба сониъий (атъоми мисли валимайи арусий) даъват мешавад, дар онжо лахв ва лаъби вужуд дорад. Оё жоиз аст биравад ё на? Молик дар посух гуфта аст: агар андак бошад, мисли даф ва табилки хонумхо бо он бози мекунад ба назари ман ишколи надорад[٧١]

Бо ин вужуд, мебинемки имруза ин овозхо ё тарона ё гуронийхойи омухта бо абзорхойи мусиқий ё хатто худи мусиқийи холий хам барои иддайи аз муслимин жузви муштабихот шуданд, ва ба назари банда агар хукмиш барои шахс комилан ровшан ва возих ва ошкор нест ва дар он шак дорад агар жониби эхтиётро бигирад ва аз он дурий кунад бехтар аст. Чун барои умурики муштабих мешаванд дурий кардан бехтар аст, барои инки накунад шахс дохили харом биёфтад:

«إنَّ الحلال بيِّنٌ، وإنَّ الحرَامَ بيِّنٌ

(хамоно халол ошкор аст ва харом (нез) мушаххас ва ошкор аст,)
وبينَهُما مُشْتَبِهاتٌ لا يعلمهُنَّ كثيرٌ من النّاس،

(дар бейни ин ду(халол ва харом) умуроти муштабихи вужуд дорадки бисёри аз мардум (хукми) онхоро намедонанд,)

فَمن اتّقى الشُّبُهات فقد استبرأَ لدينهِ وعرْضِهِ،

---

[٧١] »و سئل مالک عن الرجل يدعى إلى الصنيع فيجد فيه اللعب أيدخل؟ قال: إن كان الشيء الخفيف مثل الدف و الكبر الذى يلعب به النساء فما أرى بأسا.» (أبو الوليد محمد بن أحمد بن رشد القرطبى (المتوفى :٥٢٠هـ)، البيان و التحصيل و الشرح و التوجيه و التعليل لمسائل المستخرجه، حققه: محمد حجى و آخرون، ج ۴، ص ۴۳۱)

(пас (дар ин холат) касики аз шубхот пархез кунад ; дин ва обруйишро хифз карда аст,)

ومنْ وقعَ فى الشُّبهاتِ وقعَ فى الحرَام كالرَّاعى يرْعَى حوْلَ الحِمَى يوشِكُ أنْ يقعَ فيه،

(касики дар шубхот воқеъ шавад (ва пархез накунад) қатъан дар харом воқеъ шуда аст, хамонанди чўпоники гусфандонишро дар атрофи (харими) чирогох мечаронадки наздик аст (гусфандон) вориди чирогох бишаванд.)

أَلَا وَ إِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍحِمًى أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ).

(огох бошидки хар подшохи харими дорад, бидонид! Ва харими худованд (дар замин) мухарромоти у хастанд,)

ألا وإنَّ فى الجسدِ مُضْغَةٌ إذا صَلَحتْ صلحَ الجسدُ كُلُّهُ، وإذا فسدتْ فَسَدَ الجسدُ كلُّهُ، ألا وهى القلبُ»[٧٢]

Ва бидонид дар бадан тика гушти(ва узви) вужуд дорадки харгох ислох шавад, тамоми бадан ислох мешавад, ва харгох фосид гардад, тамоми бадан фосид мегардад; хон бидонидки! Он қалб аст"

Агар алъон дар миёни ахли қибла дар замина истефода аз абзорхойи мусиқий – мисли соири ихтилофот – ихтилофот густарда шуда ва маржаъи хам барои халлиш вужуд надорад дар ин сурат ин ихтилофот мумкин аст бимонад то замоники шўройи улил амри вохиди муслимин бо ижмоъи вохидиш раъйи вохидиро ироя бидихад, хар чандки мумкин аст дар сарзаминхойики тавассути еки аз ду абзори хукумати бадили изтирорийи исломий ё мажлиси вохиди шўройи мужохидин идора

---

[٧٢] مُتّفقٌ عليه.

мешавад ин ихтилофот тамом бишавад, аммо танхо дар замони хукумати исломий ала минхажин нубуввах дар тамоми сарзаминхойи мусалмон нишин, ижмоъи вохиди шўройи улил амр астки метавонад бо ижмоъи вохидиш ба ин ихтилофот хотима бидихад.

Дар ин замина хам мисли тамоми мавориди дигар лозим аст ва бояд дар "вазъи мовжуд" бо дар назар гирифтани " ниёзи рузи" муслимин ва " увлавиятхойи онхо" ва масъалайи " изтирор ва заруратхойи" ки вужуд дорад хадафхойи аслийро гум накунем ва хадафхойи аслий ва вожибро қурбонийи ек лахв ё лағви накунемки ба содагий мешавад бузургворона аз кинориш гузашт.

Чун гох мумкин аст бо гурухи ва жамоати муттахид бишавемки мусиқийро халол медонад ва медонем хифзи вахдат болотар аз ин масала аст. Ё хатто мумкин аст дар ек мажлисики мусиқий дар он вужуд дорад вужуди мо боиси маст накардани фосиқин, махлут нашудани зан ва мард бо хам, ва мудирият нашудани он тавассути мунофиқин ва секулярзадахо ва хатто муртаддини секуляри махаллий бишавад, шахс метавонад бо хузуриш хори дар чашм ва қалби ин муфсидин бишавад ва афсадро бо фосиди дафъ кунад ва шар ва зарари бузургтарро бо зарари кучактари дафъ кунад.

Ин хам дар жомеъайики на хукумати бадили изтирорийи исломий мисли асри аимма вужуд дорад ва на мажлиси шўройи вохиди мужохидин бар онхо хоким аст ва ин муслимин дар чанголи мунофиқин ва секулярзадахо ва секуляристхойи муртад гир

карданд агар шахс бидонадки бо хузуриш боиси дафъи афсад ва шарри бузургтар аз муслимин мешавад ва метавонад интури нафъи бирасонад ба хукми зарурат хузуриш дар ин мажолисики хузур дар онхо хазар шуда аст, барояш мубох мешавад. Вазъи алъони сарзаминхойи мусалмоннишин ба сурати умум бо хеч доврайи дар торихи муслимин мушобех нест, пас намешавад гуфт фалон олим дар фалон қарн барои асри худиш фалон харфро зада аст ва фалон ижтиходро карда аст пас алъон хам хамон аст. На ин сахих нест. Вазъи мовжуд хар замони ва макони хукми хосси худишро металабад......

Ба унвони мисол дар замони росулуллох саллаллоху алайхи васаллам куффор чун Назр бин Хорис буданки бо хариди достонхо ва афсонахойи кўхани бостонийи Эрон аз хийра намояд

« وَ مِنَ النّاس مَن يَشتَري لَهوَ الحديث»

буданд, баъди аз росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ва дар миёни муслимин хам мунофиқин ва секулярзадахойи миёни муслимин намоди зохирийи

« وَ مِنَ النّاس مَن يَشتَري لَهوَ الحديث»

Будандки бо хариди бардахо ва абзори олоти мусиқий саъй доштанд хамин кори амсоли Назр бин Хорисро анжом бидиханд ва “ лахвул хадиси” ин доврa хам хамин мусиқий буд ба унвони мисол:

Ибни Масъуд розиаллоху анху дар баёни маънийи каламайи “ лахвул хадис дар ин оя мегуяд: ба худо сўганд манзури оя овоз аст. На овози холи балки овоз хамрохи мусиқий. Ва ин тафсир аз

ибни Аббос ва Жобир ва Икрима ва Саъид бин Жубайр ва Мужохид ва Макхул ва Амр бин Шуъайб ва Али бин Бадима хам нақл шуда аст.[۷۳]

Нувайр бин Аби Фохита аз падариш ва у аз ибни Аббос дарборайи ояи

«وَ مِنَ النَّاس مَن يَشتَري لَهوَ الحَديث»

Ривоят мекунадки фармуд: дарборайи марди астки канизи мехарад то шаб ва руз барояш овоз бихонад. Ибни Аби Нажих аз Мужохид ривоят кардаки манзури оя харидани овоза хӯн (ғулом ё каниз) бо қиймати фаровон ва гуш сипордан ба овоз ва суханони бехудаш мебошад. Макхул хам чанин назари дошта ва Абу Исхоқ ин тафсирро баргузида аст.

Суъоли Омир бин Саъадки ба арусий меравад ва иттифоқи асхоби росулуллох саллаллоху алайхи васалламро мебинад ва мепурсад : эй ёрони росули худо, эй бадриён, дорид ба овози канизон гуш медихид?! Ва онхо жавоб медиханд : бинишин. Агар дуст дори бо мо гуш де ва агар намехохи буру; чун росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ижозайи лахвро дар арусий ба мо дода аст.

قَدْ رُخِّصَ لَنَا فِي اللَّهْوِ عِنْدَ الْعُرْسِ.[۷۴]

Инро мерасонадки хузур дар ингуна маросимхойи овозхӯни мамнуъ ва харом набуда аст, чун худи Омир бин Саъад хам омада дар он

---

[۷۳]ابن جرير از يونس بن عبدالأعلي از ابن وهب از يزيد بن يونس از ابو صخر از ابو معاويه البجلي از سعيد بن جبير از ابو الصهباء البكري روايت مي‌كند/نيز عمروبن علي از صفوان بن عيسي از حميد الخراط از عمار از سعيدبن جبير از ابو الصهباء روايت مي‌كند

[74]المستدرك على الصحيحين/ سنن النسائي/ المصنف

ва иттифоқий инхоро дида аст,балки таъажжуб ва суъоли Омир аз ин будаки хузур дар ингуна маконхо дар шаъни касони мисли асхоби росулуллох саллаллоху алайхи васаллам набуда, ва дар кул дар шаъни собиқунал аввалун ва инсонхойи боланд мартабайи хар жомеъайи нест, аммо истисноъоти вужуд дорадки метавонанд ширкат кунанд. Ва ин моро ёди ин сухани хакимона меандозадки :

حَسَنَاتُ الْأَبْرَارِ سَيِّئَاتُ الْمُقَرَّبِين

Корхойи хуби никон (гохи) гунохи муқаррибон махсуб мешавад.

Нуктайи мухиммики бояд борхо ба он ишора бишавад то жиноёти мисли алжазоир бар асоси фатвойи инсонхойи номутаодил ва номезони мисли Абу Қатода фаластиний такрор нашавад ин астки : вужуди ин маросимхо харом ва мамнуъ набуда аст чун агар харом ва мамнуъ буданд қатъан хукумати хулафои рошида онро мамнуъ мекарданд ва мисли монеъини закот ва ғейрих бо онхо бархурд мешуд.

Ин дигар назди асхоб ва хулафои рошида бо доштани чанон қудрати хукуматий шўхи бардор нестки каси биёяд ошкоро ва аланий хароми аллохро халол кунад ё халоли аллохро харом кунад. Пас набояд жури бардошт кардки ба хулафои рошидин тўвхин бишавад. Ва жури масаларо тўвзих додки масалан каси мисли Абдуллох бин Жаъфар бин Аби Толиб биёяд ва дар муомалайи ошкоро ва аланийи харид ва фуруши канизи овозхўн ширкат кунад, ва озодона онро бихарад, ва озодона ба садояш хам гуш бидихад, ва бо ин кориш ошкоро ва озодона дар жилови чашми хулафои рошидин муртакиби тахлил ва тахрим шуда бошад ва онхо

хаминтури фақат нигох карда бошанд. На агар каси танхо масалайи Қуддомаро бидонад мутаважжих мешавадки ин тўвхинхо ба сахоба ва бахусус ба хулафои рошидин намечасбад.

Балки дар он аср ба андозайи муслимин бемушкил ва доройи жомеъайи солими будандки танхо мушкили онхо хамин канизхойи хонанда будки онро хатари барои иймон ва дурий аз қуръон медонистанд.

Ин мушкили асосий ва увлавияти онхо буд аммо алъон мушкилоти асосий ва увлавиятхойи муслимин чист? Алъон хукумати исломий дар аксарияти қотиъи сарзаминхойи муслимин вужуд надорад ва уммул фасоди барои тўлиди анвоъи мусибатхо шуда аст, ширки тафарруқ бар муслимин хоким шуда аст, уммати вохид ва жамоати вохид аз бейн рафта ва умматхойи мутаъаддид ва жамоатхойи мутаъаддиди ба вужуд омада аст ва муслимин химояти аллохро аз даст доданд чун химояти аллох бо жамоат аст, фақр ва гурснагий роиж шуда аст, куффор ва муртаддин бар муслимин хоким шуданд, ноамнийи ноши аз ин мафосид муслиминро залил ва беарзиш карда аст, мунофиқин ва секулярзадахо дар аксари қотиъи арсахойи зиндагийи муслимин маносиби мухталифро ба даст оварданд ва бо пуштивонайи тоғутхо ва куффори ишғолгари хорижий дар холи инхидоми иймони муслимин хастанд, хар сарзамини мусалмоннишини доройи даххо мусайламайи каззоб мисли қози Мухаммад ва Қосимлу ва Борзоний ва Ужалон ва ғейрих шуда аст, ва даххо мусибат ва муъзали дигар........

Дар инжо мусиқий хам муъзал аст, аммо муъзали аслий ва пояий барои олуда кардани қалби ва иймони муслимин ва дурийи муслимин аз қуръон ва қонуни шариати аллох нест, мо увлавиятхойи мухимтари мисли муслимини садрил ислом доремки бояд ибтидо онхоро рафъ кунем то ба даражайи асри сахоба бирасемки увлавияти мо хам муборизайи манфий бо муъзали хондани канизкон бошад.

Муъзали хондани канизкон бо олоти мусиқий ва эътиёд ба он дар нахоят ек мусалмони фосиқиро тўлид мекард, аммо имруза муъзалхойи асосий барои муслимин ба вужуд омадандки куллан шахсро аз дини ислом хориж мекунад ва таслими қонуни дини секуляризмиш мекунад ва кор ба жойи расидаки муслимин барои инки довталабона худишонро бибаранд зери хокимияти дини секуляризм ва куффор ё ба об ва оташ мезанандки худишонро ба Европо ва Амрико ва соири билоди куфр бирасонанд ва гох руйи жонишон ва ба қиймати тарки хонувода ва ватаниш риск мекунанд ва ё инки дар дохили сарзаминхойи мусалмоннишин орзуйи ташкили чанин низоми куфрийро тавассути муртаддини махаллий бо пуштивонайи куффори хорижий доранд ва ....

Алъон мусибатхо ва муъзалхо мутаъаддиданд ва бояд увлавият банди бишаванд ва ба сабки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам жури пеш биравем то ба жомеъайи бирасемки танхо муъзали асосияш хонандагийи канизакон ба хамрохи мусиқий бошад, ва онмовқеъ касони биёянд ва мисли ибни Масъуд сўганд ёд кунандки муроди аз

«وَ مِنَ النَّاس مَن يَشتِري لَهوَ الحَديثِ ....»

Овоз аст онхам хамрохи мусиқийки он замон иддайи канизаконро бо қиймати героний барои ин кор мехариданд то бароишон хар вақт хостанд бихонанд ва вақти зиёдийро ба ин кор медоданд, чун ибни Масъуд мўътақид буд хамчунонки об сабаби руйиши гиёхон аст гуш додан ба ин таронахо хам нифоқро дар дил мекорад; ва ё каси мисли ибни Аббос биёяд ва бигуяд: манзур аз “лахвул хадис” хам овози ин канизакон хамрохи мусиқий аст ва хам суханони бехуда аст. Воқеан онхо чи жомеъайи хуби доштандки ин муъзали асосий ва даража аввалишон буда астки хатто агар вужуд хам дошта бошад танхо корики мешавад кард ин астки бояд

« و إذا مَرُّوا بِاللَّغوِ مَرَّوا كِراماً» (فرقان/۷۲)

Ва хенгомики корхойи ёва ва суханони пучиро бибинанд ва бишнаванд бузургворона аз он мегузоранд.

То замоники хукумати исломий ала минхажин нубувват вужуд дошт батни жомеъа хаминтури солим буд аммо пас аз таваллуди шохигарий ва ижоди хукумати бадили изтирорийи исломий ба тадриж дастгирахойи ислом еки пас аз дигари пора шуданд ва олудагий ба тадриж дар миёни жомеъайи муслимин густариш пейдо кард, еки аз ин муъзалот густариши васиъ ва фарогири мусиқий дар жомеъа тавассути хамин канизакон буд, барои хамин аст каси мисли Умар бин Абдулазиз рохимахуллох дар номайи ба муаллими фарзандониш менависад: аввалин чизики бояд аз ту биёмузанд танаффур аз мусиқий аст зеро аз шайтон моя

гирифта ва оқибати он олуда шудан ба хашми парвардигор аст. Умар бин Абдулазиз рохимахуллох еки аз одилтарин шохон пас аз хулафои рошидин хам дар ин низоми шохигарий на барои касоники ба самти мусиқий мераванд таъзири таъйин кард ва на хадди хам вужуд доштки бишавад ба ижро дариш овард, балки танхо рох “ муборизайи манфий” буд.

“ муборизайи манфий” мисли : ширкат накардан дар фалон рохпимоий ё интихобот ё мажлис, ё нарафтани ба фалон макон, ё вориди фалон коноли расонаий нашудан, ё нахаридани фалон жинс : масалан имоми Молик рохимахуллох барои мубориза бо падидайи хонандагийи хамрох бо мусиқий тавассути канизхо ва баргузорийи мажолиси мухталифи мусиқий фатво медихад: хар каси канизи бихарад ва баъад мутаважжих шавад у овозхўн аст метавонад ба иллати айб онро ба сохибиш пас дихад.

Сулаймон аттамимий дарборайи канизи овозхўники ба ирс ба ятимон расида бошад ва мехоханд уро бифрушанд. Мегуяд: бояд бидуни зикри сифати овозхўний фурухта шавад ва агар бо он васф бист хазор (дирхам) ва дар сурати оддий ду хазор (дирхам) биярзад боз хам зикри васфиш сахих нест. Агар манфаъати ноши аз овоз мубох буд чанин моли аз ятимон манъ намешуд.

Имоми Шофеъий рохимахуллох мегуяд: агар молики канизи мардумро барои шанидани овози у жамъ намояд сафих буда ва шаходатиш рад мешавад ва дарбораш гуфта ин фард даюс (жокеш) аст. Қози Абу Тоййиб мегуяд: ба ин хотир молики канизро

сафих бониста чун мардумро ба ботил даъват менамояд ва хар каси мардумро ба ботили даъват кунад сафих ва фосиқ аст.

Дар ек жамъ банди Қитода мегуяд ба худо сўганд шояд дар рохи” лахвал хадис” моли сарф нашавад балки манзур аз харидан, гумрох шудани фард аст, чун гуфтайи ботилро бар сухани хақ ва зиёнро бар нафъ таржих медихад, ва бузургтарин аломати гумрохийи фард ин астки ба жойи сухани хақ ботилро интихоб кунад.

Алъон жойгохи “ лахвал хадис” дар жомеъайи мо читур аст? Мажмуъи абзорхойи гумрохий ва саргардонийро мо хамин алъон дар хариди танхо ек дастгохи мохвора ва гушийи телефони хамрох ва компютер ва бозкардани шабакахойи мухталифи куффори жахоний ва муртаддин ва мунофиқин ва секулярзадахойи махаллий ва марокизи омузиший фосид шохидиш хастем. Инхо абзорхойи хастандки мисли чоқу ва аслаха ва норинжак ва минки ду корбурд доранд ва каси наметавонад ин абзорхоро тахрим кунад балки равиши истефодайи аз онхостки фосид ва фосид кунандашон мекунад.

Бале,алъон илова бар мусиқийки хаммаги шохидиш хастем бояд сарчишмайи фосид кунандайи мисли шабакахойи мухталифи мохвораий ва филмхойи мухталифи онро ба изофайи онхамма мизгардийи куффори секуляри жахоний ва муртаддини махаллий ва мунофиқин ва секулярзадахо ва онхамма шабакахойи мухталифи интернетий ва ижтимоийро ном бурдки ошкоро бадтар ва модернтар аз хазорон нафар мисли Назр бин Хорис ва тарафдорони мусиқийи асри сахоба ва тобеъин ба жони иймони

мўъминин ва қонуни шариати аллох ва хатто мовжудияти мўъминин офтоданд.

Имруза дар қолиби бостонгароий ва бо афсонахойи дуруғин ва кўхнайи бепоя ва асос бостон хазорон нафар мисли Назр бин Хорис тўлид шудандки ин таваххумот ва афсонахоро дар донишгоххо ба сурати модерн ва системотик ва бо пуштивонайи макотиби куфрийи дини секуляризм ёд мегиранд ва дар марокизи омузишийи тоғутхо ва расонахойи фосид ба хурди мардум медиханд, илова бар он, дар панохи ин бостонгароий афсонаий хам тамоми бовархойи ғалати ширк омиз ва куфриёти секуляристхо ва соири куффори торихи башариятро дар қолиби демокрасий ва секуляризм ва жомеъайи ба истелох маданий секуляристий ва ғейрих ба хурди муслимини медихандки на мисли муслимини асри хулафои рошида сохиби хокимияти екпорча хастанд ва на қудрати доранд ва на убухати, ин жанги сард ва нарм ва равоний бар муслимини бепанохро мо харгиз дар торихи башарият шохидиш набудаем.

Бо ин вужуд, шахси мусалмон бидуни дарки омузиши сахихи истефодайи аз ин абзорхо ин абзорхойи фосид кунанда ва гумрохийро мехарад ва ба сурати хом вориди хона ва хонувода мекунад ва асбоби гумрохийи худиш ва атрофиёнишро ба хамин содагий фарохам мекунад. Агар ибни Аббос ва ибни Масъуд ва амсолихим имруза зинда буданд ва мехостанд дар миёни муслимин “ лахвал хадис” ро ба мардум нишон бидиханд қатъан ба ин маворид ва мавориди дигар ишора мекарданд ва бахусус ба волидин ва сарпарастхойи хонуводахо ва жомеъа тазаккур

медодандки : харидорони гумрохий масири душманони қонуни шариати аллохро мераванд ва мутаважжих нестандки хар ончи боиси гумрохийи худи шахс ва дигарон бошад дар қонуни шариати аллох харом аст ва жузви " лахвал хадис" махсуб мешавад ва аллох таоло онхоро аз дидан ва шанидани он нахий карда ва бояд посухгуйи ин муомала ва хариди худ бошандки боиси гумрохийи худишон ва дигарон ва ба бози гирифтани қонуни шариати аллох ва дур шудани аз қонуни шариати аллох шуданд.

Рақс ва пойкубий.

Уммул мўъминин Оиша розиаллоху анху мегуяд: дар рузи ийд хабашийхо дар масжид дар холи рақс ва пойкубий буданд

« جاء حَبَشٌ يزْفِنُونَ في يوْمِ عِيدٍ في الْمَسْجِدِ»

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам барои дидани онхо маро садо зад ва маро ба дидани онхо даъват кард

«فَدَعَانِي النبي صلى الله عليه وسلم»

Ва сарамро руйи шонаш қарор додам ва ба томошоий бози онон машғул шудам то жойики аз томошойи онон мунсариф шудам.

Имоми Ахмад бин Ханбал хам аз уммул мўъминин Оиша [75] *розиаллоху анхо ривоят мекунадки фармуд:*

[75] رواه مسلم

وَضَعَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَقْنِي عَلَى مَنْكِبَيْهِ لِأَنْظُرَ إِلَى زَفْنِ الْحَبَشَةِ[76] :

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам чонайи маро руйи шонаш қарор дод то ман ба рақси хабашаийхо нигох кунам. Имоми Захабий мегуяд: манзур аз “ зафн” рақс аст[77] *ва ибни Усайр хам мегуяд: ибороти “ зафн” дар асл ба маънийи рақс ва бози аст хаминтурики дар ривоёти аз уммул мўъминин Оиша розиаллоху анхо ворид шуда аст фармуд:*

قَدِمَ وَفْدُ الْحَبَشَةِ، فَجَعَلُوا يَزْفِنُونَ، وَيَلْعَبُونَ، وَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَائِمٌ يَنْظُرُ، فَقُمْتُ وَأَنَا مُسْتَتِرَةٌ خَلْفَهُ، فَنَظَرْتُ حَتَّى أَعْيَيْتُ، ثُمَّ قَعَدْتُ، فَنَظَرْتُ حَتَّى أَعْيَيْتُ، ثُمَّ قَعَدْتُ، وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَائِمٌ يَنْظُرُ، فَاقْدُرُوا قَدْرَ الْجَارِيَةِ الْحَدِيثَةِ السِّنِّ الْمُشْتَهِيَةِ لِلنَّظَرِ. :

Хайъати эъзомийи хабашийхо назди мо расиданд ва ба рақс ва бозий пардохтанд ва ....уммул мўъминин йва дар жойи дигари[78] *Оиша розиаллоху анхо мефармояд:*

« وَالْحَبَشَةُ يَلْعَبُونَ بِحِرَابِهِمْ فِي مَسْجِدِ»

Ва хабашийхо бо силоххойишон дар масжид бози мекарданд, росулуллох саллаллоху алайхи васаллам маро бо ридойи худ пушонд то ба бозийи онхо нигох кунам.Дар ин хенгомики[79] *хабашийхо машғули шодий ва бозий буданд ва бо нейзахойишон мерақсиданд Умар вориди масжид шуд ва мушти сангриза бардошт ва шуруъ кард ба задани онхо, пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам фармуд:*

---

[٧٦] مسند امام احمد (٢٣٧٠٩٩)
[٧٧] ذهبی . الفائق(١١٢/٢)
[٧٨] ابن اثیر. النهاية(٣٠٥/٢)

[79] صحيح مسلم، أبو الحسن مسلم بن الحجاج النيسابوري، دار إحياء التراث العربي، ج ٢، ص ٦٠٩

: دعهم يا عمر[80] :

“ онхоро ба холи худ бигузор эй Умар”

Уммул мўъминин мегуяд: “ хамонтури ман ба хабашийхойики дар масжид машғули бозий буданд нигох кардам то пайғамбар хаста шуданд. Барои хамин астки хамма бояд ниёз ва ихсосоти духтарони жавон ва камсин ва солики алоқа ба лахв ва саргармий ва тафрих дорандро дар назар бигирид.

«فَاقْدِرُوا قَدْرَ الْجَارِيَةِ الْحَدِيثَةِ السِّنِّ حَرِيصَةً على اللَّهْوِ .[81]

Албатта ин хабашийхо ба унвони хейри муқаддам ва изхори шодий дар хенгоми вуруди росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба Мадина хам хамин бозийхо ва пойкубийхоро бо силоххойишон анжом дода буданд: Анас бин Молик розиаллоху анху мегуяд: замоники росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба Мадина қадам гузошт,

لَمَّا قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ،

Хабашийхо барои хейри мақдами у ва изхори шодийшон бо аслахахойишон бози мекарданд,

لَعِبَتْ الْحَبَشَةُ لَقُدُومِهِ فَرَحًا بِذَلِكَ، لَعِبُوا بِحِرَابِهِمْ.[82]

---

[80] متفق عليه

[81] متفق عليه . مسلم بن حجاج نيشابوري، صحيح مسلم، ج ٢، ص ٦٠٩، تحقيق: محمد فؤاد عبد الباقي، كتاب صلاة العيدين، بَاب الرُّخْصَةِ في اللَّعِبِ الذي لَا مَعْصِيةَ فيه في أَيامِ الْعِيدِ/ محمد بن اسماعيل البخاري، صحيح البخاري، ج ١، ص ١٧٣، تحقيق : د. مصطفى ديب البغا، كتاب الصلاة، ابواب المساجد، بَاب أَصْحَابِ الْحِرَابِ في الْمَسْجِدِ . / بخارى كتاب المناقب ج٢ص١٧٩ و كتاب العيدين ج١ص١٢٣ - صحيح مسلم كتاب صلوه العيدين ج٢ص٦٠٨

[82] سنن أبي داود كتاب الأدب باب في النهي عن الغناء.

Шавконий мегуяд бозийи онхо шомили гардондани аслахахойишон бо дастхо ва харакоти бадaний буд.[83].

Илова бар ин уммул мўъминин Оиша розиаллоху анхо ривоят мекунадки: росулуллох саллаллоху алайхи васаллам нишаста будки, хаёху ва садойи кудаконро шанидем, росулуллох саллаллоху алайхи васаллам боланд шуданд, (дидки) ек жорияйи хабаший мерақсад ва баччахо дўври уро гирифтанд

«حَبَشِيَّةٌ تَزْفِنُ وَالصِّبْيَانُ حَوْلَهَا»،

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуд:

«يَا عَائِشَةُ تَعَالَيْ فَانْظُرِي» :

Эй Оиша биё ва нигох кун......и йдар инжо возих астки ек жория [84].

хабаший рақсида аст ва инки агар рақсидан дар зоти худиш харом буд қатъан росулуллох саллаллоху алайхи васаллам он жорияро аз рақсидан манъ ва нахий мекард ва хукми содир мекард ва илова бар ин уммул мўъмининро ба дидани рақси ин жория даъват намекард ва худиш хам нигох намекард.

Имоми Шофеъий рохимахуллох бо истинод ба ин хадис мегуяд: рақс на харом аст на макрух балки мубох аст ба шарти инки мард адойи муханнасинро дар наёварад, яъни адойи мардхойи заннамо ва суст ва беғайрат ва фоқиди мардонагийро дар наёварад ва гарна харом мешавад. Алъон бояд мутаважжих шуда бошидки чиро дар пойкубийи (хал паркайи) хўромийхо шумо аз онхойики буйи аз шариат бурданд ё суннати ниёкони мусалмонишон хуб бехишон расида аст хатто тикон додани шона ва мисли бачча қиртийхо хандидан ва адохойи жилфро намебинид,ва бештар онхоро жиддий ва сари сангин

---

83 فإن اللعب هو الحركات الصادرة منهم من تقليب حرابهم بأيديهم وحركة أبدانهم

۸۴ البانی در " صحیح الترمذی" (۳۶۹۱). و ابن حجر در فتح الباري

мебинид. Ингор дар холи жанганд. Шайххо ва уламохо хам пойкубийи (хал парка) ва хатто гуроний ва таронахойи хосси худишонро доштанд. Бале, шодийи инхо дар қалб аст ва хпракоти зохирийи онхо хам латмайи ба мардонагий ва шахомати онхо ворид намекунад. Халпарка ва пойкубийи суронхо ва шикокхо ва соири лахжахойи курдий, рақси шамшири балучхо,зикри ханжари туркаманхо, азбойи хамалийхойи жунуби Эрон, рақси шамшири арабхо хам дар хамин мояхост,албатта чеченийхо ва соири ақвоми мусалмон хам мутаносиб бо қонуни шариати аллох пойкубийхо ва рақсхойиро ба вужуд овардандки лозим ба зикр нест.

Мутаважжих шудемки мазхаби Шофеъий хукмиш бар ибохайи рақс аст аммо дар мазхаби Ханафий ва Молик ва Ханбалий рақс макрух аст. Далили онхо хам ин астки убухат ва шахсияти инсонро пойин меоварад. Албатта иддайи хам иддао кардандки мазхаби Ханафий ва Моликий куллан рақсро харом дониста, аммо ин азизон бароишон шубха шуда ва иштибох матлабро мутаважжих шуданд, чун Ханафийхо ва Моликийхо он даста аз рақсхойиро харом донистандки касони меоянд ва бо ин рақс ибодат мекунанд ва ин рақсро новъи наздик шудани ба аллох медонанд, мисли хамин корики даровеш ва баъзи аз суфийхо анжомиш медихандки ахли илми фиқх дар тахрими ин новъ аз рақс хеч ихтилофи назарий бо хам надоранд.
Дар хар сурат хеч олими ахли суннати рақсиданро харом накарда, холо чи мубох бошад чи макрух, рақс дар зоти худиш харом нест, ва далили хам барои харом будани он вужуд надорад, балки ин амалкарди афроди астки онро дар хамин хадди мубох ё макрух будан нигах медорад ё харомиш мекунад.

Масалан варзиш кардан ек кори мубохи аст, холо еки анжомиш медихад ба нияти инки фахр фуруши кунад ва ё қавий бишавад барои дуздий ё азияти номуси мардум, дар инжо ин варзиш карданики мубох аст хукмиш аваз мешавад ва шахс ба хотири чанин варзиши дучори гунох хам мешавад, аммо агар каси хамин варзишро ба нияти эъдод ва тақвияти бадан барои анжоми бехтар хейр расонийи ба мардум ё жиход фи сабилиллах анжом бидихад ин кор мубох варзиш, шойистайи подош мешавад ва қоидайи

«لاَ يَتِمُّ الْوَاجِبُ إلاَّ بِهِ؛ فَهُوَ وَاجِبٌ»

Дар инжо худишро нишон медихад ва ин варзиш кардан чун дар хидмати анжоми ек вожиби аст худиш хам вожиб мешавад.

То алъон бояд мутаважжих шуда бошемки баъди аз нажот аз фақр ва гурснагий ва расидани ба рифох ва баъди аз нажот аз тарс ва ноамний ва расидани ба амният, садхо моврид вужуд дорадки мешавад бо онхо шахс ва жомеъаро шод кард, мисли фарохам кардани заминахойи тахсилий ва шуғлий ва ...... инхо жанбахойи мусбати зиндагий хастандки қобилияти тўлиди шод кардан ва тақвияти дилро дорандки хам ба унвони еки аз абзорхойи саломати даруний метавонанд анжоми вазифа кунанд ва хам бо тақвият ва шорж кардани қалб метавонанд дар афзойиши халлоқият ва фаолияти ашхос ва солимтар кардани равобити ижтимоийи мардум ва хушбин кардани онхо ба зиндагиф ва оянда ва ...... ба бехдошти дарунийи инсонхо кўмак кунанд, ва ин яъни тўлиди шодий барои харакоти қудратмандона дар расидани ба ахдофи дунёвий ва ухровий ;аммо чиро куффори жахоний ва муртаддин ва мунофиқин ва

секулярзадахойи олудайи махаллий ба жойи таважжух ба ин жанбахойи мутаъаддид ва асосийи шодийзо дар миёни умуми афроди жомеъа танхо бар жанбахойи ғейри шаръий ва бахусус бар се моврид онхам масоили жинсийи номашруъ ва рақс ва тарона ангушт гузоштандки инхо хам аксаран ғейри машруъ ва нопойдор ва зудгузар хастандки хатто боиси новъи афсурдагий ва олудагийи бештар қалбий ва ижоди пучгароий ва ......мешавадки дар нихоят ба макотиби мухталифи шайтонпарасти ва секуляристи хатм мешавад?

Медонем бо онки тарона ё гуроний ва рақс ва пойкубий абзори барои ижоди шодий хастанд аммо бидуни шак ва қатъан шодий фақат гуроний ва рақс ва пойкубий нест. Аммо чиро дар ин расонахо ва бахусус шабакахойи мохвораийи куффор ва муртаддини махаллий ва мунофиқин ва секулярзадахо инхамма ба тарона ва рақс ахамият дода мешавад? Чун ин ду моврид аз тарафи муслимин эхмол шуданд ва нодида гирифта шуданд ва шайтон аз коноли ёрониш ин халоъроки ниёзи инсонхост мехохад пуриш кунад ва аз ин гуша бештарин энержийи худишро аз тариқи муридониш созмондехи карда ва ....

Пас сехр ва макришонро ботил кунки хийли заиф аст ва ижоза надихид аз ин коноли ақоид ва бовархойи фосиди худишонро ба жомеъа тахмил кунанд, барои ин ду моврид хамки наздик ба чанд даха аст камкори шуда ва халоъ ба вужуд омада даст ба кор шавид, ва бо бахрагирий аз торихи исломий миллатимон дубора ёд бигиридки чигуна ин абзори шодийро дар миёни миллати худ

фархангий кунид, ва инжури заработи мухлики худитонро бар душмани ворид кунидки аз ин ду коноли хамалоти фархангий ва ақидатий ва тахрибий худишро шуруъ карда ва бо сарфи миллиярдхо доллор ва рох андозийи онхамма шабакайи мохворайики Амрико ва Исроил ва Русия ва соири куффори жахоний ва мантақаий бароишон рох андохтанд мустақиман бо махлут намудани ақоид ва рафтор ва улгудахихойи олуда аз тариқи тарона ва гуроний ва рақс ва халпарка, қонуни шариати аллох ва иймони муслиминро хадаф гирифтанд.

Хушёр бош ва мутмаъин хам бошки дар сурати хушёри ту сехр ва макри инхо чизи нест чун аллох таоло дар мовриди раисишон мефармояд:

إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفاً (نساء/٧۶)

Бегумон нейранги шайтон хамиша заиф буда аст.

Шодий ноши аз мазох ва шўхийи каломий:

Абдуллох ибни Хорис бин Жазъ розиаллоху анху мегуяд: хеч касиро надидамки ба андозайи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мазох ва шўхи карда бошад аммо мазох ва шўхихойи у хамма хақ буд, хамчунин хеч касиро надидамки бештар аз росулуллох саллаллоху алайхи васаллам табассум карда бошад. Жарир бин Абдуллох бижилий розиаллоху анху хам мегуяд: баъди аз онки иймон овардам хар вақт бо росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мулоқот мекардам дар руйи ман механдид. Анас бин Молик розиаллоху анху

хам мегуяд: росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аз хамма базлагутар буд. Хамчунин мегуядки росули худо саллаллоху алайхи васаллам фармуд:

: «رَوِّحُوا الْقُلوبَ سَاعَةً بَعْدَ سَاعَةٍ»؛[۸۵].

.[۸۶]*Дилхоро соат ба соат шодоб ва сарзинда созид.*

Ба хамин далил аст аз Суфён Саврий рохимахуллох пурсиданд: оё мазох ва шўхи айб аст? Гуфт: на, балки суннат аст; чун росули худо саллаллоху алайхи васаллам фармуд:

«إنی لأَمْزَحُ ولا أقولُ إلاّ الحقّ»؛

[۸۷]*Хамоно ман шўхи мекунам, аммо жуз хақ сухани намегуям*

Дар инжо хар шўхи ва мазохики бар хилофи қонуни шариати аллох бошад нохақ аст, мисли:

-шўхи кардан ба аллох таоло ё еки аз оёт ё қавониниш ё шўхи кардан ба росулуллох саллаллоху алайхи васаллам.

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (توبه/۶۵)

Агар аз онон бозхост куни, мегуянд: бози ва шўхи мекардем. Бигу: оё ба худо ва оёти у ва пайғамбариш метавон бози ва шўхи кард?!

لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُواْ مُجْرِمِينَ (توبه/۷۰)

Узрхохи накунид. Шумо пас аз иймон овардан, кофар шудаид. Агар хам бархи аз шуморо (ба сабаби тўвбайи мужаддад ва анжоми

---

[۸۵] طبرانی
[۸۶] ابوداوود در مراسیل، ترمذی در شمایل
[۸۷] طبرانی

корхойи шойиста) бибахшем, бархи дигарро намебахшем. Зеро онон ба журми худ идома медиханд.

-шўхийи нобажойи дигар мисли: дуруғ гуфтан барои хандондани мардум:

وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ بِالحَدِيثِ لِيُضْحِكَ بِهِ القَوْمَ فَيَكْذِب، وَيْلٌ لَهُ، وَيْلٌ لَهُ.[88]

Вой бар касики ба дуруғ сухбат мекунад барои инки дигаронро бихандонад; вой бар чанин шахси.

-шўхийи нобажойи дигар барои тўлиди шодий ин астки ижоди руъб ва тарс ва вахшат дар дигарон кунад: сахобайи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам таъриф мекунанд; бо росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хамсафар буданд. Еки аз афрод хобиш бурд; дигарон рафтанд бандиро оварданд ва хостандки бо он вайро бибанданд; дар ин хенгом он шахс аз тарс парид. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам фармуданд:

: «*لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُرَوِّعَ مُسْلِمًا*»

[89] *Жоиз нест мусалмон бародари мусалмониширо битарсонад.*

-Шўхийи нобажойи дигарки баъзихо барои тўлиди шодий аз он - истефода мекунанд масхара кардани дигарон ва айбжуйи ва додани лақабхойи зишт ва ғийбат астки аз сифоти мунофиқин ва секулярзадахост ва шахси мўъминро ба доирайи муслимини фосиқ мекашонадки агар тўвба накунад жузви золимин аст.

. -

---

[88] سنن ابی داود و ترمذی
[89] سنن ابی داود و صحححه آلبانی

- بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ ۚ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (حجرات/۱۱)

Ин шӯхихойи нобажо боиси азияти муслимин ва ижоди кина мешавад. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَحْقِرُهُ التَّقْوَى هَاهُنَا" وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، "بِحَسْبِ امْرِئٍ مِن الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ[۹۰]."

Мусалмонон бародари хамдигаранд ва набояд еки аз онон дигариро мовриди зулм ва тахқир қарор дихад ва екдигарро танхо намегузоранд, тақво инжост – ба сийнашон се бор ишора карданд –барои бадийи инсон хамин қадар кофий астки бародари мусалмонишро тахқир кунад. Хун, мол ва арз ва обруйи хар мусалмони бар мусалмони дигар харом аст.

Барои хифзи обруйи дигарон лозим аст андозайи шӯхи ва син ва жинсияти тарафи муқобилро дар назар бигиранд. Ва намешавад бо хар каси ек шӯхиро анжом дод. Чун мумкин аст шӯхи ба дарди баччахо ё навжавонон ва жавонон бихурад аммо хамин шӯхи бо ек бузургсол ва кӯхансол мояйи азият ва тамасхара ва обрурезий бишавад. Ё ек шӯхи мумкин аст ба дарди мардхо бихурад аммо барои занхо на. Хамчунин барои хифзи обруйи худимон лозим аст бо нодонхо ва ахмақхо ва касоники шинохти аз онхо надорем шӯхи накунем. Инжостки шахси ба Суфён бин Уяйна рохимахуллох гуфт: шӯхи кори нопасандида ва нохушоянди аст. Суфён ба у мегуяд: балки шӯхи суннат аст аммо нисбат ба фардики дар вақт ва макониш онро анжом дихад.

---

[۹۰] أخرجه أحمد (۲۷۷/۲ ، رقم ۷۷۱۳) ، ومسلم (۱۹۸۶/۴، رقم ۲۵۶۴) . وأخرجه أيضًا: البيهقي (۹۲/۶، رقم ۱۱۲۷۶)

Аз ибни Умар розиаллоху анхумо пурсиданд: оё сахобайи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам механдиданд? Ишон жавоб дод: бале; ва иймон дар қалбихойишон мисли кухи мохкам ва устивор буд.

Сахоба механдиданд аммо исроф намекарданд, чун исроф ва зиёдаравий кардан дар шўхи ва хандидан ва тафрихот ва вақткушихо хам мисли тамоми исрофхо садамоти хосси худишро дорад, агар исроф дар ғазо хурдан ва нушидан боиси садама задан ба жисм мешавад, исроф дар хандидан хам боиси садама задан ба қалб мешавад: росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармоянд:

: وَلاَ تُكْثِرِ الضَّحِكَ، فَإِنَّ كَثْرَةَالضَّحِكِ تُمِيتُ الْقَلْبَ [91]

Зиёд нахандид зеро зиёд хандидан биси мурдани қалб мешавад.

Умар бин Хаттоб розиаллоху анху хам мегуяд: " касики зиёд механдад аз хейбатиш коста мешавад, ва касики зиёд шўхи мекунад ба фарди сабук табдил мешавад, ва хар каси дар чизи зиёдаравий кунад ба хамон чиз маъруф мегардад." Яъни ахли он мешавад, масалан ба у мегуем ахли лахв.

Новъи дига аз лахвхойики шодийи бажо тўлид мекунад бозихойи баданий аст:

---

[91] أخرجه أحمد (٣١٠/٢ ، رقم ٨٠٨١) ، والترمذي (٥٥١/٤ ، رقم ٢٣٠٥) ، وقال : غريب ، والبيهقى في شعب الإيمان (٧٨/٧ ، رقم ٩٥٤٣) .قال الألباني في \"السلسلة الصحيحة\" ٢ / ٦٣٧ :أخرجه الترمذي (٢ / ٥٠) و أحمد (٢ / ٣١٠) و الخرائطي في "\مكارم الأخلاق \" قال الشيخ الألباني : (حسن) انظر حديث رقم : ١٠٠ في صحيح الجامع.

Жобир ибни Абдуллох мегуяд: рузи хидмати росули худо саллаллоху алайхи васаллам расидем дар холики Хасан ва Хусайн розиаллоху анхума бар пушти ишон нишаста буданд ва росулуллох саллаллоху алайхи васаллам чохор даст ва по рох мерафт ва мефармуд:

«نِعْمَ الجَمَلُ جَمَلُكُمَا»؛

Чи хуб шутри аст ин шутри шумо!

«نِعْمَ العِدْلانِ أَنتُمَا»؛

Чи хуб бори хастид шумо дуто!ё бехтарин шутур шутури [٩٢] *шумост ва бехтарин ду адлики хамл кунанд шумойид.*

Уммул мўъминин Оиша розиаллоху анхо мефармояд:

خَرَجْتُ مَعَ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَأَنَا خَفِيفَةُ اللَّحْم، فَنَـزَلْنَا مَنْـزِلاً فَقَالَ لأَصْحَابِهِ تَقَدَّمُوا . ثُمَّ قَالَ لِي: تَعَالَيْ حَتَّى أُسَابِقَكِ، فَسَابَقَنِي فَسَبَقْتُهُ، ثُمَّ خَرَجْتُ مَعَهُ فِي سَفَرٍ آخَـرَ وَقَدْ حَمَلْتُ اللَّحْمَ، فَنَـزَلْنَا مَنْـزِلاً، فَقَالَ لأَصْحَابِهِ: تَقَدَّمُوا، ثُمَّ قَالَ لِي :تَعَالَيْ حَتَّى أُسَابِقَكِ، فَسَابَقَنِي فَسَبَقَنِي، فَضَرَبَ بِيَدِهِ كَتِفِي وَقَالَ :هَذِهِ بِتِلْكَ[٩٣]

“ ин дар муқобили он еки”.

Лахвхойи саргарм кунанда борои тамрини фикр хам новъи дигар аз лахвхойи хастандки шодийи бажо тўлид мекунанд:

---

[٩٢] ابن عدى، ابن عساكر)

[٩٣] رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.[

Мисли шатранж, ризон ва ....ки куллан нақшайи жанги аст,ё бозихойи компютерики мешавад токтикхойи жангий ва ронандагий ва ......ро аз онхо ёд гирифт.

Ибни Хажар хайсамий менависад: “ Рофеъий гуфта аст ба лахози хукмий, хар илмики ба маноъйи нард ва шатранж бошад, ба ин ду қиёс мешавад, хамонтурики дар лахв ва саргармий ин чанин аст. Банобарин харгуна лахв ва саргармийики мабнойи у хисоб ва тамрини фикр бошад, харом нест, монанди манқалаки дар у гудийхо ва хутути вужуд дорадки бо новъи хисоб, аз жойи ба жойи дигар мунтақил мешавад.”[۱۳]

Аммо хар бозий ва саргармий ва лахвики “ бар асоси шонсий” бано шуда бошад шабихи нардашир астки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам онро бад дониста аст ва фармуда:

" مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدَشِيرِ فَكَأَنَّمَا صَبَغَ يَدَهُ فِى لَحْمِ خِنْزِيرٍ وَدَمِهِ"[94]

Касики бо нардашир бози кунад мисли ин астки дастишро ба гушт ва хуни хук олуда карда бошад”,чун бозийи нардашир ё нарда ва виншир бар асоси шонс воқеъ шуда аст, ва мумкин аст интури шахс ба қимор кашида бишавад ва муқаддама ва тамрини барои вуруди шахс ба қимор махсуб мешавад.

“ Авомили боздоранда аз шодий ё мухаррибини шодий” :

---

[۹۴] مسلم ۲۲۶۰

Дидемки риволи шаръий ва оддийи зиндагийи касоники бар асоси қонуни шариати аллох зиндагий мекунанд бейни ду пирузий ва шодий қарор дорад, холо хар касики тибқи қавонини шариати аллох харакат накунад ва ниёзхо ва масоили фитришро бо қонуни шариати аллох мудирият, контрол ва хидоят накунад, бисёр оддий хохад будки ба ин ниёзхойиш садама бизанад, ва ба худиш ва дигарон хам зулм кунад. Дар инжо худи шахс астки хоста ё нохоста мегуяд ман намехохам аллох таоло бароям таъйини таклиф кунадки чи чиз хуб аст ва чи чиз бад аст, худам ё фалон ақидайи секуляристий ва фалон хизби секуляристи бехтар аз аллох метавонад барои алъон муфидтар бошад ва шодийки тавассути аллох мудирият шуда бошадро намехохам ва чизи дигариро мехохамки дилам мехохад ва моди руз аст.

Шахс тамоми ин иштибохот ва нофармонихоро нисбат ба қалби худиш муртакиб мешавад он вақт гила хам мекунад ва мегуяд қадиман хеччи набуд аммо дилхуш буд аммо алъон хамма чиз хаст аммо дилхуш нест, чиро инжури шуд? Суъоли бемовридики жавобишро хамма медонанд. Қавонини шариати аллохро гузоштанд кинор ва табдил шуданд ба мушти туфола ва коллекциони аз беморихойи қалбий ва зиллат ва ақаб мондагий ва сархурдагий ва зеридаст будан ва фақир будан ва ғейрих онвақт жохилхо мегуянд ин хам ислом ва муслимин, ва фариб хурдахо ба хамрохи мунофиқин ва секулярзадахо ва муртаддини дохилий ва куффори хорижий бо истинод ба ин мужримин ва жомеъайи ба дур аз қонуни шариати аллох шуруъ мекунанд ба хамла ба дини ислом ва қонуни шариати аллох.

Дар инжо шахс муомала карда ва ба жойи шодий, худишро дучори мусибат карда аст, яъни шодийро бо мусибат муовиза карда аст, замоники шахс хатто агар мисли собиқунал аввалун дар жанги ухуд хам бошад ва дучори чинин журми ва нофармоний шуд ва натижайи нофармонишро дид дигар наметавонад ох ва нола ва фиғон сар бидихад ва бигуяд вой чиро инжури шуд?

أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (آل عمران/١۶۵)

Оё хенгомики мусибати (дар жанги ухуд) ба шумо даст дода аст (ва мегуйид:) ин аз кужо аст?! Ва холи онки ду баробари он, касб кардаид, бигу: ин (мусибати шикашт хурдан ва кушта шудан) аз нохия худитон (ва натижа мухолифат бо рохнамудхойи росули худо) аст. Бегумон худованд бар хар чизи тавоно аст.

Дар инжо фарқи надорад ин шахси нофармон ва сарпичи кунанда каси бошад, оё еки аз собиқунал аввалуни астки аллох таоло ризояти худишро аз у эълом карда аст ва хаммайи инсонхоро ба табаъият ба эхсон аз онхо даъват карда аст:

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ *مِنَ الْمُهَاجِرِينَ* وَالْأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (توبه/١٠٠)

Ё ин шахси нофармон ва сарпичи кунанда хар каси дигари бошад, ек мусалмони мужрими оддий бошад ё еки бошад аз жомеъайи куффор, мухим ин аст сарпичи карда аст ва рохро кач рафта ва бояд мунтазири натижаш хам бошад. Ин суннати тағйир нопазири аллох барои идора ва назми дунёйи мостки хеч тағйири дар ин суннатхо дода намешавад:

فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلاًوَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلاً (فاطر/۴۳)

Оё онон интизор доранд сарневишти жуз сарневишти пешиниёнро дошта бошанд?! Харгиз ва тахти хеч шароити дигаргуни ва табдили дар шева рафтори худо (дар муомала бо миллатхо) нахохи ёфт, ва харгиз ва тахти хеч шароити нахохи дидки равиши худо тағйири масир ва жихат дихад.

Дар кул бояд ба ин нуктайи асосий диқққат кардки: хар каси дар масири бархалофи қонуни шариати аллох харакат кунад худ ба худ ва автоматиквор табдил мешавад ба мухарриби шодийи худиш ва атрофиён ва хатто жомеъаш , дар ин сурат ба падидахойи тахти унвони авомили боздоранда аз шодий ё мухаррибини шодий ё шодийсуз дар зиндагийи инсонхо бар мехурем.

Дар ин сурат хар чизики бар халофи қонуни шариати аллох бошад ва аллох таоло онро харом карда бошадро бояд исмишро гузошт мухаррибини шодийки хийли зиёд хастанд ва дар шариати аллох ба ровшани руйишон сухбат шуда аст. Мисолхо барои маворидики шодийро тахриб мекунанд ба теъдоди харомхо зиёд хастанд ва намешавад дар ин фурсати кутох ба хамма ишора кард аммо мешавад ба унвони намуна чанд мовридро хидмати дустон арз кард:

- *Аввалин ва мухимтарин мухаррибини шодий ва боздорандагони шодий ва аз авомили аслийи шодийсузий баъди аз шайтон ван нафсул амморату биссуъи инсон, куффор хастанд.*

Дар ин сурат возих астки куффор ва тамоми касоники ба сифати аз сифоти инхо олуда шуданд аз авомили аслийи шодийсузий махсуб мешаванд. ....еки аз шадидтарин куффорики

наздиктарин ва хатарноктарин куффори ба мо ва аз мухаррибини аслийи шодий махсуб мешаванд куффори секуляри ишғолгари хорижий ва шикли такомул ёфтайи мунофиқин ва секулярзадахо хастандки дар қолиби муртаддини махаллий ва бумий ва бо ақоиди секуляристий ошкоро худишонро нишон доданд.

Ин даста аз куффори муртадди бумий ва махаллийки рохбалад ва сагхойи букаши куффори секуляри жахоний махсуб мешаванд бо хамкорийи мунофиқин ва секулярзадахо шодийсузхо ва онтишодийхойи аслий дар миёни афроди жомеъа ва хонуводахо хастандки ошкоро илова бар жиноёти вахшатнокики муртакиб шуданд падар ва бародар ва хохар ва писар амму ва дойи ва ......ро бо пуштивонайи таблиғотийи куффори жахоний аз мо гирифтанд ва боис шуданд силайи рахмки еки аз авомили тўлиди шодий махсуб мешавад дар жомеъайи мо камранг ва хатто нобуд бишавад.

Жору кардани ин офатхо, ва жаррохи кардани ин ғуддахойи саратоний аз бадани хонувода ва жомеъамон, ва воксина кардани афроди жомеъа хаққи худимон аст. Интиқоми инхамма зулм ва каммехрийки ба хотири вужуди ин муртаддини секуляр аз атрофиёни худимон дидаем – дар сурати адами тўвбайи ин муртаддин – хаққи худимон астки , ё аллох таоло ин интиқом ва хаққи моро қаблан гирифта ва алъон хам мегирад:

فَانتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقّاً عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ (روم/۴۷)

Пас мо аз мужримин интиқом гирифтаем (ва мўъминонро ёри кардаем) ва хамвора ёри мўъминон бар мо вожиб буда аст. Ё инки инхоро бо дасти худи мо азоб дода:

نَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ اللّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا (توبه/۵۲):

Мо дарборайи шумо чашм ба рох хастемки ё худованд ба азоби аз суйи худ ва ё бо дасти мо гирифторитон созад. То жойики аллох таоло дар мовриди секуляристхо мефармояд:

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ (دخان/۱۶) :

Рузи бо юриш ва хужуми шадиди бар онхо хамла мекунем; бале, мо интиқом гирандаем! Бидуни шак мо интиқом гирандаем ва ба онхо нишон хохем додки натижайи инхамма журмхойики карданд ва инхамма шодийки аз мо гирифтандро хоханд дид:

فَتَرَبَّصُواْ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ(توبه/۵۲):

Пас шумо чашм ба рох мунтазири ин руз бошид ва мо хам бо шумо дар интизорем.

-дувумин омили тахриби шодий ва шодийсузи муслимин инхидоми хилофат ва пейдоиши шохигарий буд.

Замоники росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аз аллох таоло замонат гирифта астки “ умматиш” на бар гумрохий хамраъй бишаванд

«سَأَلْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ لَا يَجْمَعَ أُمَّتِي عَلَى ضَلَالَةٍ فَأَعْطَانِيهَا»

Ва на “ умматиш” гурсна бимонанд

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ أَجَارَ لِي عَلَى أُمَّتِي مِنْ ثَلاثٍ لا يَجُوعُوا وَلا يَجْتَمِعُوا عَلَى ضَلالَةٍ وَلا يستباح بيضة المسلمين»

Ва на" умматиш" душман бар онхо тасаллут пейдо кунад

« وَسَأَلْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ لَا يُظْهِرَ عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ غَيْرِهِمْ»[٩٥]

Ва аллох таоло хам бо жамоати муслимин аст

«فَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّ يَدَ اللهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ»[٩٦]

Ин яъни рохкори барои шодийки дар он хам

«أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ»

хаст ва хам

«آمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ »

ва мухимтар аз ин ду

«فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ»

Вужуд дорад, аммо замоники муслимин медонандки барои ташкили ин " уммат" танхо се абзор вужуд дорад аммо аз ин се абзор дурий мекунанд ва масири тафарруқро тей мекунанд, ва неъмати бузурги хукумати исломий ала минхажин нубувватро аз даст медиханд ва бидъати бузурги ба номи шохигарирo жойиш мегузоранд, ва ба дунболи ин мусибат ва азоб ошкоро бо такфирхойи нобажо ва барчасбзанийхо омили мешаванд барои ижоди жангхойи дохилий ва ғейрих бояд мунтазири гумрохий ва

---

[٩٥] في مسند الإمام أحمد (٢٧٢٢٤) عَنْ أَبِي بَصْرَةَ الْغِفَارِيِّ صَاحِبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
[٩٦] في المعجم الكبير للطبراني (٢١٧١، ٣٤٤٠، ١٣٦٢٣ :(صححه الشيخ الألباني بهذا اللفظ في ظلال الجنة (٨٠.(

саргардонийи иддайи касири аз муслимин ва ривожи фақр ва гурснагий ва тасаллути куффор бар худ ва азоб хам бошанд.

Замоники амр мешавад:

« فَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ»،

Агар шахс дар ин масири жамоат харакат накунад дар воқеъ дар масири азоб харакат карда

«الْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ، وَالْفُرْقَةُ عَذَابٌ»

Дурий аз жамоат ва героиши ба тафарруқ яъни муомала кардани мусибат бо шодий, ва нобуд кардани шодийки аллох таоло онро хаққи табиийи мўъминин ва ниста аст.

Замоники муслимин интури бо хариди тафарруқ ва хушхолийи нопасанд, нобажо ва манфий нисбат ба ин тафарруқики доранд дилхуш шуданд, ва ба ончи худишон дар хизб ва гурух ва мазхаб ва фирқайи худишон доранд дил баста ва рози шуданд, ва аз се абзор дурий карданд бояд мунтазири инхамма фажойеъи бошандки қарнхост бар сари муслимин меояд ва дигар хаққи гила кардан, дод ва фиғон ва таъажжуб надоранд. Инхо аз собиқунал аввалуни жанги ухуд азизтар нестандки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам рахбариятишонро мекард, хар чи мекоранд бояд мунтазири бардошти хамон махсул хам бошанд.

Аллох таоло танхо хукумати шўройи ала минхажин нубувватро ба расмият мешносадки дар он шўройи улил амр бо ижмоъи вохидиш уммати вохид ва жамоати вохидиро ба вужуд меоварад,ва ин,бузургтарин неъмати дунёвий астки муслимин ба

он даст пейдо мекунанд, аммо замоники хукумати бидъийи шохигарий ё хар новъи қолиби бидъий дигари жойгузини ин қолиби шаръий мешавад уммул фасоди тўлид мешавадки бо худиш тамоми мафосиди дагарро ба армағон меоварад. Аз миён рафтани шўройи улил амр гирифта то уммати вохид ва ижмоъи вохид то пейдоиши анвоъи мазохиб ва тафосири рангоранг ва тафарруқи ошкор ва саргардонийи уммат ва ривожи фақр ва гурснагий то тасаллути душманон бар муслимин ва ....

لتُنْقَضَنَّ عُرَى الْإِسْلَامِ،عُرْوَةً عُرْوَةً، فَكُلَّمَا انْتَقَضَتْ عُرْوَةٌ، تَشَبَّثَ النَّاسُ بِالَّتِي تَلِيهَا، وَأَوَّلُهُنّ نَقْضًا الْحُكْمُ، وَآخِرُهُنَّ الصَّلَاةُ..

Дастгирахойи ислом ек ба ек шикаста мешавад, харгох ек дастгира нобуд шавад мардум ба ончи наздики он аст чанг мезананд, аввали онхо шикастани хукм аст (хукм бар асоси минхажин нубувватро рахо мекунанд) ва охари онхо намоз аст (намозро тарк мекунанд)

Натижайи тарки хукумати бар асоси ончи аллох таоло нозил карда мешавад:

وَمَا لَمْ تَحْكُمْ أَئِمَّتُهُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ، وَيَتَخَيَّرُوا مِمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَّا جَعَلَ اللَّهُ بَأْسَهُمْ بَيْنَهُمْ[97]

Агар пешвоёни хар қовми ба ончики худованд нозил карда аст хукм накунанд ва ё аз бейни ахкоми худо ончиро дуст доранд, ба он амал кунанд, ва ончиро намепасанданд ба он амал накунанд, худованд дар миёни онхо душманий ва адоват қарор медихад. Дар

---

[97] سنن ابن ماجة القزويني (۴۰۱۹) الحاكم النيسابوري ۵۴۰/۴ / مسند البزار/ سليمان بن أحمد الطبراني ۳۶۰/ السنن الواردة في الفتن للداني / شعب الإيمان للبيهقي / ۴۳۰ أبو نعيم الأصبهاني ۴۶۳/ ابن عبد البر القرطبي

инжо росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аз шўройи улил амри хар қовми сухбат мекунад чун нафармуда хоким ва пешвойи хар қовми балки фармуда пешвоёни хар қовми, аимматухум.

Холо агар ин пешвоён ва шўройи мутахассисин бар асоси қонуни шариати аллох хукм накунанд бидуни шак душманий ва адоват ва жангу даргирий бейнишон ба вужуд меояд ва аз жамъи дустона бигир то хонувода ва тоифа ва ақвом ва забонхо ва мазохиб ва ......тундий ва хушунатро ба хамдигар мечашонанд. Ва ин яъни тахриби шодий ва асбоби бузурги шодийсузий дар миёни муслимин.

-еки дигар аз авомили тахриби шодий дар миёни муслимин жахл - ба душманшиносий ва бархам задан даражабандийи шаръийи душманон аст.

Медонемки аллох таоло бо дастур ба"ла илаха иллаллох" ва куфр ба тоғут, қабли аз нозил кардани ахкоми марбут ба хаж ва закот ва худуд ва ғейрих, душманшиносий ва даража бандийи шаръийи душманонро ба муслимин ёд дода аст......холо фалоний жохилона ва золимона ба жомеъайи куффори яхуд ва мажус ва собеин ва насроний мегуяд мушрикин, ин шахс замоники масалан насронийхоро жузви мушрикин хисоб мекунад илова бар мусибатхойи мутаъаддид дар хамон қадами аввал шодийи сурайи Румро аз муслимин мегирад, ва илова бар муслимин, кулли ахли китоб ва шибхи ахли китобро хам дучори ғам ва андух мекунад.

Табиий аст ба ек кофари насроний бигуйи ту яхудий хасти норохат мешавад, ё агар ба ек насроний ё яхудий бигуйи ту жузви

мушрикин хасти ба шиддат норохат мешавад, ва замоники дипломосийи амалийи худитро хам бар хамин қазовати иштибох қарор медихи барои хамма ғам ва андух ба бор меовари ва шодийи хаммаро мегири ва дар аваз шодийро ба мушрикин ё секуляристхо хадя медихи.

Ин дар бархурд бейни жомеъайи муслимин ва бар хам задани даражабандийи жомеъайи куффор аст аммо фожеъайи аслий замони шуруъ мешавадки шахс мехохад девонавор муслиминро дар даражайи куффор ва мужримин қарор бидихад. Дар ин сурат еки аз мухаррибини ин даража бандий, дастайи аз муслимини номутаодили хастандки муслиминро ношиёна такфир мекунанд ва муслиминро дар жойгохи мужримин қарор медиханд. Такфири нобажо хам аз авомили аслийи шодийсузийи аст. Ек мусалмонро дар жойгохи муртаддин ва мужримин қарор додан ек фожеъа барои тарафи муқобил ва кулли жомеъайи муслимин ва ек журми ошкор аст:

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ * مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (قلم/۳۵-۳۶)

Оё муслимин ва фармонбардоронро хамчун мужримин ексон мешморем?! Шуморо чи мешавад?! Чигуна доварий мекунид:!

Набудийи хукумати исломий ала минхажин нубувват ва набуди шўройи улил амри вохиди муслиминки уммати вохидро ташкил медод, ва бо ижмоъи вохидиш жамоати вохидиро ташкил медихад боиси рушди анвоъи ширки тафарруқ дар ақоиду тафосир ва рафторхо шуда ва олудагийи ақидатий ва рафторий зиёдийро дар тули ин чанд қарни гузашта ба вужуд оварда аст. Пас мо бо

муслимини мариз сарукор доремки ниёз ба “ дилсузий” ва “ мухаббат” ва “ дармон “ доранд на ба тўвхин ва баддахоний ва беэхтиромий.

Албатта ин самарайи баддахоний ва такфирхо хам танхо дар холати лафзий боқий намемонад балки замоники шикли амал ба худ мегиранд жойи барои шодийи умуми мўъминин боқий намегузоранд. Ин ахли қиблайи номутаодил гох табдил ба мужохидини мусаллах ва гох сохибони қудрати хукуматий мешавандки боин нигаришхойи фосидийки доранд шодийсузон ва мусибатсозони воқеъий мешаванд.

Ин мужохидони фи сабилиллах бо онки дар хисоби мо жойгохи Аммор ва Мусъаб ва Билол ва Сумайя ва Холидро доранд ва аллох хасибахум – иншааллох – аммо рахбарони онхо қатъан дар жойгохи росулуллох ва Абу Бакр ва Умар ва Усмон ва Али ва Муътасам ва Салохиддин ва Усома ва амсолихим нестанд. Ин рахбарон шодийсузони хастанд ба тамоми маъно.

Ба унвони мисол баъзи аз ин номутаодилхойи миёни ахли суннат дар Афғонистон ё Нигерия фалон шиъаро ба журми фалон шиъайи Ироқ ва Сурия мекушанд, ва шиъахойи Ироқ хам фалон муллойи масжид ё фалон хохари моро эъдом мекунанд онхам ба журми дигароники ё қарнхо пеш карданд ё накарданд, ё ба журми дигароники хеч рабти ба инхо надорад.

Ин инсонхойи номутаодил ва номезонроки ба ин журмхойи худишон огохона идома медан бояд ахли бидъат донист чиро? Чун инхо бар халофи қонуни шариати аллох ва дастури сарих ва

возихи аллох амал мекунанд ва бар ин амали мужримонашон хам ба далили танаффур ва кинайи нобажо исрор доранд ва идомаш медиханд дар холики аллох таоло хатто дар мархалайи қисос хам мефармояд:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِى الْقَتْلَى

Эй касоники иймон овардаид! Дарборайи куштагони қисос бар шумо фарзи шуда аст (ва бояд дар он касиро ба гунохи дигари нагирид, ва балки) :

الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالأُنثَى بِالأُنثَى:

Озод дар баробари озод ва барда дар баробари барда, ва зан дар баробари зан аст.

فَمَنْ عُفِىَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاء إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ.

Пас агар каси(аз жиноётиш) аз нохия бародари (динийи) худ, гузашта шуд бояд ник рафтор шавад ва пардохти(дия) бо нийки анжом гирад. Ин (гузашт аз қотил ва иктифоъ ба дияйи муносиб) тахфиф ва рахмати аст аз суйи парвардигоритон.

پروردگارتان. فَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ (بقره/١٧٨)

Пас агар каси баъди аз он тажовуз кунад уро азоби дардноки хохад буд.

Холо ек шиъазода дар Ироқ ба хамрохи даххо суннийзодайи араб ва турк ва курд омаданд ва ек суннийро куштанд, онвақт ту дар Афғонистон ва Покистон ва Яман ва Нигерия хаққи он мақтулро аз ек шиъайи мегирики танхо журмиш хам мазхаб будан бо он

шиъазода аст? Магар росулуллох саллаллоху алайхи васаллам замоники ек мужрими мисли Каъабки дучори чанон журми шуда буд омад ва ек яхудийи дигари аз қабоили дигар ё хатто аз хамон қабиларо ба қатл расонд? Ё агар масалан бани қурайза журми муртакиб мешуд ба соири қабоили яхудий хам хамла мекард? Ё ек мушрик ва секуляр аз қурайш журми муртакиб мешуд мерафт ва ек мушрик аз қабоили дигарро қисос мекард? Қатъан на. Пас чиро ту муртакиби чанин фожеъайи мешави?

Холо агар шиъаёни Эрон дар баробари куштори шиъаёни Нигерия ва Яман ва Миср ва Ироқ ва Сурия ва Афғонистон ва Покистон ва Кашмир қисос ва интиқоми онхоро аз Шофеъийхо ва Ханафийхойи Эрон бигиранд чи хисси бехит даст медихад? Агар туро ба журми фалон суннийи Ироқ ё Яманий ва ё Нигерияий.....бигиранд ва баъад хукми хабси абад ё эъдомитро содир кунан чи хисси бехит даст медихад?

Агар мо ба ин мужриминики ошкоро бар халофи қонуни шариати аллох хун ба нохақ мерезанд ва ба ин хунрезий хам идома медиханд мегам ахли ин кор шуда ва ахли бидъатишон медонем ва мисли ахли бидъат бо онхо бархурд мекунем кори нобажойи кардаем. Инхо ахли бидъати хастандки бояд дар увлавият бандийи бидъатхо инхоро дар радифи бидъатхойи аввалия қарор дод.

Хатто агар ин хам мазхабхо аз лахози қалбий рози ба журм хам мазхабишон хам бошанд ва амалан кори анжом надода бошанд боз машмули хукми дигарон намешаванд. Мисли инки аллох таоло

яхудиёни асри нубувватро мисли қотилини анбиё маърифий мекунад:

قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنبِيَاءَ اللّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ (بقره/۹۱)

Пас чиро пайғамбарони худоро пеш аз ин мекуштид? Ва дар жойи дигари мефармояд:

أَفَكُلَّمَا جَاءكُمْ رَسُولٌ بِمَا لاَ تَهْوَى أَنفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقاً كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقاً تَقْتُلُونَ (بقره/۸۷)

Оё (жуз ин астки) хар замони пайғамбари бархалофи мейл ва орзуйи нафси шумо чизиро овард, дучори истикбор ва худбузургбини шудид (ва ба ин хам басанда накардид) балки иддайиро такзиб кардид ва дуруғгу хондид, ва жамъиро куштид.

Дар инжо аллох таоло возих ва ошкоро яхудиёни асри росулуллох саллаллоху алайхи васалламро мухотоб қарор медихад ва онхоро шуракойи журми қатли пайғамбарон медонадки қарнхо пеш иттифоқ офтода, чиро? Чун ин қовм алъон хам ба чанин журми рози буданд, аммо боз машмули хукми ин қотилини анбиё намешаванд ва мисли қотилин бо онхо муомала намешавад; ё баъзи аз атрофиёни худитон ба сирохат ва ошкоро аз куффори секуляри жахоний ва муртаддини махаллий бар алайхи мужохидини шариатгаро химояти лафзий мекунанд ва ба жиноёти онхо дар хаққи муслимин рози хастанд, мо наметавонем хукми иртидодро бар инхо ижро кунем, нахоятиш ин астки агар узри шаръий надошта бошанд онхоро жузви дорудастайи мунофиқин ва секулярзадахо қарор медихем ва аз онхо “ хазар” мекунем.

Касоники ин хақиқати возих ва ошкоро қуръонийро дар назар намегиранд ошкоро ва ба хамин рохати шодийро аз хазорон хонувода ва зану фарзанд ва падару модар ва бародару хохари мо ва жомеъайи инсоний мегиранд. Мо замоники мебинемки дар зиндони Ироқ ба номуси хохари иймонимон тажовуз мешавад шодиймон нобуд мешавад, ва ба жойиш хашм ва нигароний ва нафрат жойгузин мешавад. Инхо шодийи моро дар хар жойи дунё бошем нобуд мекунанд.

Чанд муддат пеш дидемки хукумати секуляри Ироқ ба риёсати жумхурийи Фавод Маъсум ек хўромийи муртади суннийзода, ва ба нухуст вазири Ибодий ек араби муртадди шиъазода, даххо хохари мусалмони моро сирфан ба хотири хамсари довла будан эъдом карданд, ва ахиран хам даххо нафари онхороки аксаран доғистоний ва чечений ва узбек ва турк ва тожик будандро ба хабси абад махкум карданд ва қабли аз ин ба аксарияти қотиъи ин хохарони мусалмони мо дар зиндонхойи Ироқ тажовузи жинсий карданд ба гунайики садойи созмонхойи ба истелох хуқуқи башарийро хам дар оварданд ва созмони милалро водор кардки ба ин жиноёти ин мужримин ва жинояткорон иқрор ва эътироз кунад. Ин хамон кори астки сарбозони амрикоий ва англиз ва муттахидини кофар ва секуляр онхо аз солхо қабл бар сари номуси муслимин дар Ироқ ва соири сарзаминхойи мусалмон нишин оварданд ва инхо хам идома дихандагони рохи ин куффори секуляр дар бархурди бо номуси муслимин хастанд.

Хатто агар ин хохарони асири мо хамсарони хавориж бошандки нестанд, боз бояд нигох кардки саййидина Али бин Аби Толиб

розиаллоху анху чигуна бо хонувода ва хамсарони хавориж пас аз жанги нахварон бархурд кард? Оё хамсарони онхоро асир ё зиндоний кард? Оё наузу биллах ба занони ин хаворижки номуси муслимин хастанд тажовуз кард? Ё ижозайи тажовуз ба онхоро дод? Ё хатто хамсари ек мужрим будан боиси сирояти хукм ба у ва фарзандон хам мешавад? Ин ғейри аз дурий аз адолат ва пейравий аз кина ва нафрат ва пасти ва хайвонсифати чи маъни метавон дошта бошад? хасбуналлоху ва ниъмал вакил......инна лиллахи ва инна илайхи рожиъун.

Албатта дустони геромий ин рабти ба шиъа ё сунний будан надорад, балки сифати пасти астки куффори жахоний ва муртаддин ва мунофиқин ва секулярзадахойи махаллий аз анжоми он дар хаққи мўъминин кутохий нахоханд кард, магар сагмаргхойи борзоний дар атрофи шангол хамин жиноятро накарданд? Магар муздурони хизби коргарони ужалон дар талбурок ва соири манотиқи суннийнишини Сурия хамин жиноётро дар хаққи занон ва духтарони ахли суннат накарданд? Магар сахавоти хоини суннийзодайи муздури араб ба истелох ихвоний ва салафий ва секуляр хамин жиноётро дар хаққи хохарони мухожир ахли суннати мо дар Сурия накарданд?

Пас ин кор ба хисоби ин мужримини фосид ва жиноёткор невишта мешавад на ба хисоби мазхаби шиъа ва на ба хисоби курдхойи сунний ё арабхойи сунний. Ин жиноёт дар корномайи куффори секуляри ишғолгар ва новкарон ва муздурони махаллий онхо сабт

хохад шуд ва бидуни шак мужохидини фирқайи ножия рузи [۹۸]интиқоми ин жиноятро хоханд гирифт.

Дар тамоми ин маворид бояд ва лозим астки шахсро дар жойгохи худиш қарор бидихем ва набояд ба журми ин мужримин дигаронро мисли мужримин хисоб кунем. Ин кори иштибохи астки аллох таоло дар моврдиш мефармояд:

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ (سوره قلم آیه ۳۵)

“ пас оё фармонбардоронро чун бадкорон ва мужримин қарор хохем дод?”.

Агар афроди мужримро дар жойи мужримин ва мўъминини солихро дар жойи солихин қарор надихим ва узрхойики аллох таоло мухтасси муслимин қарор додаро нодида бигирем ва ин дастахойи мушаххас ва маълумро дар жойгохи худишон қарор надихим илова бар мусибатхойики барои дигарон ба бор меоварем боиси сархурдагий, гила ва шикоят,дилхурий, гушагирий, асабоният, норохатий, ранжиш ва дар нихоят ба норизояти доимий, тард шудан ва хатто хашми нобажойи худимон хатм мешавад, ва дар мавориди боис мешавад шахсики дучори ин иштибохот ва қазоватхойи ғалат шуда дар таваххумот, хиёлот ва камолталабий сайр кунад ва дунболи хиёлоти бигардадки бо ниёзхойи фитрий ва шаръийи инсонхо созгори надоранд.

[۹۸] ما در عرض این چند دهه حکومت شیعه مذهب ایران آشکارا دیده ایم که چگونه با زن و فرزندان مرتدین سکولار کوردها برخورد کرده اند یا بخصوص با خانواده ی زندانیان اهل سنت ایرانی و خارجی چه برخوردی داشته اند؟ ما هرگز در حکومت شیعه مذهب ایران چنین جنایاتی رو ندیده ایم حتی در مناطقی که حکومت ایران در عراق و افغانستان و لبنان و سوریه قدرتی به دست آورده باعث رام شدن و اهلی شدن بسیاری از غلات و دیوانگان شیعه مذهب شده است .

Чанин ашхоси аз худнишосийи шаръий ва эътимод ба нафс бархурдор нестанд,ва аз хувияти солими шаръй хам махруманд, ва бо мушкилоти равоний- ижтимоъий зиёдий бояд даст ва панжа нарм кунанд,нисбат ба ақоид ва арзишхойишон огохийи сахихий надоранд, ва қудрати дифоий аз арзишхойишон дар баробари мухолифинро надоранд,аз он чизики хастанд рози нестанд, ва аксаран ихсоси хақорат ва худкамбини доранд, дар баробари мушкилоти иқтисодий,равоний,ижтимоий ва муборизотий хам сабр ва истиқомати камтари доранд, мураддад хастанд ва ихсоси сардаргумий мекунанд, аз нақд кардан ва нақд шудан тарс доранд ва аслан нақд пазир нестанд барои хамин астки рухияйи хамкорий хар дар онхо заиф аст ва тамоюл ба машварат бо афроди сохиби назар ва мутахассис дар онхо бисёр кам аст, рухияйи ёс ва ноумидий бар онхо соя меандозад ва аз рухияйи мусбат андиший, хушнудий ва ризоят бархурдор нестанд, марзхойи қотиъият, шиддат ва хушунат бо мадоро ва нармиш ва рахматро балад нестанд, илова бар ин ахдофи воқеъий ва мутаносиби бо воқеъияти муслиминро надоранд ва коллекциони аз даххо беморий ва олудагихойи даруний ва рафторий дигари хастандки хаммайи мо шохиди он хастем.

Ин даста аз ашхос худишонро хуб намешносанд ва аксаран дар масири расидани ба шинохти аллох хам дучори иштибох мешаванд, холо еки камтар ва еки бештар, барои хамин астки мебинем ин ашхос бозичайи дасти мухит ва атрофиён мешаванд, ва нийрухойи беруний ва мухит хастандки шахсияти онхоро шикл медиханд ва қолиб ва сохтори онхоро таъйин мекунанд на даруни шахсийки бо

арзишхо ва ахдофи шаръий махор ва мудирият ва хидоят шуда бошад.

Ба хамрох ва дар кинори ин муслимин номутаодил ва номезон дастайи дигар аз шодийсузони тарсовари вужуд дорандки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам баъди аз дажжол бештар аз хамма аз инхо тарс ва вохима дошта аст:

لَغَيْرُ الدَّجَّالِ أَخْوَفُنِي عَلَى أُمَّتِي....أَئِمَّةً مُضِلِّينَ[٩٩].

Тарси мухолиф амният ва шодий аст. Тарс аз ин ашхоси омили аслий шодийсузон астки росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дар жохойи дигари аз ин аимматул музиллин тахти унвони :

دُعَاةٌ عَلَى أَبْوَابِ جَهَنَّمَ :

(Даъватгарон ба дархойи жаханнам) ва уламойи суъ вар рувайбиза (инсонхойи паст ва хақирийки дарборайи умури оммайи мардум сухан мегуянд.) ёд карда аст.

-еки дигар аз мухаррибини шодий ва аз авомили шодийсузий дар миёни муслимин гирифтани ахбор аз фосиқин ва ғейри муслимин аст.
Масалан аллох таоло мефармояд агар мусалмони фосиқи хабариро бароитон овард аз сихати хабар мутмаъин бишавид ва хамин тури қабулиш накунид:
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْماً بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ (حجرات/۶)

---

[٩٩] رواه الإمام أحمد (٢١٢٩٦)

Эй касоники иймон овардаид! Агар шахси фосиқий хабариро ба шумо расонид дарбора он тахқиқ кунид, мабодо ба гурухи – бидуни огохий осиб бирасонид, ва аз карда худ пушаймон шавид. Ин дастури сарихи аллох аст, онхам дар мовриди ек хабарики аз тарафи ек шахси мусалмони фосиқи ба мо расида, хуб, холо агар ин хабарро куффори аслий ва муртаддини махаллий ва аимматул музиллин ва дуотун ала абваби жаханнам бароимон оварданд бояд чикор кунем? Агар қудрати табйин ва ровшан намудани хабарро надори набояд хабарро қабул куни ва бояд нисбат ба муслимин хусни зон дошта боши. Аммо шахс бидуни дар назар гирифтани дастуроти сарихи аллох хаминтури килуйи ахбори куффори секуляри жахоний ва муртаддини махаллий ва мунофиқин ва секулярзадахойи атрофи худишро қабул мекунад ва бо хамин ахбори дуруғин дар баробари мо ва соири мужохидин чашм қирмиз карда ва рагигардан кулуфти мекунад ва ба хамин содагий қалби худишро мариз ва олуда мекунад ва ба хамин содагий оромиш ва шодий худиш ва дигаронро хадаф қарор медихад.

-мовриди дигарики метавонад дар миёни муслимин омили шодийсузий ва мухарриби шодий махсуб бишавад зон ва гумони нобажост.

Замоники шахс тамоми ин журмхойики зикр кардемро муртакиб мешавад аввалин чизики қалбишро мовриди хужум ва фосид шудан қарор медихад пейдоиши шакку гумон ва беморихойи қалбийи дигари астки ба дунболи ин беморий ба вужуд меоянд. Аллох таоло мефармояд:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيراً مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ

Эй касоники иймон овардаид! Аз бисёри аз гумонхо бипархезидки , бархи аз гумонхо гунох аст,

وَلَا تَجَسَّسُوا

Ва жосусий ва пардадари накунид,

وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضاً

Ва еки аз дигари ғийбат нанамояд;

أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتاً فَكَرِهْتُمُوهُ ؛

Оё хеч ек аз шумо дуст дорадки гушти бародари мурда худро бихурад? Ба яқин хамма шумо аз мурдахўри бадитон меояд,

وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ (حجرات/١٢)

Аз худо парво кунид, бегумон худованд бас тўвбапазир ва мехрабон аст.

Холо ин дастури содайи дигари аст барои саломатийи қалб ва мухофизат аз шодийи мўъминин, аммо шахс ин дастури сарихро нодида мегирад ва худишро дучори анвоъи беморихо ва бахусус авоқиби суъзон ва бадгумони мекунадки дар майдонхойи даъват ва жиход ва дар миёни хонуводахо ва дустон ва хамсоя ва мухити кор ва соири арсахойи зиндагийи ижтимоий инсонхо омили барои дилсардий, афсурдагий , касолат ва ғам ва ғусса дар шахс мешавад, ва хар чизи таваххумий ва ё хар амали жузъий номуносибики аз тарафи муқобил мебинид ва мумкин аст даххо узр барои ин амал мисли фаромуший ва хато ва жахл ва ғейрих вужуд дошта бошадро бисёр бузург мекунад ва сенориохо ва достонхо барояш тасаввур мекунадки хеч рабти ба амали ин банда худо надорад. Ин шахс интури ва ба хамин содагий оромиш ва шодийи худишро хадаф қарор медихад ва ба жойиш дилхира ва изтироб ва афсурдагий ва соири

беморихойи ноши аз суъзонро мехарад. Воқеан муомалайи саросари зарармандиро анжом медихад.

Аввалин самарайики баъди аз пейдоиши ин беморихойи қалбий,ва баъди аз бархам задани ин даража бандийи шаръий душманон ва қарор додани муслимин дар жойгохи мужримин ва гирифтани ахбор аз фосиқин ба даст меояд пейдоиши ширки тафарруқ аст. Ибтидо дилхо аз хам фосила мегиранд, ва баъад, жисмхо хам аз хам дур ва хатто безор мешаванд.

То ба хол дар мовриди жараёноти марбут ба даъват ва жиход намунахойи зиёдийро дар ин замина зикр кардаем ижоза бидихид ек намунайи марбут ба аввалин мужтамаъро хидматитон арз кунамки нишон медихад чижури ин фароянд ва пружа метавон дар хонуводахо хам шикл бигирад ва чижури зану шўхар ва фарзандон метавонанд шодийсуз бишаванд:

Аллох таоло мефармояд:

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجاً لِّتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِى ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (روم/٢١)

Ва еки аз нишонахойи худо ин астки аз жинси худитон хамсарониро барои шумо офарид то дар кинори онон сокин ва ором бишавид (яъни қаблан мисли ашоир будид холо екжо нишин шудид), ва дар миёни шумо ва ишон маваддах ва рохмах қарор дод мусалламан дар нишонахо ва далоили аст баро афродики меандишанд.

Хуб, холо замоники аллох таоло қалби мардро бо ин зан аз ашоир будан ва хар лахза екжо будан нажот дода аст, ва қалби мардро дар

ин зан сокин ва екжо нишин карда аст, ва барои инки ин қалби мардики дар ин зан сукунат карда аст дубора овора ва ашоирий нашавад дуто абзор тахти унвони маваддах ва рохмах қарор дода,ва ба унвони мисол дар инжо зан мисли хона аст ва мард мехмони ин хонайи зан дар дунё ва хатто барои баъзихо дар қиёмат хам хаст, зан бояд дар дунё имконоти лозимро барои сукунати ин мард тибқи қонуни шариати аллох фарохам кунад ва интури " ба сахми худиш" хубро ба маваддах ва рохмах такомул бибахшадки самараш мешавад эътойи шодий ба худиш ва шўхариш ва фарзандониш ва соири аъзойи хонуводайи тарафайн; аммо замоники зан қонуни шариати аллохро дар ин маворид риоят намекунад, ва бо аъмоли ғейри исломияш асбоби оворагий қалби шўхаришро фарохам мекунад, дар воқеъ мисли ек сохибхонайи беназокат ва бетарбият боиси ранжиш ва фарорий шудани мехмониш мешавад, ва замоники ин иттифоқ афтод шодий хам камранг ва хатто гум мешавад, ва асароти набуди ин шодий ба фарзандон ва хонуводайи тарафайн хам сароят мекунад. Инжостки зан бо аъмоли ғейри шаръияш худишро табдил мекунад ба омили мухарриби шодий дар зиндагиш.

Ек намунаро хидматитон арз кунамки алъон аз тарафи хонумхо бисёр нодида гирифта мешавад. Зан замоники хомила мешавад вазифайи аслий ва увлавияти аслий хифзи он баччаики дар шикамиш аст, баъди аз таваллуди ин бачча мо дар шариати аллох аз шир додан то соири маворид намебинемки " вазифа ва таклиф" моддий дар мовриди бачча бар ухдайи модар гузошта шуда бошад ва тамоман бар ухдайи падар аст. Ингор вазифайи аслий модар дар ин умур ба дўврони хомилагий махдуд мешавад, ва ба махзи ба дунё

омадани бачча вазифа куллан аз душиш бардошта шуда ва бар души падар гузошта мешавад, хар чанд дар дўврони хомилагий хам падар вазоифиро дошта аст.

Дар ин сурат зан лозим аст ва бояд хам чигунагий муроқибат аз он инсоники дар шикамиш астро балад бошад ва хам агар балад аст бояд пойбанд бошад ба он чизхойики балад аст, чун жони ек инсони дар ихтиёриш астки бар фитрати ислом аст ва арзиши хуниш аз каъба хам болотар аст ва агар зани дар ин рох фовт кунад хукми новъи шахид хам дорад, холо зан бояд аз чанин неъмати нигахдорий кунадки болотар он барои шод кардани шўхариш вужуд надорад, аммо ин зани хейра сар меояд ва гуш намедихад ва амдан ва ба мейли худиш ва огохона аъмолиро анжом медихадки эхтимоли сиқт ва куштани он бачча хаст, ва инжури руйи жони баччаш риск мекунад, ва баччаро мекушад, ва шодийро аз худиш, шўхариш ва атрофиёниш мегирад. Мисли касики огохона ва амдан бар халофи қавонини рохнамоий ва ронандагий ронандаги мекунад ва муртакиби қатли ғейри амд мешавад. Холо ин зан ек мужрим аст аммо танбехи у дар он хадди нестки коко Абдуллох мегуфт,яъни талоқ.

Дар ин бора лозим медонем тўвзихотиро хидмати дустон ироя бидихем: аллох таоло мефармояд:

الله تعالی می فرماید:وَلاَ تَقْتُلُواْ النَّفْسَ الَّتِی حَرَّمَ اللهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ (اسراء/٣٣) :

Ва касиро накушидки худованд куштани уро – жуз ба хақ – харом карда аст........он бачча чи гунохи кардаки бояд кушта бишавад? Магар аллох таоло намефармояд:

مَن قَتَلَ نَفْساً بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِی الأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعاً

Хар кас инсониро бидуни иртикоби қатл, ё фасод дар замин бикушад, чанон астки гуйи хамма инсонхоро кушта аст,

وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعاً (مائده/٣٢)

Хар кас инсониро аз марг рахоий бахшад, чанон астки гуйи хамма мардумро зинда карда аст.

Ин қатли ғейри амд ё шибхи амди жанин ек журми астки бояд дар баробариш дия пардохт бишавад ва хукми қатли ғейри амд ва шибхи амдро дорад:

أَنَّ امْرَأَتَيْنِ مِنْ هُذَيْلٍ رَمَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى، فَطَرَحَتْ جَنِينَهَا، فَقَضَى فِيهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِغُرَّةٍ عَبْدٍ أَوْ أَمَةٍ[100]

Ду зан аз қабилайи хузайл бо екдигар даргир шуданд. Еки бар дигари санг андохт ва у жанинишроки дар шикам дошт кушт дар ин бора назди росулуллох саллаллоху алайхи васалам омаданд ва ишон фармуд: дияйи жанини у ек абд ё амма аст........ Манзур аз ғарротин яъни е бардайи сафид пуст.

Назари Умар бин Хаттоб розиаллоху анху хам ин астки бачча ба махзи баста шудани нутфа хукми нафси инсонро дорад чун имкони табдил шудан ба ек инсон ва нафсро дорад. *Бар ин асос каси чун имоми*

---

١٠٠ متفق عليه . همچنين: كتاب السنن الكبرى(الديات) المعجم الكبير (باب الحاء) المعجم الأوسط (باب الميم) التلخيص الحبير(الديات) سنن أبي داود (الديات)سنن ابن ماجه (الديات) سنن الترمذي (الديات –الفرائض) سنن الدارقطني (الحدود والديات وغيره) سنن الدارمي (الديات) سنن النسائي (القسامة) صحيح البخاري (الديات) صحيح مسلم (القسامة والمحاربين والقصاص والديات) فتح الباري شرح صحيح البخاري (الديات) مسند الإمام أحمد -باقي مسند المكثرين / البحر الزخار المعروف بمسند البزار /حديث أبي المليح عن أبيه/ المصنف /أقضية رسول الله / مصنف عبد الرزاق / العقول/ موطأ مالک/ نصب الراية في تخريج أحاديث الهداية/ اقتتلت امرأتان من هذيل فرمت إحداهما الأخرى بحجر قتلها وما في بطنها ، فاختصموا إلى النبي صلى الله عليه وسلم فقضى : " أن دية جنينها غرة عبد أو وليدة ، وقضى أن دية المرأة على عاقلتها ، وقد رواه مسلم أيضا قال : حدثني أبو الطاهر قال أخبرنا ابن وهب رحمه الله قال وأخبرنا حرملة بن يحيى التجيبي ، قال أنبأنا ابن وهب قال أخبرني يونس بهذا الإسناد.

Мухаммад ғаззолий тусий исқоти жанинро дар тамоми марохил харом медонад. Дар фиқхи шиъайи 12 имомий хам исқоти амдийи жанин (ижхаз) дар хар мархалайи ва аз хар рохи харом ва мужиби дия аст, чун бар ин боварандки хилқати инсон аз хамон инъиқоди нутфа оғоз мешавад

«إنَّ اوّلَ ما يُخْلَقُ نُطْفَه» .[۱۰۱]

Ривоёт астки аз зани хомилайи назди Умар бин Хаттоб розиаллоху анху бадгуйи карданд ва у занро ихзор кард, он зан гуфт:

يَا وَيْلَهَا مَا لَهَا وَلِعُمَرَ!

Вой бар ман маро бо Умар чикор! Дар бейни рохки меомад ногахон дарди зойимони он занро фаро гирифт, вориди хонайи шуд, фарзандишро ба дунё овард; аммо он кудак ду бор фарёд зад ва мурд,

فَصَاحَ الصَّبِيُّ صَيْحَتَيْنِ ثُمَّ مَاتَ..[۱۰۲]

Бар ин асос имоми Нававий рохимахуллох бо истинод ба ин воқеъа мегуяд: агар аз зани назди хоким ва фармондехи бадгуйи карда ва уро муттахам кунанд, сипас хоким касиро наздиш бифристад то уро ихзор кунанд ва он зан аз тарс, фарзанди дар рахимишро сиқт намояд, бар хоким астки дия вайро бипардозад. Ин фатво аз Абу Ханифа аст. Ва Ахмад пешвойи ханбалийхо гуфта аст: афзун бар тифли барои зан хам бояд дия бидиханд; чун хоким уро ихзор карда

---

[۱۰۱] محمدبن حسن حرّ عاملی، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه، ج۱۹، ص۱۵، چاپ عبدالرحیم ربانی شیرازی، بیروت ۱۹۸۳/۱۴۰۳.

[۱۰۲] الصنعانی، أبو بكر عبد الرزاق بن همام (متوفای۲۱۱هـ)، المصنف، ج ۹، ص ۴۵۸، ح۱۸۰۱۰، باب من أفزعه السلطان، تحقيق حبيب الرحمن الأعظمی، ناشر :المكتب الإسلامی - بيروت، الطبعة: الثانية، ۱۴۰۳هـ.

аст; пас зомини хифзи зан хам хаст; монанди онки занро бизананд ва у бимирад[۱۰۳]

Хатто каси чун ибни Хазм рохимахуллох дар мовриди касики жанинишроки рух дар он дамида шуда аст ва 120 шаб умр дошта аст аммо ба амд мекушадиш мефармояд: назари мо ин астки қисос [۱۰۴]*вожиб аст ва гуризий аз он нест*

Ахли фиқх танхо қабли аз дамидани рух дар жанин дар мовриди сиқти жанин ихтилоф доранд аммо баъди аз нафхи рух хаммайи фуқахойи фирақи маъруф ба ахли суннат иттифоқ дорандки жанин монанди соири инсонхо қобили эхтиром аст ва куштани он қатли [۱۰۵]*.амд мебошад*

Дар баробари журми ошкори зан, боз шӯхар ва фарзанд хам метавонанд бо риоят накардани қонуни шариати аллох омили тахриби шодий дар хонувода бишаванд. Холо замоники шодий дар миёни хонувода гум шуд ва ба жойиш ғам ва ғусса ва истерес ва нигароний ва афсурдагий ва соири офатхойи қалбий ва баъдан жисмий ба аъзойи хонувода руовард хаққи эътироз ба дигаронро надоранд, ин махсули чизхойи астки худишон коштанд ва замоники чанин базрхойи фосидиро мекоштанд бояд медонистандки чи чизиро бардошт мекунанд.

---

[۱۰۳] النووی، أبی زکریا محیی الدین (متوفای۶۷۶ هـ)، المجموع، ج ۱۹، ص ۱۲، ناشر: دار الفکر للطباعة والنشر والتوزیع، التکملة الثانیة.
[۱۰۴] ابن حزم، المحلی بالآثار، دارالکتب العلیمه،بیروت ۱۹۹۸نصرانی، ج ۱۱ ص ۲۳۹
[۱۰۵] القوانین الفقهیة/۱۴۱ با انکه کسانی چون امام زرکشی تنها یک استثناء رو ذکر کرده اند که اگر دو پزشک حاذق و ماهر مسلمان بگویند که با تولد فرزند مرگ مادر قطعی و (۱۰۰٪) است می توان را سقط نمود. خوب توجه بفرمایید در فرموده ایشان صحبت از قطعیتی اجتناب ناپذیر است و هرگز کلمهی ←احتمال→ را به کار نبرده اند...

-мовриди дигарики боз метавонад дар миёни муслимин боиси тахриби шодий ва аз авомили шодийсузи бишавад харом кардани чизхойи халол бар худишон аст.

Бале,дастахойи аз муслимин хастандки мумкин аст нохоста дар масири саркуби ниёзхойи фитрийи худишон амал кунанд: масалан фалон чизики аллох дар фитрати инсонхо қарор дода ва амри фитрий миёни хаммайи инсонхост ва аллох таоло чанин амри фитрийро харомиш накарда аст балки онро бо қавониниш мудирият, контрол ва хидоятиш карда, холо шахси меояд ва ин амри фитрийи хидоят шуда тавассути қонуни шариати аллохро бар худиш харом мекунад, баъад ба худиш нигох мекунад мебинадки ихсоси хуби ба худиш надорад, ингор дорад ек бор сангинийро бар худиш тахмил мекунад ва аслан рохат нест......

Дар инжо фарқ надорад ин шахсики чанин кори карда ки бошад, ва ё ба хотири чи каси бошад, мухим ин астки кори бар халофи қонуни шариати аллох ва фитрат анжом шуда аст. Аллох таоло мефармояд:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَکَ تَبْتَغِی مَرْضَاتَ أَزْوَاجِکَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (تحريم/١)

Эй набий! Чиро чизироки худо бар ту халол карда аст, ба хотири хушнуд сохтани хамсаронит, бар худ харом мекуни? Худованд омузгори мехрабони аст.

Алъон еки аз он ниёзхойи фитрийки дар миёни кулли инсонхо умумият дорад ва бахши аз хўроки рухи инсонро фарохам мекунад шодий астки, мутаассифона адами шинохти сахихи аз он боиси

саркуби куллийи ин ниёз аз тарафи иддайи аз муслимин ва суъистефодайи душманони дохилий ва хорижий аз ин саркуби ношиёна шуда, ва дар ин дахахойи гузашта ба унвони ек ниёзи асосийи рухи инсон дар миёни ахли жиход ба он таважжухи кофий нашуда астки дар мавориди боиси афсурдагий ва хашми нобажо ва хатто сустийи дар анжоми вожибот ва бахусус суъистефодайи душманон ва мужримин аз ин ниёзи фитрийи инсонхо шуда аст.

Дар поён бояд ёдовар бишавемки хар чи бар халофи қонуни шариати аллох бошад шодийсуз ва мухарриби шодий махсуб мешавадки ба чанд мовриди он ишора шуд.

Посух ба суъолоти дарси хаштуми муқаддамоти:

Ассалому алайкум. Еки аз наздиконам бо хисодати худиш   -۱
кори карда астки дар бехтарин холати шодий хам бошам
агар уро бибинам шодиям аз бейн меравад ба назари шумо
ман чикор кунам?

Агар бародари ё хохари дар ҳаққи шумо кори бади карда аст ва дили шуморо нисбат ба худиш лакадор ва олуда карда аст бо дуойи хейр кардан барояш дили худитонро аз олудагийхо пок кунид. Ба шумо хам сифориш мекунам дар дуохойитон ба ин шахсики ба шумо хисодат мекунад бигуйид: ё роб, фалоний тоби дидани хушбахтийи манро надорад аз ту мехохам у ва хар ки ба ман хисодат мекунадро чанон хушбахтиш кунидки хушбахти манро аз ёд бибарад.

Салом. Тарафдорони ахзоби секуляри курдистон дар мовриди шумо сарусадохойи барпо карданд ва дар миёни мардум шойеоти пахш кардандки шумо жундул исломий ва ансорул исломий ва алқоидаий ва доиший ва ғейрих хастид далили сукути шумо дар баробари инхо чист?

Мо қаблан дар дарси душманшиносиймон ба тафсили дар мовриди дорудастайи мунофиқин ва секулярзада ва хислатхойи онхо сухбат кардем ва ниёзи ба ёдовари намебинам, аммо дар ин заминайи хосси барчасбзаний ва тухмат пароканий ва гуфтагу бар сари шойеот ва таваххумот, ин тахассуси онхост; ва инон ибтидо мехоханд ором ором шахсро бикашанд пойин ва ба даража худишон бирасонанд, замоники шахсро ба ин даража расонданд, равиши сухбат кардан аз қолаллох ва қола росулуллох саллаллоху алайхи васаллам хориж мешавад ва гуфтамон ба сабки ахмақхо ва нафахмхо шуруъ мешавад, шумо хамки тахассуситон дар ин замина кам аст ва онхо мутахассиси нафахмий ва химоқати хастанд барои хамин ба рохати шикаститон медиханд. Имоми Шофеъий рохимахуллох мефармояд: бо хар олими сухбат кардам бар у пируз шудам аммо бо хар жохили мунозара кардам шикаст хурдам.

Ин хақиқати астки қуръон ва сийрайи росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ва кулли торихи муслимин дар гузашта ва хол шохиди он аст, барои хамин аст дар баробари инон танхо ду кор мешавад кард еки инки паёмро ба онхо бирасонид ва дар таваххумот ва шойеотишон рахо кунид ва дигар инки то метавонид қудрати низомий бадаст биёварид. Чун инон танхо

бо қудрати низомий контрол ва мудирият мешаванд на бо каломи аллох ва росул.

Дар ин замина боз имоми Шофеъий рохимахуллох мефармояд:

قالوا سَكَتَّ، وَقَد خُوصِمتَ، قُلتُ لَهُم   إِنَّ الجَوابَ لِبابِ الشَرِّ مِفتاحُ

Гуфтанд: бо ту хусумат карданд аммо сукут карди, гуфтам: посух додан калиди дарвозайи шар аст.

وَالصَمتُ عَن جاهِلٍ أَو أَحمَقٍ شَرَفٌ   وَفيهِ أَيضاً لِصَونِ العِرضِ إِصلاحُ

Сукут дар баробари нодон ва ахмақ, бузургвори аст, ва нез мужиби хифзи обру мешавад.

أَما تَرى الأُسدَ تُخشى وَهِيَ صامِتَةٌ   وَالكَلبُ يُخشى لَعَمري وَهوَ نَبّاحُ

Магар намебиники шер хенгоми сукут, тарснок аст ва ба жони худам саг замоники порс мекунад, бо лафзи чихе ронда мешавад.

Дар мовриди секуляристхо ва мунофиқин ва секулярзадахо чизи бештар аз ин набояд гуфт, ончи лозим буда гуфта шуда аст, душманшиносий ва даража бандийи шаръийи душманон тавассути мо ва дифоъ аз мужохидини шариатгаро бидуни дар назар гирифтани мазхаб ва тафсири онхо боиси жунуни ин душманони шумора ек ва шумора чохори мо шуда аст. Мо рохи дармони жунуни инхоро бо вахдат ва касби қудрати бештар сифориш мекунем на дахан ба дахан шудан бо онхоки ба қовли имоми Шофеъий рохимахуллох: бо лафзи чихе ронда мешавад.

1- *Бо арзи салом ва адаб. Баъзи аз уламо мегуяндки ин хадис харом будани маозифа дар Бухорий сахих нест. Аммо шумо ба он истинод кардид. Далили истиноди ба ин ривояти заиф чист?*

Имоми Бухорий рохимахуллох бо зикри ровиён мегуяд: росулуллох саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

«ليكونَنَّ مِن أمَّتي أقوامٌ يَستَحِلُّون الحِرَ و الحريرَ و الخَمَر و المعازِف»،

“ иддайи аз уммати ман зино (ё хаз) ва порчайи абришам ва шароб ва мусиқийро халол мешморанд”

Арз кардамки ахли луғат хам иттифоқи назар дорандки вожайи “ маозифа” дар хадис ба маънойи васоили мусиқий аст. Тамоми уламойи ахли хадиси ислом ғейри аз ибни Хазм андалусийи зохирий мазхаби рохимахуллох ва шогирдиш Абу Туроб рохимахуллох ин хадис ва ин маъниро пазирофтанд. Ин ду бузургвор бар ин боварандки ин хадис мунқотиъ аст. Танхо далили ин ду бузургвор хам ин астки имоми Бухорий дар ривоёти он зикри аз шанидан аз устодиш (Хишом бин Аммор) накарда ва ба холати таълиқ онро ривоят карда аст.

Бақияи ахли фан бар ин баварандки васл кардани хадис аз жониби имоми Бухорий ба Хишом нишон аз қатъий будани ривоят дорад ва аз хар тариқи онро чи мустақим ё бо воситахойи шанида бошад ё ба дастиш расида бошад исми воситахоро хазф карда аст ва ба ихтисори танхо исми устодиш Хишом бин Амморро оварда аст, дар хар сурати назди вай сахих махсуб шуда аст ва онро дар сахихи

худиш оварда аст. Албатта ровиёни дигар ин хадисро бо иттисоли сахихи санади онро зикр карданд ва ин хам ишколи ибни Хазм ва шогирдиш рохимахуллох ба ин хадисро суст мекунад.

Албатта касони чун Хофиз ибни Хажар рохимахуллох дар китоби “ фатхул бори” ва ибни Қоййим рохимахуллох дар китоби”алиғоса” ва дигарон тўвзихоти ровшантари дар нақди дидгохи ибни Хазм зохирий мазхаб рохимахуллох ироя доданд. Дар ин сурат возих ва ровшан астки ғейри аз ибни Хазм зохирий мазхаб рохимахуллох ва дунбола равони у каси бар ин хадис ишколи ворид накарда аст.

Дар ин сурат мешавад гуфт далоили олими бузургвор зохирий мазхаби мо имоми ибни Хазм андалусий рохимахуллох ба чанд далил наметавонад сахих бошад:

1- *Имоми Бухорий бо устодиш Хишом бин Аммор мулоқот дошта ва аз у хадис шанида аст пас агар бигуяд: Хишом гуфт яъни аз у нақли қовл мекунад.*
2- *Агар ишон аз Хишом нашанида буд ба холати яқин нақли қовл намекард ва собит шудаки онхо бо хам дар иртибот буданд ва аходиси зиёдий дигари хам аз у нақл карда аст ва тухмати тадлис ба имоми Бухорий намечасбад.*
3- *Имоми Бухорий хадисро дар китоби “ сахих” оварда ва агар ба сухбати он итминон надошт чанин кори намекард.*
4- *Ишон хадисро ба сиғайи жазм зикр намуда ва аз вожахики баёнгари заиф дар ривоят хастанд чун:*

«يذكر عنه» ё «يروي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم »

Ва.........истефода накарда аст балки ибороти:” қола росулуллох саллаллоху алайхи васалламроки нишонгари жазм ва яқин аст ба кор бурданд.

Агар мо хатто ба хаммайи ин маворид таважжух накунем боз хадис сахих аст. Чун назди соири уламойи хадис мисли Абу Довуд ва Абу Бакрул исмоилий ва ибни Можжа ва дигарон санадиш муттасил аст.

Дар хар сурат дар ин замина ва мавориди мушобехики уламойи бузургвори мо ба далили набуди шўройи улил амри вохид ва уммати вохид ва ижмоъи вохиди он иқдом ба ижтиходоти шахсий карда бошанд лозим аст сухани Сулаймон тамимий рохимахуллохро баён кунемки мегуяд: агар рухсати хар олим ё иштибохи уро бигири тамоми бадихо дар ту жамъ хохад шуд.

2- *ассаламу алайкум ахи. Хукми ижорайи макон барои концертхойи мусиқий чист?*

Ақди ижора бар манфаъати харом сахих намебошад ва дар ин робита ихтилофи назарий вужуд надорад. Суд ва манфаъат бурдан ноши аз мусиқий сахих нест ва дархости кироя хам дар қиболи касики чанин кори карда сахих нест. Хурдани чанин моли хам аз новъи хурдани моли мардум ба ботил буда ва хукми муомалайи гушти мурдорро дорад.

Шахс хам набояд молишро ба концертхойи мусиқий бидихад, чун харж кардан дар баробари кори ножоизи аст ва мисли харж кардан барои хариди гушти мурдор аст. Ибни Абдулбар хам иддаойи ижмоъро бар харом будани бахойи ин аъмол карда аст.

3- Шумо чиро ба баъзи аз муслиминики дучори ғулув шуданд мегуйид нима девона?

Ғейри аз ин, номезон ва номутаодил хам гуфтам. Аъмоли онхостки онхоро шабихи девонахо карда аст: Суфён бин Уяйна гуфта аст: аз фитнайи донишманди олуда ба гунох ва зохиди нодон бипархезид чун хар ду девонавор амал мекунанд ва хар каси дар мафосиди уммати ислом диққат намояд асари ин ду девонаро дар он хохад дид.

4- Ассаламу алайкум. Ибни Усаймин мегуядки рақсидани занхо ба шевайи ғарбийхо ташобехи ба онхост ва харом аст......

Бале ишон хамчун ханобила ва ахноф бар ин боварандки рақс дар асл макрух аст; ва мегуяд: аммо агар бар шева ва сабки рақси занони ғарбий ва тақлид аз занони кофар бошад, дар онсурат харом хохад шуд. Бадалили фармудайи пайғамбар саллаллоху алайхи васаллам:

«مَن تشبه بقوم فهو منهم».[١٠۶]

Қаблан хидматитон арз кардамки масалайи ташобехи ба куффор рафтан ба сафи онхо аз назари ақидатий ё физикий аст, на инки агар фалоний фалон либосики Абу Жахл мепушидро пушид дигар хукмиш мисли онхо мешавад. Ё агар шумо алъон мисли курдхо пойкубий кардид дигар шумо хам мешавид ек курд ва ек шофеъий ё агар рақси ханжари туркаманхоро анжом додид шумо мешавид ханафий ва ё агар фалон мошини куффорро тўлид кардид ва савор шудид шумо хам мисли онхо мешавид......

---

[١٠۶] لقاء الباب المفتوح " (س ١٠٨٥).

Хабашийхо дар хузури росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба сабки худишон мерақсиданд, яъни ин сабк танхо мухтасси муслимини онхо набуд балки мухтасси хабашийхойи будки алъон хам аксари онхо ғейри муслимин хастанд. Рақс ек фан ва урф аст ва фунун ва урф хам то замоники мухолифи шариати аллох набошанд монеъи надорад ва мухим нест шумо онхоро аз кудом қовм гирифтид.

5- *Шумо магар намебинидки алъон масихийхо жангхойи салибийро бар алайхи муслимин ба рох андохтанд? Чигуна мо аз пирузийи ек насроний бар мажус ё дигарон хушхол шавем? Жанги мо алъон жанги бо куффори яхудий ва масихий аст. Жангхойи салибий аст.*

Аввалан ассаламу алайкум ва рохматуллох. Сониян алъон жанг бейни мажус ва насронийят вужуд надорад, моли асри росулуллох саллаллоху алайхи васаллам буд, ва ин дигарон хам мушрикин ё секуляристхо ва муртаддин ва собеин хастандки лозим аст ба онхо ишора бишавад. То инжо ин душманшиносий ва даражабандийи душманонро аллох таоло баъди аз намоз ва қабли аз омузиши соири ахком ба муслимин ёд дода аст. Далилиш хам мушаххас астки қаблан хидматитон арз кардем.

Аммо, алъон пеш аз ду миллиярд насроний бо наздик ба 40 хазор фирқа вужуд дорад оё хамма дар холи жанги мусаллахона бо ислом хастанд? Ё 16 миллион яхудий вужуд дорадки нисфишон дар шахрхойи шарқ ва ғарб зиндагий мекунанд онхо хам дар холи жанги мусаллахонайи бо ман ва шумо хастанд? Бисёри аз ин

афрод аслан хеч қудрати надоранд ва хатто аз дин ва шариати худишон хам сардар намеоваранд чиро бояд фикр кунем тамоми инхо дар жанги мусаллахона ва тўвтиъа бар алайхи мо хастанд дар холики қудрат ва рахбарияти дар ихтиёри инхо нест?

Чиро бояд мушрикин ва секуляристхо ба унвони душманони аслиймонки шаб ва руз доранд бо мо межангaнд ва аслан стротежик ва забони гуфтагушон хам танхо жанг ва қитол астро рахо кунем:

«وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا. (بقره/۲۱۷)»

Ва бичасбем ба яхуд ва насоройики " хам акнун ва дар вазъи мовжуд" бо инхамма фирқа хеч кудомишон ек кишвар бар асоси ақоиди насроният ё яхудият надоранд. Ин секуляристхо хастандки аз фирқахойи аз насроният ва яхудият ва хазорон мусалмонзодайи ханафий ва шофеъий ва шиъа ва моликий ва ханбалий ва салафий ва ғейрих ба унвони ек абзор истефода мекунанд ва доранд бо хаминхо бар алайхи мужохидин ва ахли қибла межангaнд. Магар намебинид?

Мебинид аммо дорид бо адабиёти уламойи қуруни 11 то 15 насроний ва уламойи он дўврайи ислом ва жангхойи салибий сухбат мекунид на бо адабиёти алъон. Шумо моли алъон нести ва алъонро дарк намекунид ва ба дарди алъон намехурид, моли қуруни гузашта хастид. Шумо мехохид бо адабиётики хосси насронийхо он хам дар жангхойи салибий буда ба жанг бо мушрикин ё секуляристхо биравид. Ва ривоятхойики дар мовриди насронийхо хастро бар мушрикин татбиқ бидихид. Ин яъни адами

шинохти мафохим ва адами шинохти вазъи мовжуд ва ниёзхойи рузи муслимин.

6- *Шумо то чи хадди фишорхойи иқтисодийро дар ин хукуматхойи ба истелох бадили исломитон тахаммул мекунид? Магар намебинид кишвархойики ба назари шумо кофар хастанд дар чи рифохи зиндагий мекунанд? Магар фақр аз бейн рафтан шодий намешавад ва сирват боиси ба вужуд омадани шодий нест?*

То хадди шаъби Аби Толибки муслимини садрил ислом барои хифзи ақоид ва бовархойишон тахаммул кардан мо хам иншааллох тахаммул хохем кард.

Мо мебинемки бар асари чаповули соири сарзаминхо, куффори секуляри жахоний чигуна зиндагий мекунанд? Инро хамма мебинем ва ин бартари нест. Дар мовриди қисмати севум суъолитон хам бояд арз кунамки мо мувофиқи фақр ва гурснагий нестем балки аз бейн рафтани фақр ва гурснагий ва аз бейн рафтани тарс ва ноамний ва овардани сирий ва амниятро муқаддамоти лозим ибодоти комили аллох барои аксарияти қотиъи инсонхо медонем.

«فَلْيَعْبُدُوا **رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ** الَّذِى أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ» (قريش/١-۴).

Умар ибни Хаттоб хенгоми волий кардани ибни Ос, аз у пурсид: агар дузди пешит омад чи мекуни? Гуфт дастишро қатъ мекунам. Гуфт: ман хам агар гурснайи пешам биёд, дасти туро қатъ мекунам!

Мо харгиз ва тахти хеч шароити фақрро таъйид накарда ва намекунем.

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاء وَاللّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلاً وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (بقره/۲۶۸)

Шайтон шуморо ваъда фақр ва тахидасти медихад ва ба анжоми гунох шуморо дастур медихад, ва ле худованд ба шумо ваъда омурзиши хувиш ва фузуни (неъмат) медихад. Ва худованд(фазл ва мархаматиш) васиъ (ва аз хамма чиз) огох аст.

Аммо чанин холати изтирорий, мо шодийхойи кучак ва гузароро ба рохати фидойи шодийхойи бузург ва мондагор мекунем, агар гир кунем қатъан ониқи бехтар аст интихобиш мекунем, ва дар вазъи мовжуд баъди аз иймон хеч чизи болотар аз хифзи хукуматхойи бадили изтирорийи исломий вужуд надорадки мўъмининро ба шодийи мовриди пасанди аллох наздик кунад.

7- *Ассаламу алайкум ва рохматуллохи ва барокатух. Агар ба суфийхо гуфта шавад мушрик ва мушрикин чи ироди дорад? Холо шумо чиро инро ба шодий муслимин гира мезанид? Шумо худитон қаблан аз лафзи мушрикини ахли китоб истефода кардаид.*

Қаблан дар мовриди мушрик ё секуляр ва мушрикин ё секуляристхо ва тафовути онхо бо жомеъайи куффори яхудиён ва насронийхо ва мажус ва собеин дар қуръон ва суннати сахих ва тафовути хукми мушрикин ва секуляристхо бо соири куффор ба андозайи кофий сухбат шуда ва лозим ба такрор нест. Замоники аллох таоло жомеъайи куффори яхудиён ва насронийхо ва мажус ва собеинро бо лафзи мушрик ва мушрикин мовриди хитоб қарор надода аст ва онхоро машмули хукми мушрикин ё секуляристхо қарор надода аст дигар ахли қибларо жузви мушрикин қарор додан

новъи зулми ошкор ва ироди бузурги астки намешавад онро нодида гирифт.

Аммо инки чиро инро ба шодийи муслимин гира мезанем? Чун гира хурда аст. Еки ба шумо бигуяд шумо сил дорид ё вабо дорид ё ийдиз дорид дар холики надорид чи хисси ба шумо даст медихад? Читури мешавид? Ин танхо дар мовриди дунё ва равиши бархурд ва танзими равобити мардум дар дунёст, холо ек инсони номутаодил ва номезоний бадтар аз инро мегуяд: ба шумо мегуяд муртад дар холики нестид. Ба шумо мегуяд мушрик дар холики нестид. Ба шумо мегуяд ахли бидъат дар холики нестид.

Дар инжо ғейри аз танзими равобити мардум дар дунё хукми қиёматитон хам содир мекунанд ва ба шумо мегуянд дар дунё ва қиёмат интури хастид.....оё то сархадди жунун асабоний намешавид? Инхо мухаррибини шодийки хеч мухаррибини бисёри аз арзишхойи қонуни шариати аллох хам хастанд.

Дар мовриди қисмати охари суъолитон хам бояд арз кунамки ёрони росулуллох саллаллоху алайхи васаллам ба унвони мисол солхо ба қасам хурдани ба ғейри аллох одат карда буданд....... аммо боз ба сурати оддий ва ғейри иродий баъди аз ислом хам боз аз ин алфоз истефода мекарданд. Чора чи буд? Мисли хийли аз мохоки дучори иштибохоти дар гуфторимон ё коримон мешавем зуд бигу: ла илахо иллаллох.

Холо амсоли моки дар бисёри аз манотиқ насли аввали героиш ба салафияти жиходий ба хисоб меоем ва солхост бо адабиёти “ наждият” рушд кардаем ва ба тақлиди аз баъзи аз уламойи

наждий ба хамма гуфтем мушрик ва мушрикин ва ....холо агар баъди аз бозгашт ба манжажи сахихи исломий боз ба сурати ғейри иродий ва ба сурати одат ва хатто иштибох ин каламотро дар жойи номуносибиш ба кор бурдем ва баъдан ислох кардем чи ишколи дорад? Магар мо аз сахоба бехтар хастем ё худойи накарда маъсум хастемки иштибох ва хато надошта бошем?

8- *Ассаламу алайкум ахи. Магар сарбуридани усаройи куффор боиси шифойи судури мўъминин намешавад? Пас чиро шумо ба намойиши он мухолиф хастид?*

Бародари геромий куштан ва хатто чигунайи куштани усаройи жанги, бо намойиш ва нишон додани тасвирийи равиш ва марохил ва чигунагийи куштани онхо, ва хатто бо нишон додани лошайи куштахойи душман " дар майдонхойи жанг" ба атрофиён фарқ дорад.

Муслимин лозим аст ва бояд марзхойи бейни қотиъият ва мудоро ва нармиш астро ёд бигиранд ва хар кудомро дар жойи худиш ба кор бигиранд. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дар айни шиддати бархурд ва қотиъият бо душманон жойгоххойи тарахxум ва мехрабоний ва гузашт ва утуфат ва мудоро ва нармишро дар жойи худиш фаромуш намекард. Замони фатхи Хайбар ва исорати Сафия духтари Хуяй бин Ахтоб яхудий ва духтар аммуйиш, Билол розиаллоху анхуки ононро аз дохили қалъахо берун овард ва онхоро аз кинори бастагони кушта шуда онхо убур дод. Заники хамрохи Сафия буд фарёд кашид ва бар сурати худ зад. Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аз

иқдоми Билол розиаллоху анху норохат шуд ва бу у фармуд: магар рахмат аз дили ту берун рафта аст?[107]

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам бо ин иқдом ва инкори намойиши чанон сахнахойи вахшатноки ба бозмондагон,дунёйи жадидиро дар дили хазорон нафар мисли Сафия кошт, ва дидем ба махзи ирояйи ислом бар Сафия ишон исломро пазирофт ва шуд уммул мўъминин Сафия розиаллоху анхо.

Ин ек тарафи қазия астки номашруъ ва нопасанд будани намойиши куштахо бар бозмондагони жомеъайи куффорро нишон медихад холо чи расид ба намойиши чигунагийи куштани усаройи онхо дар майдонхойи жанг. Алъон биравем суроғи жомеъайи муслимин. Аллох таоло ба сирохат мефармояд:

هَاأَنتُمْ أُوْلاء تُحِبُّونَـهُمْ وَلاَ يُحِبُّونَكُمْ (آل عمران/١١٩):

Хон! (эй мўъминон!) ин шумойидки ононро (ба хотири қовм ва хеш ё дусти ва....) дуст медорид, ва ишон шуморо дуст намедоранд.

Бар хамин мабнойи дусти мостки каси чун Умар бин Хаттоб розиаллоху анху сифориш мекунадки усаройи жангки аз қурайш гирифтанд хар каси қовм ва хешхойи худишро бикушад на дигарон, ва бар асоси хамин мабнойи дусти астки каси чун Абдуллох фарзанди Абдуллох бин Аби Убай ба росулуллох саллаллоху алайхи васаллам сифориш мекунадки агар қасди куштани падаришро дорад ижоза бидихадки худиш ин корро бикунад на ек мусалмони дигар. Чун мумкин аст ба хотири шиддати дустиш нисбат ба падариш кинайи

---

١٠٧ .دلائل النبوه، احمد بن حسين بيهقى (م ٤٥٨)؛ ج ٤، ص ٢٣٢.بيروت، دارالكتب العلمية، ١۴٠۵ ق.

ек мусалмонро ба дил бигирад ва дар нихоят дастиш ба хуни хамон мусалмон олуда бишавад ва ек мусалмонро ба хотири ек кофар бикушад ва интури қиёмати худишро аз даст бидихад.

Хуб холо шумоки дар жилови дурбинхойи филмбардорий хазорон нафар мисли Абдуллох ибни Убайро жилови чашми хамсар ва фарзанд ва хохар ва бародар ва соири хувишони мусалмони онхо ба фажиътарин шевайи мумкин мекушид чи шифойи барои судури инхо вужуд дорад? Чиро ин бахш аз муслиминро ба кулли нодида мегирид? Ва кина нисбат ба худитонро дар дилишон мекорид? Ва ғейри мустақим онхоро ба жанг бо худитон ва хатто ба пейвастан ба душман хул медихид?

Дар инжури намойишхо на шифойи барои ин даста аз муслимин вужуд дорад ва на паёми хуби барои жомеъа куффор дарбар дорад ва чехрайи берахм аз муслиминро ба онхо нишон медихадки ба сирохат тавассути росулуллох саллаллоху алайхий васаллам нахий шуда аст ва бар ин боварамки кори астки мафосиди он бештар аз манофеъиш аст ва бархалофи суннати росулуллох саллаллоху алайхи васаллам аст.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِی رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيراً (احزاب/۲۱)

Сармашқ ва улгуйи зебойи дар пайғамбари худо барои шумо аст. Барои касоники(доройи се вижагий бошанд:) умид ба худо дошта, ва жуёйи қиёмат бошанд, ва худойиро (бо пейравийи аз қавониниш дар тамоми марохили зиндагий) бисёр ёд кунанд.

Росулуллох саллаллоху алайхи васаллам дар тамоми гуфторхо ва аъмолимон улгуйи мост на дигарон. Дигароники анжом ва намойиши ин аъмолро танхо ба усаройи куффор махдуд накарданд балки усаройи ахзоб ва гуруххойи исломийи мухолифишон хам аз ин намойишхо ва сенориохо дар амон нестанд.

Дарсхойи муқаддамотимонро дар инжо хотима медихем ва аз аллох таоло мехохем:

اللَّهُمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ الجَنَّة وَما قَرَّبَ إلَيْها مِنْ قَوْلٍ وَعَمَلٍ، وَأَعُوذُ بِكَ مَنَ النَّارِ وَمَا قَرَّبَ إلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَعَمَلٍ.

رَبَّنَا أَعِزَّنَا بِالإِسْلامِ، وَأَعِزَّ بِنَا الإسْلامَ، اللَّهُمَّ أَعْلِ بِنَا كَلِمَةَ الإسْلاَمِ، وَارْفَعْ بِنَا رَايَةَ القُرْآنِ.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، لاَ إِلَهَ إلاَّ أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

[۱۰۸]*Вассаламу алайкум ва рохматуллохи ва барокатух*

.

[۱۰۸] پیاده شده از نوار صوتی شیخ ابوحمزه المهاجر هورامی حفظه الله